

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
39. (1359.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2331 ▲
1 amerikai dollár	3,0710 ▲
100 magyar forint	1,5485 ▼

Aktuális

2

Libia: közelépett a hadsereg

A líbiai hadsereg Moammer Kadhafihoz, az ország vezetőjéhez hű alakulatai támadást hajtottak végre a felkelők ellen a Tripolitól délnyugatra fekvő az-Závija városában – jelentette az *al-Arabija* szemtanúkra hivatkozva.

Társadalom

7

A munkatörvénykönyvről egyeztetne Emil Boc

A kormány további tárgyalásokat szorgalmaz a szakszervezetekkel a munkatörvénykönyv módosításával kapcsolatban. A szakszervezetek azonban csak akkor hajlandók erre, ha az asztalnál helyet kapnak a munkáltatói szövetségek képviselői is.

Kultúra

8

Hetvenéves lenne Baász Imre

Az Árkosi Művelődési Központ idén egész éves rendezvénysorozattal ünnepli Baász Imre grafikus 70. születésnapját. Holnap reprezentatív munkáit bemutató tárlat nyílik az Árkosi Istálló Galériában, tavasszal pedig két kötetben mutatják be a grafikus munkásságát.

Vezércikk

3

A felelősség magánya

Akárkire is esik a küldöttek választása, egy dolog biztos: számára ez nem a pezsgőt, nem az öröm pillanatát jelenti. Hanem a nehéz, felelősségteljes vállalás terhét. S csak ha ebből a választásból az erdélyi magyarság is nyer, akkor mondhatjuk el, évek múltán, hogy történelmi esemény volt az

Salamon Márton László

RMDSZ tizedik, nagyváradi kongresszusa.

Korszakzáró kongresszus

Kelemen Hunor, Eckstein-Kovács Péter és Olosz Gergely közül választanak elnököt

Kelemen Hunor művelődési miniszter, Eckstein-Kovács Péter államelnöki tanácsos és Olosz Gergely parlamenti képviselő. Ki lesz a befutó? Fotó: Totka László

Szombaton dől el, ki vezeti majd a leköszönő Markó Béla után a Romániai Magyar Demokrata Szövetséget. Az RMDSZ kétnapos nagyváradi kongresszusán a küldötteknek Kelemen Hunor miniszter, Eckstein-Kovács Péter államelnöki tanácsadó és Olosz Gergely képviselő közül kell majd új vezetőt választaniuk. Amint a lapunknak adott interjúból is kiderül: mindhárom jelölt változást ígér. Kovács Péter kongresszusi biztos úgy tudja, szombaton tüntető szakszervezetisek akarnak majd behatolni az ülésterembe. **2., 3., 4. és 5. oldal** ▶

Túteljesítenek Daniel Morarék?

ÜMSZ

▶ A Ploiești-i Vámhatóságnál végrehajtott tegnapi razzia alkalmával az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) tovább javította „teljesítményhányadosát”, ugyanis átvizsgálták a kenőpénzt adó zöldség- és gyümölcsbehozattal foglalkozó cégeket, az őket „megvámoló” hatóság vezetőjét pedig Bukarestbe vitték kihallgatásra. A korrupcióellenes igazgatóság tavalyi mérlegét ismertető Daniel Morar DNA-igazgató büszkén számolt be arról, hogy 2010-ben 402 vezető beosztású köztisztviselő ellen indítottak büntető eljárást a korrupcióellenes ügyészség munkájának köszönhetően.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Rompuy „el van ragadtatva”

▶ „Elragadtatva” vette tudomásul a Schengen-övezetbe való csatlakozás feltételeinek gyors teljesítését Herman van Rompuy, az Európai Tanács elnöke, akit tegnap fogadott hivatalában

Traian Băsescu államfő és Emil Boc miniszterelnök. A házigazdák azt kérték az uniós döntéshozótól, hogy még a magyar EU-elnökség alatt szülessen döntés a kérdésben. **2. oldal** ▶

Herman van Rompuy és Traian Băsescu a Cotroceni-ben

Fotó: presidency.ro

Dúl az iskolai táblaháború

▶ Van, ahol még az iskolai falijútságon sem szerepelhet magyar nyelvű szöveg, van, ahol közösen ünneplik a magyar kultúra napját: eltérő módon érvényesülnek a kisebbségi jogok a marosvásárhelyi iskolákban, egyre feszültebbek a hátrányos helyzetben lévő szülők és gyerekek. A diszkriminációellenes tanács a helyszínen vizsgálódott a panaszok miatt. Haller István, a testület tagja lapunknak azt ígérte, két hét múlva nyilvánosságra hozzák a vizsgálat eredményét. Az érintettek azt mondják: jogsértés ott van, ahol a jogsértést eltűrik. **7. oldal** ▶

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Martonyi a soros elnökségről

Magyarország soros elnökségének első két hónapjában lényeges előrelépések történtek, sok, az országnak fontos kérdésben sikerült haladást elérni – jelentette ki Martonyi János külügyminiszter tegnap Budapesten. Az elhalasztott keleti partnerség csúcstalálkozóról a miniszter úgy nyilatkozott: ez „kizárólag technikai kérdés volt”, Magyarország érdekeltsége a programban változatlan.

Gorbacsov berlini szobornézőben

Megtekintette a róla készült szobrot Mihail Gorbacsov (képnéző) Berlinben. Serge Mangin alkotása *Az egység atyái* című kom-

pozíció része; a volt Szovjetunió egykori Nobel-békedíjas elnökének képmása Helmut Kohl korábbi német kancellár, az idősebbik George Bush amerikai elnök mellszobra társaságában szerepel.

Megvonták a doktori címet

A bayreuthi egyetem megfosztotta doktori fokozatától a német védelmi minisztert. Rüdiger Bormann a döntést azután jelentette be, hogy a jogi kar doktorálási bizottsága megállapította: doktori disszertációjában Karl-Theodor zu Guttenberg nem tett eleget az objektív tudományos előírásoknak. Konkrétan azt rója fel neki a bizottság, hogy idegen forrásmunkákból szó szerint vagy értelemszerűen a dolgozatába átemelt részeket nem tüntette fel lábjegyzetben, illetve a forrásművek jegyzékében.

Vlagyimir Putyin aggódik

Aggodalmát fejezte ki Vlagyimir Putyin orosz miniszterelnök tegnap Brüsszelben az Európai Unió újonnan hozott energiapiaci szabályozásának több eleme miatt. José Manuel Durao Barroso európai bizottsági elnökkel folytatott találkozóját követően tartott sajtótájékoztatóján Putyin azt hangoztatta: fontos volna, hogy az EU teljes mértékben hatékony és tisztességes előírásokkal szabályozza az unió kívülről érkező energiügyi befektetéseket.

Assange kiadható Stockholmnak

Jóváhagyta a svéd hatóságok kiadási kérelmét az eljáró londoni bíróság tegnap, így Julian Assange, a *WikiLeaks* portál alapítója első fokon elvesztette jogi harcát. A 39 éves ausztrál állampolgárt – akinek portálja bizalmas amerikai diplomáciai sürgönyöket tízezerrel szivárogtatott ki – a svéd hatóságok kérésére, hivatalosan szexuális bűncselekmények gyanújával decemberben vették őrizetbe Nagy-Britanniában, de később szabadlábra helyezték.

Megérkeztek az iráni hajók

Kikötött Szíriában az a két iráni hadihajó, amely a Szezi-csatornán keresztül, izraeli felségterület közvetlen közelében hajózva érte el úti célját, a Földközi-tenger keleti medencéjét. A zsidó állam „provokációnak” nevezte a hajók útnak indítását. A két hadihajó megérkezéséről egy iráni tengerügyi szóvivő beszámolt tegnap. Habibulla Szajjári azt mondta az izraeli aggodalmakról: „a cionista rezsim felfűjja ezt az ügyet, hogy feszültséget keltsen a térségbeli országok testvéri viszonyában”.

Korszakzáró kongresszus

Cs. P. T.

► Már a szombat-vasárnap nagyváradai kongresszus első napján megválasztják az RMDSZ új szövetségi elnökét a küldöttek; az elnökjelöltek 10-10 percet kapnak a bemutatkozásra, illetve 3-3 percet az elhangzottakra történő reagálásra – áll abban a napirend-tervezetben, amit tegnap fogadott el Bukarestben a Szövetségi Állandó Tanács.

A Kovács Péter kongresszusi biztos által ismertett forgatókönyv szerint az ülés szombaton 11 órakor kezdődik, másfél órát tart a meghívottak köszöntése, ezután megválasztják az ülésvezetőt, igazolják a mandátumokat, majd elfogadják a napirendet. Markó Béla leköszönő szövetségi elnök 40-45 perces politikai beszámolót tart, amit 3-3,5 óras vita követ – a beszámolóról szavazást is tartanak.

Ezután a három elnökjelölt, Eckstein-Kovács Péter államelnöki tanácsos, Kelemen Hunor miniszter és Olosz Gergely képviselő mondja el kortesbeszédét, majd röviden reagálhatnak is egymás szavaira. Ezután következik a szavazás, amely a színpadra gördített fülkékben történik. Az urnákat a színpadon, a küldöttek szeme láttára zárják le, majd a kongresszuson megválasztott héttagú számlálóbizottság – melyben a jelöltek delegáltjai is helyet kapnak – elvonul.

Az a jelölt nyer, aki a leadott szavazatok abszolút többségét szerzi meg. Ha ezt a szavazatszá-

A nagyváradai Szakszervezetek Házában javában zajlanak az előkészületek az RMDSZ kongresszusára

Fotó: Totka László

mot egyikük se éri el, az első két helyezett második fordulónban mérkőzik egymással. Olosz Gergely egyébként korábban értésünkre adta: ha Kelemen és Eckstein jutnak a második fordulóba, akkor híveit arra buzdítja majd, hogy szavazataikat az utóbbi jelöltre adják. Ha pedig Olosz mérkőzik Kelemennel, hasonlóan jár el Eckstein is.

Miközben a szavazatszámolás zajlik, megkezdődik a harmadik napirendi pont, az alapszabály-

módosítás. A vita vasárnap is folytatódik, a kongresszus pedig a negyedik napirendi ponttal, a programmódosítással zárul.

Kovács Pétertől megtudtuk, most már bizonyos, hogy az államfő nem vesz részt a kongresszuson. (Traian Băsescu tegnap maga is közölte, hogy nem lesz az országban szombaton). Jelen lesz azonban a pártelnök-kormányfő, illetve valamennyi ellenzéki párt vezetője.

Mint ismert, a szakszervezetek

a munkatörvénykönyv módosítása ellen tüntetést hirdettek meg Nagyváradon a kongresszus helyszíné, a Szakszervezetek Művelődési Háza elé. A polgármesteri hivatal azonban nem engedélyezte a demonstrációt. Kovács Péter úgy tudja, Bogdan Hossu, az Alfa Kartell vezetője azzal fenyegetőzött: a tüntetők a kongresszus ideje alatt be akarnak hatolni az ülésterembe, ha a téren nem szabad demonstrálniuk. „Mi elismerjük a szakszervezetek jogát a tüntetésre, de ők is ismerjék el a mi jogunkat arra, hogy zökkenőmentes kongresszust tartunk. A fenyegetőzést elutasítjuk, és mindent megteszünk annak érdekében, hogy ne legyenek fennakadások” – szögezte le a kongresszusi biztos. ◀

Élőben közvetít az ETV

Az Erdélyi Magyar Televízió (ETV) élőben közvetíti az RMDSZ-kongresszus legfontosabb eseményeit. A 13 fős stáb kamerákkal a kongresszusi teremben, a sajtószobában és helyszíni stúdiókban egyaránt jelen lesz és közvetít. Utóbbiakban politikusokkal, politológusokkal és újságírókkal beszélgetnek.

Rompuy „el van ragadtatva”

M. Á. Zs.

► „Elragadtatva” vette tudomásul a Schengen-övezetbe való csatlakozás feltételeinek gyors teljesítését Herman van Rompuy, az Európai Tanács elnöke, akit tegnap fogadott a Cotroceni-palotában Traian Băsescu román államfő. „Tudatában vagyok annak, hogy a schengeni-csatlakozás mekkora fontossággal bír a román állampolgárok számára” – biztatott van Rompuy. Hozzátette: Románia és Bulgária fontos szövetségesre talált az EU soros elnökségét betöltő Magyarországon, Budapest eltökélte, hogy nyárig tartó mandátuma alatt előrébb viszi a két balkáni ország ügyét. A magas rangú EU-s dön-

téshozót Emil Boc kormányfő is fogadta, aki bizalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a magyar EU-elnökségnek sikerül kitűznie a csatlakozás dátumát, megismételve, hogy Románia minden, a csatlakozási szerződésben kitűzött feltételt teljesített. „Felkészültünk arra, hogy az EU külső határait megvédjük, és csak arra kérjük európai partnereinket, hogy a döntésük mérlegelésekor ne emeljenek be olyan szempontokat, amelyek nem tartóznak a schengeni kérdéskörhöz” – utalt a miniszterelnök azokra a francia és német véleményekre, amelyek az elterjedt korrupcióra hivatkozva elhalasztanák Románia és Bulgária beemelését a határmentes térségbe. ◀

Túteljesítenek Morarék?

Folytatás az 1. oldalról

Morar beszámolója szerint a törvényesekre adottak között tizenegyen közméltósági tisztséget töltöttek be (egy volt kormányfő, 3 miniszter, 2 szenátor, egy képviselő, 2 államtitkár és 2 alprefektus), 13-an az igazságszolgáltatásban dolgoztak (6 ügyész és 7 bíró), 19-en ügyvédként tevékenykedtek. Volt köztük még 34 rendőr, 66 csendőr, 18 adóellenőr, 4 környezetvédelmi ellenőr, egy bírósági végrehajtó, 22 polgármester, 6 alpolgármester, egy szakszervezeti vezető és egy vezérkari főnök. Továbbá elmondta még, hogy 2009-hez képest 19,75 százalékkal nőtt az elindított ügyek aránya (5 827

kivizsgálás) és 11,93 százalékkal több kivizsgálást sikerült lezárni (2 957 ügy). Morar szerint a tavaly perbe fogott 937 vádlott 673 millió lej és 49 millió euró kárt okozott az államháztartásnak. Traian Băsescu államfő tegnap sajtótájékoztatóján elmondta, a következő időszakban DNA akciói folytatódhatnak majd, egyetlen határállomásnak sem szabad átvilágítatlannak maradnia. Mint ismeretes, legutóbb hétfőn, az albíjai határátelőkön csaptak le a korrupcióellenes hatóság munkatársai, ahol több mint ötven határrendészt vettek őrizetbe annak gyanújával, hogy csúszópénz fejében csempész cigarettát engedtek be az országba. ◀

Líbia: közbelépett a hadsereg

Menekülés Bengáziból. Török vendégmunkások rohama a kikötőben

ÚMSZ-összeállítás

► A líbiai hadsereg Moammer Kadhafihoz, az ország vezetőjéhez hű alakulatai támadást hajtottak végre a felkelők ellen a Tripolitól délnyugatra fekvő az-Závija városában – jelentette az *al-Arabija* szemtanúkra hivatkozva. A halálos áldozatokról és súlyos sebesültekről is hírt adó arab műholdas televízió később azt jelentette, hogy Moamer el-Kadhafi „rövidesen” üzenetet intéz a város lakosságához. Egy másik forrás szerint támadás érte a kormányellenes fegyvereseket a fővárostól keletre fekvő Miszráta városánál is.

Közben Líbiából a szomszédos Tunéziába menekült egyiptomi építőmunkások azt mondták a brit hírügynökségnek, hogy a Tripolitól mintegy 120 kilométerrel nyugatra fekvő Zuára ellenőr-

zését kormányellenes milíciák vették át. Közlésük szerint sem rendőri, sem katonai jelenlét nincs a városban, amelyet jelenleg automata fegyverekkel rendelkező „népi bizottságok” uralnak. „A nép van uralmon. A rendőröket felgyújtották” – tette hozzá a Tunéziába érkezett munkások egyike. Anders Fogh Rasmussen, a NATO főtitkára tegnap közölte, hogy a szervezet nem kapott felkérést a beavatkozásra, mivel az események egyetlen tagállamtól sem veszélyeztetnek, bár a konfliktus hatalmas tömegek elmenekülését válthatja ki. A száműzetésben élő líbiai ellenzékiek ugyanakkor nem zárják ki, hogy Kadhafi utolsó lépéséknél lebombázza a tengerpart mentén lévő olajterminálokat, elpusztítva az ország infrastruktúráját, és akár természeti katasztrófát is előidézve a Földközi-tengeren. ◀

RMDSZ: kié itt a tér?

Kongresszus előtti beszélgetés Markó Béla leköszönő szövetségi elnökkel

Salamon Márton László

► Közéleti cikkeket, beszédeit tartalmazó, „Kié itt a tér” címmel nemrégiben megjelent kötetének zárószavában azt írja: ifjúkorát az a történelemszemlélet határozta meg, hogy a nagy társadalmi folyamatok áramában az egyes ember csak szalmaszál, alapvetően nem lehet befolyással a dolgok menetére. Most, két évtizednyi politikusi pálya után pedig azon töpreng, talán nem teljesen tudó-

lónlétről, a küzdelemről, nem az elveszett, hanem az ellopott paradicsomról.” Elég mehökkentő most ezt olvasni. Változott a helyzet húsz év alatt?

– Ez a mítosz nem tűnt el teljesen. Két Erdély van: egy magyar Erdély és egy románok által meghatározott Erdély, és hát volt valamikor egy német Erdély is. Ez a mítosz szerintem él most is, de alapvetően végbement egy olyan változás, hogy ma már egyre általánosabb az együttélésen alapuló Er-

többé-kevésbé puha diktatúrákat ültetünk a saját nyakunkra.

► Ez a visszafejlődés érhető tetten most Románia és főleg Magyarország viszonylatában is...

– Nem utalnék külön Romániára vagy Magyarországra, de ha végignézzük a szocialista tömbből kikerült országokat, jól látható: itt az inga kileng és visszaleng. Erősen liberális társadalomépítési modellek próbálnak érvényesülni, az-

sabb üzenete az utódja számára, bárki is legyen az a három jelölt közül?

– Az RMDSZ eddigi politikájának, az általam is követett politikának két állandója volt: az egyik az egység, erről több szó esett, és a másik – amelyik legalább olyan fontos, bár kevesebb szó esett róla – az önállóság. Én magam az elmúlt tizenhét évben erre alapoztam koncepciómat: egységes és önálló romániai magyar politikára. Az utánam jövőeknek is azt szeretném megfogalmazni: ezt a két elvet próbálják meg érvényesíteni.

► Azt lehet mondani, hogy az RMDSZ most hullámon van, hiszen a romániai politikában jelenleg minden körülötte forog: kormánytöbbség, miniszterelnökváltás – mindent az RMDSZ kongresszusától tettek függővé a román politikai aktorok.

– Valóban, az RMDSZ nélkül nem ez a kormány, nem ez a kormánykoalíció volna Romániában, hanem valami más. Ez meg kellene erősítse azokat, akiket esetleg elbizonytalanítanak a bírálatok, a támadások, mert az, hogy Romániában ilyen sokat számít az RMDSZ, elégtétellel kell eltöltsön mindannyiunkat.

► Árnyoldala, hogy az RMDSZ ennyire középpontban van, hogy a szakszervezetek is a szövetség kongresszusán akarják kifejezni szociális elégedetlenségüket...

– A szakszervezetek szabad véleménynyilvánítása a demokráciához éppúgy hozzátartozik, mint a politikai pártok és szervezetek szabad döntéshozatala. Az a szakszervezet, amely tüntetést szervez egy politikai szervezet kongresszusának időpontjában és helyszínén, és nyomást próbál gyakorolni az illető politikai szervezetre, szerintem súlyosan megsérti a demokráciát. A demokrácia szabályait márpedig kölcsönösen be kellene tartani.

► Miközben Romániában az RMDSZ kulcsfontosságú tényező, Magyarországról gyengíteni próbálják, sőt megkísérik teljesen kiiktatni a játszmából.

– Az RMDSZ nem lehet kiiktatni a politikából, de meg lehet próbálni gyengíteni, és az a pártalapítási kísérlet, amely mögött magyarországi támogatás van tudomásom szerint, csak arról szól, hogy megpróbálják megszorítani, az RMDSZ-t, rákényszeríteni arra, hogy bizonyos helyet átengedjen a politikai skálán, amelyet majd elfoglaljon ez a párt. Ez is veszélyes, hiszen az lehet az eredménye, hogy a 2012-es választásokon gyengébben szereplünk, és engem rendkívül aggaszt, hogy Magyarországról ezt támogatják.

► Ez is olyan Kié itt a tér játszma, csak magyar–magyar viszonylatban.

– Igen, de ez azt az illúziót kelti, hogy itt már a tér a miénk, a románoktól már birtokba vettük, és most egymás közt kell eldöntönnünk, hogy abból, amit birtokba vettünk, kinek mennyi jut. Erről szó sincs: ez a román–magyar birakozás a térért, egyáltalán nem zárult még le.

A felelősség magánya

Salamon Márton László

Nem hiszem, hogy túlzás lenne az RMDSZ tizedik kongresszusáról azt mondani: történelmi pillanat az erdélyi magyarság számára. Figyelem: azt mondtam, hogy történelmi

pillanat, nem azt, hogy történelmi esemény. A jelentőségét a pillanat, az időzítés, a körülmények adják: a fontossága, politikai szerepe csúcán levő magyar érdekvédelmi szervezet jubileumi, tizedik kongresszusát tartja, amelyen leköszön a szervezet éléről az összes huszonegyből tizenhét évig azt vezető, vele a köztudatban szinte már összenőtt Markó Béla. Mindez akkor, amikor minden irányból nagy veszélyek leselkednek az erdélyi magyarság legreprezentatívabb szervezetére: itthon a népszerűtlen kormányzás miatti szavazói bizalomvesztés perspektívája fenyeget, az anyaország felől pedig a gátlástalan igekezet arra, hogy kihúzzák a szövetséget az RMDSZ alól.

Ezzel a két, cseppet sem biztató perspektívával kell megbirkóznia a leendő szövetségi elnöknek, bárki lenne is az.

Egyikük folytonosságot ígér, a markói hagyaték folytatását, néhány olyan változtatással, amelyek lényege a döntéshozatal kiszélesítése. Kimondatlanul is azokra a bírálatokra felelve ezzel – és elismerve azok jogosságát –, melyek szerint a Markó-érában a döntéseket túlságosan szűk körben hozták meg.

Másikuk a gyökeres reform szükségességéről beszél, annak a szervezetnek a gyökeres reformjáról, amelynek – reformátlansága ellenére – kezdettől fogva, huszonegy teljes évig tagja és éveken át szenátora, minisztere volt. Hogy aztán az államfő tanácsosaként lépjen porondra, és próbálja megszerezni magának (?) az RMDSZ elnöki székét.

A harmadik pedig – a legvehemensebb bíráló – a szőnyegkihúzásra ellenszerként szövetségtől Budapestre repítené az erdélyi magyarok érdekvédelmi szövetségét, valamiféle, hűségéért megtört vazallusi státusba alacsonyítva azt.

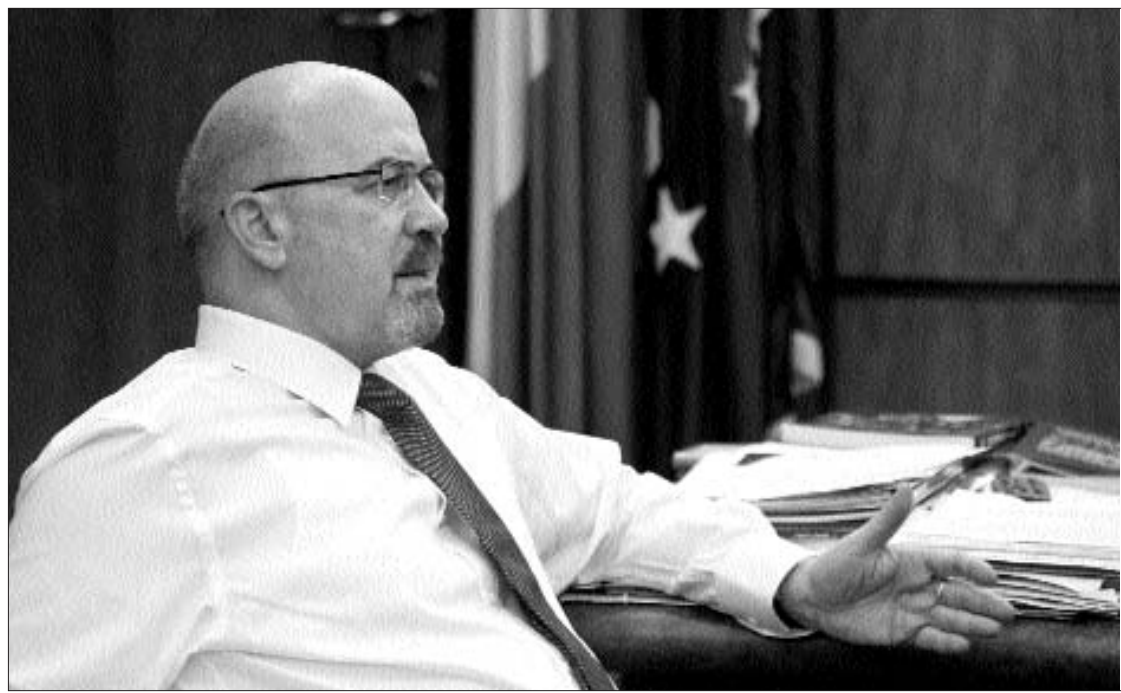
A küldöttek arra szavaznak majd, aki hármójuk közül a legközelebb áll az elközelítésekhez, az általuk ideálisnak tartott szövetségielnök-képhez. Döntésüket a szavazófülke magányában hozzák majd, így felelősségük is egyéni, és hatalmas.

Mint ahogyan a győztes felelőssége is hatalmas: neki kell majd mindezeket a veszélyeket elhárítani.

Akárkire is esik a küldöttek választása, egy dolog biztos: számára ez nem a pezsgőt, nem az öröm pillanatát jelenti. Hanem a nehéz, felelősségteljes vállalás terhét. S csak ha ebből a választásból az erdélyi magyarság is nyer, akkor mondhatjuk el, évek múltán, hogy történelmi esemény volt az RMDSZ tizedik, nagyváradi kongresszusa.

► Román lapszemle

Mindössze három csillagot kapott a Dacia Duster az Európában forgalmazott autók biztonságosságát értékelő EuroNCAP töréstszen. A 18 hónapos utasok védelme szempontjából viszont maximális pontszámot kapott, és 3 évesnél is megfelelő volt az eredménye. (Gándul) ► Chicago új polgármestere, Rahm Emanuel egy romániai emigráns unokája. Nagymamája, Herman Smulivitz, moldyából vándorolt az Amerikai Egyesült Államokba. (Jurnalul național) ► A köztisztasági vállalatok munkásai imádkoznak azért, hogy hosszú legyen a tél Romániában, feletteseik ugyanis több száz ezer eurót nyernek a hótalánítással. A 6. kerület például egymillió eurót fizet az Urban vállalatnak háromhavi hótalánításért. (Click!)

Fotó: Tófián Levente

mánytalan feltenni a kérdést: „mi lett volna, ha...?” Kevésbé metafizikai értelemben kérdezném öntől: mi lett volna, ha 1993-ban Brassóban nem választják RMDSZ-elnökké?

– Általában tudománytalanok tartják be nem teljesült alternatívákról beszélni a múlttal kapcsolatosan. Az angolszász szaknyelvben ezt kontrafaktuális történelemírásnak nevezzük, vagyis amikor meg nem történt tényeket próbálunk számba venni azt elemezve, hogy miként alakult volna a történelem. Én azt mondom, ha én akkor nem vállalom az RMDSZ-elnökséget, akkor minden bizonyosan nagyon hamar visszavonultam volna a politikától, és folytattam volna írói és szerkesztői pályámat. Én akkor nagyon sokat írtam, nagyon jól ment az írás, jóval több könyv állna most mögöttem, és egy jóval teljesebb irodalmi pálya. Egyéni életemben ezt meg lehetne így becsülni, hogy mi történhetett volna, ha... Ami a romániai magyar politika alakulását illeti, nem tudom, hogy másként alakult volna-e, és ha igen, mennyire. Akkor nagy volt a kockázata annak, hogy szakad az RMDSZ. Két, nagyjából egyenlő erejű tábor feszült egymásnak, és az én vállalásomnak is az volt a lényege, hogy meg kell próbálni együtt tartani az RMDSZ-t. Ezt sikerült, nem rövid, hanem nagyon hosszú időre. Nem tudom, nélkülem ez így ment volna-e végbe, de a szakadás kockázata megvolt.

► Húsz év alatt a világ sokat változott, az erdélyi magyar világ is, Románia is, Kelet-Európa is. Az említett kötetben olvasom egyik 1994-es beszédében a következőket: „Erdély egy mítosz, (...) de ez a mítosz nem az együttéléstől szól, hanem a birtoklásról, a kü-

dély-kép. Az idézett könyvnek a címe is az, hogy Kié itt a tér, és akkor most az enyém és a tiéd helyett alakítjuk ki azt, hogy a miénk – magyaroké, románoké, mindazoké, akik itt élünk. Hogy húsz év alatt miért kerülünk közelebb a közös Erdély lehetőségéhez? Azért, mert sikerült bebizonyítani, hogy a méltányos együttélésnek van esélye, hogy bizonyos helyzeteket jogilag is meg tudunk fogalmazni: a kétnyelvűség, az önkormányzatokban kialakított egyenjogúság bizonyíték azok számára, akik a két Erdélyből egyet akarnak kialakítani: ez igenis lehetséges.

► Egy 1991-es és egy későbbi előadásában is összedólt vörös kaptáraknak nevezi a kelet-európai országokat, ahol a megzavarodott méhek egymásnak szegezik fullánkjait. Megtanultak-e az elmúlt két évtized alatt ezek a népek nemcsak egyénként, hanem közösségként is élni a szabadságukkal?

– 1989 után rögtön, a kilencvenes évek elején volt a legnagyobb a szabadság foka, és talán még a demokrácia foka is. Ez meglepő, de ugyanakkor ezek a népek maguk próbálták kialakítani a demokráciarendszerüket. Ezután nagyon hamar bekövetkezett az az időszak, amely mindmáig tart, amikor tulajdonképpen igazodunk, jó értelemben, a mások által megállapított kritériumokhoz. Ez játékos hatása is volt, mert felgyorsított bizonyos folyamatokat, de ugyanakkor ezeknek a népeknek az önállóságát nem segítette. Készen kaptuk a nyugati mintát, több évszázados tapasztalatra alapuló kritériumrendszerrel, és ennek következtében mindmáig nem tanultuk meg teljesen az önállóságot és a szabadságot, és mindmáig megmaradt annak a veszélye, hogy

tán visszaleng az inga, és erősen jobboldali nemzet- és közösségcentrikus ideológiák válnak uralkodóvá. Ez a jelenség az egész keleti tömbre jellemző.

► Az erdélyi magyarság együtt ing a román ingával, vagy a magyarral, esetleg megvan nekünk is a magunk kis ingája?

– Nálunk erdélyi magyaroknál erős ideológiai tagolódás nem ment végbe. A helyzetünk és az ebből származó politikánk is megakadályozta ezt a közösséget, hogy ideológiailag tagolódjék, vagy netán polarizálódjék. Mivel ez egy kisebbségi helyzetben lévő közösség, amely nemzeti identitásához kapcsolódó jogokat akart kivívni ebben a két évtizedben, nálunk mindvégig egy konzervatív, tradícionális szemlélet érvényesült – azt kell mondanom, hogy általában túlságosan konzervatív és tradícionális. A politikának az volt a feladata, hogy ezt próbálja valamennyire feltörni, próbáljon modernizációs folyamatokat elindítani. Odáig nem jutottunk el, hogy egyén és közösség viszonyát vizsgáljuk, és erről folytassunk vitákat, de ez azt is jelenti, hogy tulajdonképpen egy kiegyensúlyozottabb társadalom, kiegyensúlyozottabb közösség voltunk ebben a két évtizedben, és céltudatosabb is. A mi ingánk, ha volt, arról szólt, hogy mérsékeltbben vagy radikálisabban politizálni, és arról is, hogy modernizáció vagy bezárkózás legyen. Ebben a két évtizedben azok véleménye érvényesült, akik egy mérsékelt, párbeszéd- és együttműködés-párti politikát akartak.

► Az RMDSZ tizedik, váradi kongresszusán leköszön az elnöki tisztségről. Mit fog mondani a küldötteknek, és mi a legfonto-

Kelemen Hunor kultúrminiszter:

Salamon Márton László

► Egy-másfél hónappal ez előtt még 98 százalékos esélyt adott magának az RMDSZ-elnökválasztásra. Hány százalékon áll most?

– Nem azt mondtam, hogy ennyi százalékos esélyt adok magamnak, hanem a megyei szervezetek támogatására értettem ezt a százalékarányt. Mindenesetre hiba volt számot mondanom. De ha azt nézem, hogy a megyei szervezetek milyen arányban támogatnak, közel lehetünk ehhez a számadathoz, bár most már kerülném, hogy százalékot mondjak. Két megye kivételével a többi megye engem támogat, tehát az, amit én akkor éreztem, többé-kevésbé beigazolódott.

► Az ellenjelöltjei azzal érvelnek, hogy a küldöttek

másképp szavaznak majd a titkos szavazáson, mint ahogyan az a megyei küldöttgyűléseken történt.

– A küldöttek nagyon jelentős része szerintem tudja már, hogy mire fog szavazni. A jelöltek ismerik, Ecksteint huszonegy éve ismerik, engem tizenöt éve, Oloszt néhány éve, ismerik a munkánkat, a képességeinket, a hibáinkat. Egy kampányban erre persze ráakódik egyéb is, de a küldöttek nem ott találkoznak a jelöltekkel először, hogy olyan hatalmas dilemmájuk legyen azt illetően, hogy kit válasszanak.

► Egy- vagy kétfordulós lesz az elnökválasztás?

– Nem akarom megjósolni. Én azt szeretném, hogy egyfordulós legyen.

► A kongresszusi korteszbeszéde megvan már? Mi

lesz benne?

– Természetesen tudom már, hogy mit fogok mondani a kongresszuson, de nem árulhatom most el. Nem titok, de ezt ott, akkor kell elmondanom, nem itt, nem most.

► Mégis, vázolja nagyvonalakban azt, amiről beszélni fog.

– El fogom mondani, hogy mit csinálnék én RMDSZ-elnökként. Hogy változtatnék a munkamódszeren, a döntéshozatalon, hogy kiszélesíteném a döntéshozatalt. És van néhány olyan dolog, amin nem változtatnék. Az alapértékeket illetően semmiféleképpen nem változtatnék, az identitási kérdéseket továbbra is prioritásként kezelném, hisz ez adja meg a lényegét az RMDSZ-nek. De minden egyéb kérdésben, taktikai kérdésekben, döntésho-

Foto: Toján Levente

zatalban igen. Kiegyensúlyozott, befogadó szervezetet szeretnék. Az önkormányzatok szerepét erősíteném, ami a három regionális önkor-

mányzati tanács létrehozásával megtörténik. Változás még, hogy a platformok képviselői nemcsak konzultatív szerepet töltenének be az

RMDSZ-ben, hanem a döntéshozatalban is jelen lennének. Valamikor márciusban elindítunk egy erdélyi konzultációt, amelynek során

Olosz Gergely parlamenti képviselő: aki

Kovács Zsolt

► Megválasztása esetén hogyan politizálna az RMDSZ Bukarestben, a régiókban – Székelyföld, Partium, szörvány – illetve külföldön?

– A legfontosabb feladat: újra létrehozni azt az összetársadalmi konszenzust és bizalmat, amely a romániai magyar közösséget 1990 után jellemezte. Ne csak beszéljünk az egységről, hanem teremtsük is meg! Tárgyilagos helyzetértékeléssel, világos célokkal, sok tárgyalással, egyeztetéssel, a társadalmi és közéleti érdekek egymáshoz idomításával. Erős társadalmi támogatottsággal már lehet politizálni itthon és külföldön, Bukarestben és az egyes régiókban. A társadalom bizalmát nem lehet a szervezet kisebb-nagyobb kozmetikázásával elnyerni.

► Már indulása sem volt szökkenőmentes, milyen eséllyel pályázik az elnöki tisztségre?

– A „szökkenőket” nem én okoztam, hanem a szervezet vezetősége. A területi szervezetek támogatási eljárása akkor lett volna korrekt, ha ezeket az összejöveteleket a jelölések lezárulta után szervezik, ha azokra minden jelöltet meghívunk, s ha az állandó tanácsokban kikényszerített véleményekkel nem gyakorolnak nyomást a testületi döntésekre. Tudjuk, nem így történt. Azt gondolom, a programoknak kell hogy esélyük legyen, nem a személyneknek. Én olyan szemléleti-gyakorlati váltást szorgalmazok, amelyet már nem lehet megkerülni.

► Hogyan érintette önt, hogy saját szervezete, a

Kovácsna megyei RMDSZ nem támogatta?

– A választói körzetemben három nap alatt közel hétezer támogatták aláírásukkal az indulásomat. Ez nem támogatás? A vezetőség akarhat mást, mint a tagság, de a választókra figyelni kell. Ha már a magyar érdekképviseltről beszélünk...

► Hogyan értékeli az elnökjelöltségi kampányt?

– Ez az első alkalom az RMDSZ életében, hogy felelős pozíció megszerzése érdekében tényleges versenyhelyzet alakult ki. Ez a szervezet vezetése számára is szokatlannak, nincsenek rögzítve a játékszabályok, előfordulnak furcsa helyzetek. Nem véletlen, hogy a választási versennyel kapcsolatos etikai kódexet nem a szervezet, hanem a jelöltek kezdeményez-

ték. Az RMDSZ nevében szerepel a „demokrata” szó, bízom benne, hogy a választás folyamata nem hazudtolja meg ezt a megnevezést.

► A kampánynak voltak olyan mozzanatai, amikor Markó Béla, majd Kelemen Hunor is közvetve vagy nyíltan ferdítéssel vádolta önt. Kelemen Hunornak például olyan kijelentés tulajdonított egyik közleményében, amit a miniszter soha nem mondott. Félreértelmezte volna Kelemen szavait?

– Én nem szoktam félreértelmezni semmit. Kampányban oda kell figyelni arra, amit mondunk.

► Az ön megválasztásával változna-e az RMDSZ kormányzatszerkezete?

– A kormányzati szereplés sok tényezőtől függ. A szer-

vezet által képviselt közösségi érdekek meghatározó. Van közös alap az együttműködésre, s az országot is ki kell vinni a válsághelyzetből. Még jó néhány lépés hiányzik, a költségvetési lefaragások mellett szükség van erőteljes gazdaságélénkítő lépésekre. A kormányzati szereplést, s természetesen az ellenzéki pártokhoz való viszonyt is az ilyen és hasonló megfontolások határozzák meg.

► Milyennek képzelem a Fidesz–RMDSZ-viszonyt?

– A Fidesz–RMDSZ viszony nem nehéz átalakítani, tartalmassá tenni, hiszen a Fidesz–KDNP szövetség – gondoljunk csak az egyszerűsített honosítás kérdésének megoldására – kezdet nyújtott nekünk, amit csak el kell fogadnunk. Az összmagyar integrációs folyamat egy sor le-

hetőséget nyújt a magyar közösség számára, ezekhez fel kell nőnünk. Évtizedeken át a határokhöz, az elszakított állapotához szoktunk hozzá, nem könnyű együttműködésben, magyar közösségben gondolkodni. Egy kicsit bele-szerettünk a kisebbségi kényszerhelyzetbe, s most azt akarjuk védeni, amit korábban tehernek éreztünk. Ezen lehet változtatni, és kell is.

► Hogyan viszonyulna a többi erdélyi magyar politikai szervezethez? Mennyire látja veszélyeztetettnek a magyarság parlamenti jelenlétét a Tőkés-féle párt eszleget megjelenése nyomán?

– A döntéshozásban jelen kell lenni. Nyilvánvaló, hogy minél nagyobb a parlamenti képviselet, annál erősebbek vagyunk. Nem a név, nem a csoportosulás számít, hanem

Eckstein-Kovács Péter államelnöki tanácsos:

Bogdán Tibor

► Elsőként jelentette be: indul Markó Béla megüresedő helyéért – vagyis nem okozott nagy fejtörést önnek jelöltetése a megtisztelő funkcióra.

– Sok megkeresés, rábeszélés, széleskörű konzultáció után döntöttem el, hogy indulok az elnöki tisztségért, egyszerűen mindent meggondoltam, mindent megfontoltam. Nem okozott viszont fejtörést, hogy elsőként jelentkeztek: ez egy jelzés volt, hogy nem valaki ellen indulok, hanem azért, mert van programom (ezt is elsőként mutattam be a jelöltek közül) és elképzelem arra, hogy olyan elnök legyek, aki sikeresen tudja levezényelni a 2012-es, egyáltalán nem könnyűnek ígérkező választásokat.

Foto: Sipos M. Zoltán

► Ön változást, „megtartó változást” szeretne, ami első hallásra amolyan fából vaskarikának tűnik. Mit takar ez a kissé szokatlan szó-páros?

– Az RMDSZ-ben számos dolog jól működik. Vannak értékek, amelyeket meg kell tartani, gondolok a Szövetség függetlenségére, hogy soha nem lett romániai vagy ma-

gyarországi pártok utánfutója, nyitottságára a román demokratikus pártokkal való együttműködést illetően. Ami rosszul működik, azon viszont változtatni kell. A

„megtartó változás” szókapcsolattal azt szerettem volna üzeni, hogy nem kell megijedni, nem egy mindent fel-forgató jelölt jelentkezett az elnökválasztáson, hanem egy pragmatikus reformer.

► Ön hármast – személyi, elképzelem- és hozzáállásbeli – változást szeretne. Konkrétan mire gondol?

– Inkább úgy fogalmaznék, hogy intézményi, tartalmi és formai változásokat szeretnék. Ezek kiterjednek a vízióra, a stílusra, lehetnek személyi következményei is, de ezek a kategóriák átfogóbbak, mondhatnám, absztrakciós szintjük magasabb. Az elképzelembeli változások azt érttem, hogy az eddigiekben meghatározó társadalom-, gazdaság-, politikaszemlélet és jövőkép, helyesebben a jövőkép hiánya gyengíti az

RMDSZ bizalmi tőkéjét, ami a politikai tőke apadásában – magyarán szavazatvesztésben – mutatkozik meg. Sikeres RMDSZ-elnök szeretnék lenni, az irányváltást a hozzáállásnál kezdeném. A siker legnagyobb ellensége az arrogancia. Az RMDSZ vezetőségében tudatosítanám a tagsággal, a választókkal közvetlenül együttműködő kollégák fontosságát, megkövetelném, hogy mindenki kérje ki véleményüket, és becstülje meg azokat. Csak így dolgozhatunk ki hatékony politikát közösségünk társadalmi és gazdasági pozícióinak erősítésére. Fel kell építeni Székelyföld autonómiáját, a teljes romániai magyarság kulturális autonómiáját, ez nem csak közjogi probléma, hanem társadalmi, gazdasági és politikai vállalkozás is, amely sok egymással összefonódó

erős elnöknek erős csapata van

két-három hónapon keresztül a közösséget megkérdeznék – minél több embert közvetlenül megkeresve – arról, mit vár el a szervezettől, mit szeretne változtatni rajta.

► **Az alapszabály ön által felkarolt módosítási javaslata szerint létrejönne a szövetségi elnöki tisztség mellett egy politikai alelnöki tisztség, a volt szövetségi elnök döntési szerepet kapna. Ellenjelöltjei szerint ezzel egyrészt kiürülne a szövetségi elnöki tisztség, másrészt szükségtelenül terebélyesedne a szervezet.**

– Én abban az előnyös helyzetben vagyok, hogy a három jelölt közül egyedül én tettem le a módosító javaslatokat az alapszabályhoz. Így ők csak az általam javasolt változtatásokat tudják kommentálni, egyebet nem tehetnek.

Tegyük fel, hogy nem én nyerem meg a választást, hanem a másik két jelölt közül valamelyik. De ott van egy alapszabálymódosítás, amelyet én tettem le, és az illetőnek annak az alapszabályzatnak a keretei között kellene vezetnie a szervezetet, amelyet én szorgalmaztam. Én azt mondom, ez a terebélyesedés nincs a szervezet hátrányára, hanem ellenkezőleg, előnyére válik a döntéshozatal kiszélesítése, több ember bevonása által. A volt szövetségi elnök tapasztalatát, tudását pedig nem venni figyelembe, nem hasznosítani butaság lenne. Ami a politikai alelnök szerepét illeti: eddig volt egy ügyvezető elnök, aki politikai és adminisztratív kérdésekért is felelt. Ezt a tisztséget kettőbe osztva, ezt a munkát és felelősséget elosztva egy politikai alelnökre és egy főtitkára, sokkal hatéko-

nyabban tudunk működni. Gyakorló ügyvezető elnökként én magam is láttam, ha politikai kérdésekkel foglalkoztam naponta, az adminisztratív teendőkkel kapcsolatosan mindig probléma volt, hogy el tudom-e gyorsan, pontosan látni, vagy sem. Mindig le kellett osztanom másnak, mert egy ember két feladatot ugyanabban az időben nehezen tud ellátni. Ezt az erős tisztséget tehát két erős funkcióra leosztani hasznos, és egy szövetségi elnök csak erősebb lesz attól, hogy erős csapata van.

► **A főtitkár és a politikai alelnök személyét a szövetségi elnök javasolja. Tudja már, hogy kiket fog javasolni, ha elnökké választják?**

– Politikai alelnöknek már tudom, főtitkárnak több ötletem van.

De nem árulhatja el, hogy kik azok.

– Nem.

► **Az alakulóban levő Erdélyi Magyar Néppárthoz mint új versenypárthoz viszonyulnia kell az RMDSZ-nek. Mi az ön stratégiája erre?**

– A kongresszus után azt a párbeszédet, amelyet Tőkés Lászlókkal valamikor a múlt esztendőben abbahagytunk, folytatni szeretném. Hatalmas a felelősség azt illetően, hogy van-e vagy nincs parlamenti képviselője 2012 után a romániai magyarságnak. Ha két vagy három magyar politikai szervezet indul a parlamenti választásokon, akkor nincs parlamenti képviselő. Az mese, hogy a több párt indulása pezsdítő hatással lenne a magyar közéletre, ezzel mindössze az új párt bejegyzésére vonatkozó dön-

tésüket próbálják alátámasztani. A közvélemény-kutatásokból kiderül, az egységes magyar képviselőt a megkérdezettek több mint nyolcvan százaléka ma is fontosnak tartja. Erdélyben a kettő is kevesebb, mint az egy, de a három még annál is kevesebb, és nem ártana, ha ezt egyes magyarországi politikai szereplők is tudatosítanák magukban. De mindentől függetlenül én arra fogok törekedni, hogy a magyarországi kormánypártokkal, a nagyobbik kormánypárttal szoros partneri viszonyt alakítsunk ki.

► **A szakszervezetek tüntetést hirdettek a nagyváradi RMDSZ-kongresszus helyszínére, a kongresszus időpontjára. Mit gondol erről?**

– A szakszervezetek összetévesztik egy politikai szervezet

belső eseményét a kormány vagy a parlament munkájával. Mi a kongresszuson nem a munkatörvénykönyvet vitatjuk meg, hanem a szövetség legmagasabb szintű eseményére kerül sor, ahol saját, belső dolgainkról beszélünk. Ha én leszek a szövetség elnöke, kongresszus után nyitott vagyok a szakszervezetekkel való párbeszédre, addig viszont nincs helye egy ilyen tüntetésnek.

► **A koalíciós politikát hogyan folytatná szövetségi elnökként? Eddigi nyilatkozatai szerint megtartaná az RMDSZ-t a demokrata-liberálisok oldalán. Akkor is, ha ezzel jövőre az ellenzékbe kerülést kockáztatná?**

– Ez a veszély mindig fennáll, ellenzékben voltunk már, és még leszünk. De erről majd 2012-ben tudunk beszélni.

nem csapatjátékos, hagyja abba a politikát

az, hogy ki milyen mértékben csapatjátékos, mennyire hajlandó azért dolgozni, hogy helyzetbe hozzon másokat. Mindenkiel meg kell egyezni, aki hajlandó partner lenni. Akit nem érdekel az együttműködés, az nem a közösség érdekeit képviseli, annak nincs esélye a túlélésre. A nemrég beindult összmagyar integrációs folyamatban nincs sok értelme a kisléptékű vidékies acsarkodásoknak, nem érdemes egymás kiütésére koncentrálni. Egy csapat vagyunk, és akkor érünk el eredményt, ha egymás helyzetbehozására játszunk. Aki nem csapatjátékos, az hagyja abba a politikát, foglalkozzon valami egyébvel.

► **Találkozott Tőkés Lászlóval és Markó Bélával is. Hogyan viszonyultak az ön jelöltségéhez?**

– Az én feladatom az, hogy bemutassam a programomat, véleményüket kérem, s természetesen támogatásukat egy olyan szemléleti-gyakor-

lati váltáshoz, amelyet egészen bizonyosan meg kell tenni. Tőkés László úrral, az Európai Parlament alelnökével egyetértettünk abban,

hogy a közös kapcsolódási pontok mellett meg kell fogalmaznunk a közös célokat, ezek függvényében szükséges kialakítani az együttműködés

valamennyi fél által elfogadható formáját és rendszerét, hogy a romániai magyar nemzeti közösség megerősödjön és versenyképes legyen. Egyetértettünk a szövetségi elnökkel abban, hogy az egységet fenn kell tartani, az RMDSZ bázisát szélesíteni kell, és abban is egyetértettünk, hogy a politikai irányt, az Európai Néppárt irányvonalát, fenn kell tartani, kitétetett szerepet kell biztosítani a stabilitás megeremtésének és fenntartásának. Hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy az elindult reformok az ország stabilitását biztosítani tudják.

► **Ha Kelemen Hunor lesz az RMDSZ elnöke, milyen lesz az Ön szerepét?**

– Túl sokszor és túl sokat beszélünk csupán személyekről. Mintha a romániai magyar

közösség társadalmának építése, a közösségi érdekképviselet ügye kizárólag személyek akaratától, terveitől függenne. Jó lenne végre lomtárba tenni ezt a személyfüggő vezetési szemléletet. Lehet, hogy ma ez a látszat, esetleg a gyakorlat is ilyenforma, de a jövő az egyeztetésekre épülő testületi vezetés, kisebbségi közösség esetében különösen. Ebben mindenki részt vehet szakmai adottságai és teljesítményei szerint. Ez az elnökválasztási verseny nem személyek közti bokszmeccs, ahol a vesztest leírjuk. Itt különféle változtatási koncepciók versenyeről van szó. Miért ne jöhetne ki ebből – adott esetben – akár együttműködés is? A verseny akkor jó, ha a közösség érdekeit szolgálja, s ezt az érdeket ma az együttműködés igénye fejezi ki a legjobban.

ami rosszul működik, azon változtatni kell

helyi kezdeményezésből, projektből tevődik össze. E hatalmas vállalkozás része a romániai magyarság politikai erejének összefogásának, amelyet nyilván az RMDSZ ernyője alatt képzelek el. A 2012-es választásokon való szereplésünk fogja meghatározni, hogy az elnökválasztás utáni RMDSZ-t sikeresnek nevezhetjük, vagy sem. És itt térnek vissza a személyi változások szükségességére.

► **Szervezeti, működési és tartalmi változtatásokat tart szükségesnek. De a kongresszuson megvitatásra kerülő alapszabályzat fontos strukturális változásokat ígér, amelyekkel ön nem ért teljességgel egyet. Mit kifogásol leginkább?**

– A politikai alelnök intézményének létrehozását nem támogatom, egy szervezetet

politikailag az elnöknek kell képviselnie, hiszen a politikai felelősség is az övé. Nem tudok egyetérteni a volt elnök irodájának létrehozásával sem. Nem látom értelmét, hogy egyébként is szűkös forrásainkból újabb irodákra költünk a területi szervezetek rovására. A tervezett új intézmények személyreszabottak. A csúcsetetés felismerte, hogy Markónak vissza kell lépnie, de beérnek a kirkat átrendezésével.

► **Úgy véli, az RMDSZ demokrácia-deficitese – amit Markó határozottan visszautasított. Ön szerint miben nyilvánul meg a demokrácia-hiány?**

– Mindenekelőtt a döntéshozatal módjában. De a demokrácia fogalmkörébe tartozik a reprezentativitás kérdése is. Túl szűk az RMDSZ tényle-

ges döntéshozóinak köre, nyolc-tíz politikus dönt. Az SZKT nem tölti be eredeti funkcióját, nem tesz mást, mint legitimálja a döntéseiket. A szervezetek jelölttámogatásról szóló döntéseinek meghozatalakor is sok helyen kifejezetten antidemokratikus eszközöket alkalmaztak. A reprezentativitás tekintetében három szinten tapasztalok deficitet: a területi szervezetek, a platformok központi döntéshozatalba való bevonását, és a nők esélyegyenlőségének biztosítását illetően.

► **Nem bezárkózó RMDSZ-re, hanem befogadó ernyőszervezetre van szükség – írja programjában. De Markóék ugyanezt mondták, egy időben az esernyő volt az RMDSZ amolyan szimbóluma. Mit tenne másként?**

– Az ernyő-szimbólum nyil-

ván a régi jelszóra való utalás. Többször úgy fogalmaztam a kampány során, hogy bizony, összecsukódott ez az ernyő az elmúlt években, nyissuk ki újra, hogy mindenki aláferjen. Azt hiszem, a jelenlegi vezetés is belátja: Tőkés Lászlót nem volt bölcs döntés olyan helyzetbe hozni, hogy távozzon a Szövetségből. Az RMDSZ sikere azon múlik, sikerül-e megakadályozni a romániai magyar politika további intézményi fragmentációját. Az esetlegesen az EMNT-ből szerveződő új párt sokkal többet fog ártani az RMDSZ-nek, mint amennyit az MPP-nek sikerült. Kompromisszumokat kell kötni, ez is a demokrácia fogalmkörén belül van. Vissza kell hoznunk a civil szervezeteket és az értelmiséget. Kevesen mérik fel, mennyire veszélyes év 2011 az RMDSZ

számára. Néhány rossz döntés, és 2012-ben ott fogunk állni, ahol a part szakad. Akkor már hiába ismételtetjük, hogy nem láttuk ezt előre. A következő korszak kulcsa a kongresszusi küldöttek kezében van. Nem csak az elnök személyéről döntenek, hanem arról is, hogy a sikeres RMDSZ-t választják-e. A jelenlegi vezetés úgy vélem, nem tud az új kihívásokra megfelelő válaszokat adni, vezetési stílusuk pedig gátolja őket abban, hogy ezt időben észrevegyék.

► **Hogyan tudná javítani az RMDSZ nem túlzottan baráti viszonyát mind belső ellenzékéhez, mind a magyarországi fő kormánypárthoz, a FIDESZ-hez?**

– Integratív személynek tartom magam, nem tud olyan köztisztviselőnek örvendő poli-

tikust mondani, aki elzárkózna attól, hogy együtt dolgozzon velem. Az RMDSZ belső ellenzékéhez nyilván Tőkés László a kulcs. Informális beszélgetésünk alkalmával megbizonyosodtam arról, hogy nincs köztünk meghatározó nézeteltérés a romániai magyarság problémáinak megoldásait illetően. A Fidesz vezető politikusait ismerem, néhányuktól nagyon pozitív visszajelzések érkeztek a kampányomra vonatkozóan. Az MPP-vel is tárgyalni kell, az EMNT-vel is, lényegében mindenkiel. A közeledést pozitív dolognak tartom. A megegyezés egy másik kérdés. Nem hinném, hogy a Fidesz programok helyett szervezetekben gondolkodna. Meggyőződésem, hogy az általam vezetett RMDSZ-szel mindenki együtt szeretne majd működni.

Lap-top

A nap címe. Adj egy lejt a Jóistennek!
Patrick André de Hillerin, *Academia*
Cařavencu.

Magyarázat. Az élclap francia nevű szerkesztője a Nemzet Katedrálisának megépítéséről ír, aminek költségei, becslése szerint, meghaladják a négyszáz millió eurót. Felháborodva jegyzi meg: „A Román Ortodox Egyház nem éri be azzal, hogy mi, adófizető polgárok, függetlenül vallási vagy felekezeti hovatartozásunktól, sokkal többet fizetünk az ortodox egyháziak és templomi személyzet javadalmazására, mint a másokéra. Nem elég neki, hogy vannak városok, ahol díszgyertyákat sem lehet vásárolni az egyház beleegyezése nélkül. Most nemzeti gyűjtést szervez a Nemzet Katedrálisának megépítéséhez. Még ha műalkotás lenne, mint a Sagrada Familia! – elsőként nyúlnék a zsebembe, és önöket is erre biztatnám. De nem az. Hanem a Nép Háza, kereszt formában, amelyre valami aranyozott fasírtokat raknak.”

Kérdezn, azt tudunk. Cristian Tudor Popescu a *Gândulban*: „Kadhafi líbiai diktátor parancsot adott a tömegbe lövetésre. Tiltakozásul magas hivatalnokok, katonák, nagykövetelek, a külügyminiszter beadta lemondását. 1989 decemberében Ceaușescu diktátor parancsot adott, hogy lőjenek a tüntetőkbe Temesváron. Hány román közjogi méltóság mondott le akkor?”

Munka? Felháborító! Mardale megállapítása az *Academia Cařavencuban*: „Ebben tévedett nagyot Boc, amikor hozzányúlt a munkatörvénykönyvhöz... Tudhatta volna, hogy Romániában bármi, ami a munkával kapcsolatos, botrányt vált ki...”

A nap álhíre. Messzemenő pártatlanságában a PD-L előre mindhárom RMDSZ-jelölttel protokollumot írta alá, természetesen az egyedi partnerre szabott programmal. Olosz Gergely győzelme esetén például már vasárnap kikiáltanák a magyarok autonómiáját, és egy hét alatt minden román miniszternek meg kellene tanulnia magyarul. Ha Eckstein-Kovács Péter győz, az egész kormány (beleértve a magyar tárcavezetőket is) beiratkozik a Szabadelvű Körbe. Hogy mi lesz Kelemen Hunor sikere esetén, meglátjuk.

Minden napra egy mondás

„Sose ítélezz senkiről addig, amíg nem jártál át mérföldet a cipőjében.” *Indiai mondás*

Alap, szervezet

Élénken él emlékezetemben az első sajtótájékoztató, amelyen részt vettem. Amolyan gyakorlat volt, a sajtókollégium elvégzése után. Nem sokat tudtam a politikáról, és zavaromat úgy próbáltam rejtetni, hogy valósággal feloldítottam a kérdést az asztal túloldalán ülő Markó Bélának: hogyan képviselheti az RMDSZ a magyarok igényeit, ha például az én szülőfalumban nem működik RMDSZ-szervezet? A válasza alig-alig emlékszem, de visszatekintve – immár némi tapasztalattal a hátam mögött – megállapíthatom, hogy a kérdés egyáltalán nem volt rossz. És ma is aktuális. De előbb az RMDSZ elnökéről.

A szombati kongresszus előtt sokan spekulálnak róla, de szerintem eldöntött kérdés: Markó Béla valóban visszavonul. Persze ő maga sem állítja, hogy nem érdekli az utód személye. Nem is mondhatná. És nem azért, mert nem hinnének neki. Elsősorban azért nem, mert azonnal fölmerülne: ennyire érdekli csupán a sorsa annak a szervezetnek, amelyet tizennyolc évén át vezetett?

Szőcs Levente

Xenofóbia

Horváth István

Némaság

SZELLEMLIDÉZÉS

A pódium felnagyította az alakjukat, s ők hátravetett fejjel, kihűzt mellel, büszkén fogadták a hódolatunkat. Egyikük egy ágat tartott a kezében, másikuk széles mozdulattal nyújtotta ki a kezét: egy mancs volt; Janus egyik arca gyanakodva figyelte Thot görbe csőrét.

Aztán valamelyikük, már nem tudom, ki, talán a taps ingerlő hatására önfeledt kotkodácsolásban tört ki, ami hihetetlenül nyersen, egy kicsit gargalizálásnak, egy kicsit füttyülésnek hangzott. Attól a pillanattól fogva megváltoztak a dolgok.

Az egészet az a (talán túlzott) gyanú indította el, hogy az Istenek nem tudtak beszélni. A több évszázados kegyetlen vándorélet el-sorvasztott bennük minden emberi tulajdonságot; az iszlám félhold és a római kereszt könyörtelenül bánt a menekültekkel. A roppant alacsony homlok, a sárgálló fogazat, a ritkás - mulattokra vagy kínaiakra jellemző - bajusz és az állati pofa jól mutatta az olümposzi törzs elkorcsosulását. Ruházatuk nem tisztas, erkölcsös szegénységről árulkodott, hanem a Bajó menti játéklangok és bordélyok bűnözői luxusáról. Szegfű piroslott egy gomblyukban; tör alakja rajzolódott ki egy testhez simuló zakó alatt. Hirtelen megéreztek, hogy ez az utolsó dobásuk, és hogy éppolyan ravaszok, tudatlanok és kegyetlenek, mint az öreg ragadozó madarak, és ha engednének, hogy elhatalmasodjék rajtuk a félelem vagy a szánalom, végül elpusztítanának bennünket. Elővettük a súlyos pisztolyokat (egyszerre csak pisztolyok tűntek fel az álomban), és felszabadultan megöltük az Isteneket.

Jorge Luis Borges: Ragnarök, Scholz László fordítása

Alázás

Írhatnánk a címbe szívatást vagy felmosórongyot is, ha nem lennénk decensen konzervatív újságírók, akik éppen a politika szó- és képhasználatát véleményeznénk valami alig létező jó ízlés nevében. A megszólalás ürügyét a magyar EU elnökség szolgáltatja sok egyéb mellett, de fókuszáljunk csupán a stílusra, ami rég meghaladott nézetek szerint maga az ember. Történt s történik, hogy a kicsi Magyarország a nagy Európai Unió soros elnöke. Megtisztelő feladat, országimázst építő lehetőség, a nagy történelemmel és öntudattal rendelkező magyarság most megmutathatná, hogy nem szittya, barbár, perifériás népség, hanem kulturált, nyakkendő, az illemszabályokat ismerő igyekvők gyülekezete. Még ha nem is lenne teljesen igaz, s néhol kilógna az igazi természetünk, jóindulattal nyugtáznák az igyekezetet.

Ehhez képest sikerült egy nem egészen eurokonform médiatörvényt gyorsan elfogadtatni az elnökségünk vigíliáján, s egy felhertelt közösségi közvéleménnyel szemben elfoglalni a megtisztelő pozíciót. Ennek kapcsán a magyar miniszterelnök kijelentette: „nem fogják feltörölni velünk a padlót!” A szó szerinti idézet ugyan a vita lezárása után, a tavaszi ülésszakot megnyitó kormányfői beszédből származik, de pontosan rögzíti kicsiny hazánk viselkedésének alapállását a kínos vitában, amely különben véget ért egy konszenzusos törvény-kiigazítással, amely Európának is megfelel, s a törvényalkotók legtöbb szándéka is benne maradt.

Nagy hagyományokkal rendelkezünk ellenállás tekintetében. Mi voltunk ötszáz éven át a keresztény világ védőbástyája a keleti hordák ellenében, bár némely meggyökeresedett és újkeletű nyugati vélekedések bennünket is az utóbbi összefoglaló minősítésbe sorolnak.

Európa csatasorba állította miniszterelnökünk ellen az összes bohócát és látványpolitikusát, s a mi Viktorunk diadalmasan visszaverte az egész magyarságot támadó nemtelenséget. A tábor ünnepe a győzelmet, a fanyalgók pedig kijelentik, hogy mégiscsak megtörtént a padlónak az ő felmosása szenvedő szerkezetben.

Amire felhívnam itt a figyelmet, az csak a stílus. Nagyon nagy az esélye annak, hogy az elnökségből hátralévő négy hónap ugyanebben a kínos, frontokat nyitó és harcosan védekező kurucos küzdelemben fog zajlani. A témák adottak: az ágazati különadóktól a nyugdíjpillérig, a költségvetési hiánycéltól az Alkotmánybíróságig, a demokratikus intézményrendszer átalakításától a szabadságjogokig az Uniónak sok dolgról van és lesz véleménye.

És – úgy tűnik – nem a legszerencsésebb az a képalkotás, amely a végén azzal a kérdéssel zárja a folyamatot, hogy ki törölte fel a padlót a másikkal.

Krebsz János

A visszavonulás természetesen nem jelenti azt, hogy a kongresszus után Markó Béla azonnal elengedi az utód kezét (jelenthetné egyébként), de „szürke eminenciás” biztosan nem akar lenni. A visszavonulása talán nem végleges (mint ahogy nem is azonnali), de egy biztos: ha Markó Béla a jövőben politizálni akar, gondja lesz rá, hogy szándéka ne maradjon titokban. Egyszerűen alkát kérdése: Markó Béla szívesen vállalja a sikereit, ugyanakkor nem utasítja el az intellektuális kihívást, hogy alkalomadtán megmagyarázza a kudarcait.

Az RMDSZ új elnökének könnyebb és nehezebb is lesz a dolga. Könnyebb, mert olyan úton haladhat, amelyet immár két elődje taposott ki – a parlamenti politizálás, az együttműködés útját –, és nehezebb, mert az út forgalmasabb, mint korábban, és tele van olyanokkal, akik szabálytalanul előznek. Ez pedig arra vezethető vissza, hogy a Fideszt nagyon pragmatikus érdek fűzi Erdélyhez: az itteni magyarok szavazata. Amit nem elég megszerezni. Megőrizni pedig akkor lehet, ha van valaki –

Ha valamire, akkor a kisebbségben élő magyarságnak otthon-érzetre van szüksége.

Tőkés László, Toró T. Tibor, adott esetben Olosz Gergely –, aki időnként elmondja, hogy „Orbán Viktor a nemzetegyesítő”. Ugyanezt a Fidesz elnöke is elmondhatja önmagáról, csak kevésbé hitelesen. Az új RMDSZ-vezetés egyik fontos dilemmája lesz, hogy beáll-e ebbe a kórusba. Ha nem

áll be, vállalnia kell a következményeket. Az egyik következmény a Tőkés-párt lehet, még pontosabban az, amit Tőkés-pártként emlegetnek.

Ugyanis maga Tőkés László kívül marad. Egyébként érthető okokból. Ő abból él, hogy ellenez valamit, amit történetesen RMDSZ-nek hívnak. Ha ez a státusa megszűnne, nem tudná helyzetbe hozni magát.

Legutóbbi közleményében például Tőkés László azzal érvel az új párt mellett, hogy kell lennie olyan politikai alakulatnak is, amely „nem rendeli alá az erdélyi magyarság érdekeit a bukaresti kormányzati politikai érdekeknek”. Értsd: az RMDSZ alárendeli. De ha így van, akkor nem az volna a tisztességes, ha ő maga állna az Erdélyi Néppárt élére, és vinné győzelemre azt a

„nemzetáruló” RMDSZ ellen? Ehelyett engedni, hogy mások vigyék a zászlót – Toró Tibor, Gergely Balázs, Olosz Gergely –, a saját sorsát nem bízza rájuk. Ami érthető is, a Magyar Polgári Párt kudarcra után egyáltalán nem tűnik ésszerű lépésnek. Inkább „hagyja”, hogy a fideszesek „lenemzetpolitikussózzák”... És időnként „leszól”, hogy a cél továbbra is az összefogás – azzal az RMDSZ-szel, amely (tegyük hozzá még egyszer) „alárendeli a magyarság érdekeit a bukaresti kormányzati politikai érdekeknek”.

Talán nem véletlen, hogy ott a legrosszabb a magyarok közérzete, ahol az úgynevezett nemzeti oldal a legnépszerűbb. Ha valamire, akkor a kisebbségben élő magyarságnak otthonérzetre van szüksége. E nélkül belátható időn belül csak azok maradnak meg, akik valamilyen módon képesek lesznek elhíttetni magukkal, hogy a nemzeti identitás nem fontos.

Az új elnöknek tehát nem marad más, mint a kongresszus után szétnézni, kire számíthat még az RMDSZ háza táján, és nekilátni szövetséget kötni a választókkal. Ha az alapszervezetekkel kezd, sokat nem tévedhet...

Dúl az iskolai táblaháború

Antal Erika

► Az oktatási intézmények törvény által szavatolt kétnyelvűségét vizsgálja a Civil Elkötelezettség Mozgalom Marosvásárhelyen (CEMO): súlyos jogsértésekre panaszkodnak a szülők.

„A román tanárok és a román iskolaigazgatók az igazán nacionalisták, nincs ennyi jogsértés a rendőrségnél, vagy a vasútnál sem” – panaszkolt lapunknak az egyik, neve elhallgatását kérő marosvásárhelyi tanár, aki azt sérelmezte, még a falútűságon sem függeszthetett ki magyar nyelvű szöveget egy helyi iskolában. Szigeti Enikő, a CEMO ügyvezető igazgatója lapunknak arról számolt be, hogy egyes iskolákban az igazgatók ki is jelentették: a közös tereken, csak román feliratok lehetnek, hiszen a magyar gyerekek amúgy is tudnak románul.

Intézményfüggetlen jogsértés

Több iskola szülői bizottsága is a CEMO-hoz fordult annak érdekében, hogy segítsen az áldatlan állapotok ellen megfogalmazott petíció megírásában, és egy olyan jelentés elkészítésében, amely felhívja a figyelmet a nyelvi jogok sérülésé-

Feszült a helyzet a marosvásárhelyi Dacia iskolában: most nincs se magyar, se román tábla. Fotó: Antal Erika

re. Az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) erre a kezdeményezésre tartott kétnapos vizsgálatot négy marosvásárhelyi iskolában. Az ellenőrök február 21-én és 22-én terepszemléztek, Haller István, az CNCD tagja lapunknak azt ígérte, két hét múlva nyilvánosságra hozzák a vizsgálat eredményét. Ellenőrök folyt a Dacia, az Európa, a Liviu Rebreanu és a 2-es számú általános iskolában is. Súlyos jogsértéseket állapított meg a CEMO a

14-es és 10-es számú általános iskolából összevont Dacia Gimnáziumban, míg a 2-es számú Általános Iskolát pozitív példaként említik.

Megéri ellenállni

„Az én gyerekeim, négy évig a Daciába jártak, de tavaly ősszel úgy döntöttünk, elhozzuk őket onnan. A szülői kiállásán is műlik, mit engednek meg a jogsértőknek” – nyilatkozta a háromgyermekes Ferencz Borbála, aki elmondta, nemcsak a

nyelvi jogokat szegték meg a belvárosi általános iskolában. „A Dacia adott otthont a magyar nyelvű alternatív osztályoknak. Megalázó módon diszkriminálták ezt a képzést és az ebben részt vevő gyerekeket. Amikor pedig bejelentettük, hogy elhozzuk a gyerekeinket, akkor illegális módon megpróbálták visszatartani az okiratainkat. Hátat fordítottunk az intézménynek, és mindenkinek azt tanácsoljuk: csak nyerve, ha nyíltan kiáll a jogai mellett” – tette hozzá a szü-

lő, aki rendkívül elégedett a Dózsa György úti 2-es számú Általános Iskolával. Az érintettek úgy vélik, okiratok visszatartására tett kísérlet azután történt, hogy kiderült, mégis „megéri” magyar osztályokat működtetni, hisz a kisebbségi gyerekek után emelt fejpénz jár. „A 2-es bejáratánál Bernády György emléktáblája köszönt, az iskola megünnepelte a Magyar Kultúra Napját, a gyerekek magyar kórusra járhatnak. Érződik, hogy közösségi összefogás működteti az intézményt” – magyarázza Ferencz Borbála. Pozitív példa Marosvásárhelyen a 7-es számú iskolában is akad. Andrassy Árpád igazgató az ÚMSZ-nek elmondta, óriási energiabefektetés és nem mellékesen hosszas harc árán elérték a kétnyelvű feliratozást. Erdőszentgyörgyön nem csak kis lépésekben haladnak, itt minden magyarul is feliratozva van. Szigeti Enikő úgy vélte, annak ellenére, hogy Románia nyelvi törvényei a legjobbak közé tartoznak az Európai Unióban, a jogszabályok alkalmazása nem egyértelmű, és korántsem automatikus. Ott, ahol az iskolaigazgató meg meri engedni magának a törvényszegést, ott meg is szegi, ritkán szembeáll ellenállással vagy ellenőrzéssel. ◀

Röviden

Újabb influenzaáldozat

Egy 59 éves, egy hónapja AH1N1 vírusfertőzéssel kezelt suceavai nő halt meg tegnap Iași-ban. Kezelőorvosai elmondták: állapota az elmúlt hetekben folyamatosan romlott, mivel a hatékony kezelést nehezítette a nő krónikus alapbetegsége. Az Egészségügyi Minisztérium tegnap közleményben jelezte, az influenzás megbetegedések száma meghaladja az ilyenkor szokásos szintet, a következő napokban pedig a vírus eddigénél is gyorsabb terjedése várható. Ezért a rizikócsoportokba tartozókat (krónikus betegeket, túlsúlyos személyeket, várandós nőket) fokozott óvatosságra intik a szakemberek.

Késik a tavasz

Az Országos Meteorológiai Intézet jelentése szerint a következő három napban sem enyhül a tél, havazásra, viharos erejű szélre kell számítani az ország egész területén. Tegnap 14 megyében akadozott a közlekedés a havazás, hófúvás miatt. Nehezen voltak járhatóak az utak többek között Beszterce-Naszód, Fehér, Hargita, Hunyad, Kovászna és Maramaros megyében. Marad az évszakhoz képes hideg idő is: az éjszakai csúcshőmérséklet mínusz 18 fok lesz a hétvégén.

A munkatörvénykönyvről egyeztetne Hossuékcal Boc

ÚMSZ

► Tárgyalni hívta a munkatörvénykönyvet érintő módosításokról a szakszervezeteket mára Emil Boc miniszterelnök, annak ellenére, hogy az érintettek hét elején jelezték: nincs alapja a további egyeztetéseknek. Az érdekvédők és a munkáltatók képviselői a kormány javaslataival olyannyira elégedetlenek, hogy már a tavaszra érvényes sztrájknapárt is rögzítettek: márciusban és áprilisban a tervek szerint hetente tiltakoznak. „A szakszervezetek nem tárgyalnak a munkáltatói szövetségek nélkül, levél-

ben figyelmeztetjük a kormányt arra, hogy a munkatörvénykönyvről csak közösen egyeztetünk. Ha ezt a feltételt nem fogadják el, akkor a tárgyalásztalig sem jutunk el” – nyilatkozta a kezdeményezéssel kapcsolatban Bogdan Hossu, az Alfa Kartell elnöke. Az érdekvédők többek között a 15 napos kényszer szabadság intézményét, a teljesítménybérezés módját, illetve a kollektív munkaszerveződés mellőzését kifogásolják, és úgy vélik, hogy az új munkatörvénykönyv jogsértésre ösztönözheti a munkáltatókat és a munkavállalókat egyaránt. A tervek szerint a

munkáltató egyoldalúan határozhatja meg például a teljesítményalapú bérezés követelményeit. „Ha ez a kitétel életbe lép, akkor megtörténhet, hogy az alkalmazott képtelen lesz elérni a kialakított bérhez szükséges feltételeket, mert ezeket utólag és önkényesen megváltoztatja az alkalmazó” – hangsúlyozza Bogdan Hossu. A munkáltatói szövetségek és a szakszervezetek is kitaranak amellett, hogy a munkatörvénykönyv csak akkor módosítható mindenki számára elfogadható módon, ha a módosításokkal a munkaerőpiac minden szereplője egyetért. ◀

Vadspark Háromszéken

Kovács Zsolt

► Vadsparkot létesítenek Sepsiszentgyörgy vonzáskörzetében, az ökopark ötlete Gazda Zoltántól, a Kovászna Megye Turizmusáért Egyesület munkatársától származik. A tervek előkészítésében részt vesz egy vadászatszervező cég (az Abies Hunting), valamint a helyi önkormányzat is. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester elmondta: a város több tíz hektáros sugárterületet szán erre a

célra, az ökoparkot pedig Sárkány Árpád, az Abies Hunting vezetője hozza létre ezen a területen. A polgármester leszögezte: a tervezett vadsparkban nem lehet majd vadászni, az kizárólag vadak megfigyelésére fogadják a látogatókat, ezért nem is telepítenek oda ragadozókat, hogy a nézelődők minél nagyobb biztonságban élvezhessék az egyedülálló természeti szabadidőközpont látványosságait. A polgármester szerint a legnagyobb befektetést a több tíz hektáros

terület bekerítése, illetve annak megőrzése jelenti majd, az ökoparkba vadlesek, etetőket alakítanak ki, az ideérkezőknek speciális „ökoprogramokat” szerveznek, hogy a lehető legközvetlenebb módon ismerkedhessenek az itt élő állatokkal. Antal Árpád elmondta: jelenleg keresik annak lehetőségét, hogy pályázati forrást hívnak le a parképítésre, de ha ez nem sikerül, akkor a sepsiszentgyörgyi önkormányzat idei költségvetésébe is belefoglalják ezt a befektetést. ◀

HIRDETÉS

Szabaduljon meg a magas törlesztőrészek nyomásától!

4,99%

fix kamat az első évre

0,11% havi kezelési költség

0 folyósítási díj

Hogyan? Csoportosítsa hiteleit az OTP Banknál és csökkentse havi törlesztőrészeit!

- 4,99% fix kamat az első évre;
- 3 havi EURIBOR + 3,00% az első év hi kamat után;
- ingyenes OTP-ösztörlesztés az első 3 hónapban;
- 3 hónap elteltével törli a fix kamatot, az új árat követően.

* 1 leltől emelhető egy példikál a hitelösszeg alakulását 10.000 euró lakáscélú hitelek vagy jelzálog alapú személyi hitelek esetén 107 hónapos hitellel 4,00% HIR mellett a havi törlesztésed összeg 99-107,04 EUR. A havi törlesztés összegétől az értékesítés díj és az éves ingatlanszármazéki adókat egyenként 4000 HUF-ot számítjuk. Az ajánlat 2011. január 5. éjfélig érvényes. 51. sz. melléklet.

www.otpbank.ro
0800 88 77 88

euró alapú lakásvásárlási hitelek

Röviden

Versmondó-
és népdalvetélkedő

Az Erdélyi Unitárius Egyház ifjúsági szervezete, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet a hétvégén 14. alkalommal szervezi meg a Versmondó- és népdalvetélkedő versenyt, idén Székelykeresztúron. Az előzetes bejelentkezések alapján Erdély különböző unitárius egyház-községeinek képviselőiben összesen 54 versmondó és népdalvetélkedő lép fel. A határidőre bejelentkezett versmondók két verssel kellett készüljenek: az egyiket szabadon választhatják, míg a másikat a következő költők versei közül kellett – kötelező módon – választaniuk: Pílinzky János, Romhányi József, Tóth Árpád, Nemes Nagy Ágnes.

Jordán Gábor
kiállítása Nagyváradon

Jordán Gábor *Photographics* című koncept-fotó kiállítását nyitják meg a nagyváradai Moszkva Kávézóban ma este 19 órától. A Nagyváradon született képzőművész Kolozsváron, majd Budapesten végezte tanulmányait. A tárlaton nonfiguratív fényképeket láthat majd a közönség, amelyek sokkal inkább grafikai műre vagy metszetre emlékeztetnek, mint fotográfiára. A képeket nem a szokványos keretben, hanem fotó installáció részeként mutatják be. A kiállítás nyitja meg a Moszkva Kávézó tárlatsorozatát, amelynek keretében elsősorban a Nagyváradról elszármazott képzőművészek munkáit tervezik bemutatni.

Vendégjátékok
Sepsiszentgyörgyön

Február végén és március elején négy vendéglőadási láthat a sepsiszentgyörgyi színház közönsége. Február 27-én és 28-án a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulata vendégszerepel újra Sepsiszentgyörgyön három előadással, március 1-jén pedig a Kézdivásárhelyi Városi Színház szilveszteri kabaréját tekintetik meg az érdeklődők.

Hetvenéves lenne Baász Imre

Az Árkosi Művelődési Központ egész éves rendezvénysorozattal ünnepli Baász Imre grafikus 70. születésnapját. Holnap reprezentatív munkáit bemutató tárlat nyílik az árkosi Istálló Galériában, tavasszal pedig két kötetben mutatják be a grafikus munkásságát és az azt értékelő tanulmányokat.

Kovács Zsolt

▶ Egész éves rendezvénysorozattal ünnepli idén Árkosi Művelődési Központ Baász Imre grafikus 70. születésnapját. Kopacz Attila a központ igazgatója és Baász Szigeti Pálma a művész özvegye tegnap sajtótájékoztatót ismertették a terveiket. Baász Imre 1941. február 22-én született Aradon, majd a kolozsvári Művészeti Egyetem befejezése után, 35 évvel ezelőtt, Háromszékre költözött, „itt élt és alkotta meg azokat a műveket, amelyek ismertté és elismertté teszik őt, itt halt meg húsz évvel ezelőtt, 1991-ben” – ismertette a rendezvénysorozat indítékait Kopacz Attila.

„Ha nem is tudunk életet teremteni, de vonallal, színnel, tárggyal megváltoztatjuk embertársaink világához, dolgokhoz fűződő kap-

csolatát” – írta egyik vallo-másában Baász Imre, ennek igazságáról a látogatók személyesen is meggyőződhetnek a grafikus munkái látán. A rendezvénysorozat kezdeteként holnap 17 órai kezdettel tárlatot nyitnak az árkosi Istálló Galériában, ahol Baász Imre több száz rajza és vázlata közül 55 reprezentatív alkotását mutatják be. A várostól mintegy öt kilométerre fekvő Árkosra Sepsiszentgyörgyről 16.30 órakor autóbusszal indul a színház elől.

A megemlékezés folytatásaként tavasszal kétkötetes emlékalbumot adnak ki, amelynek első része egy képzőművészeti album lesz, ahol a grafikus munkásságának keresztmetszetét mutatják be. Az emlékalbum második része egy háromnyelvű dokumentumkötet lesz Baász Imre életrajzával, továbbá tartalmaz egy művé-

Kopacz Attila ismerteti az egyéves rendezvénysorozatot, amely holnap egy reprezentatív kiállítással indul

szettörténeti tanulmányt és bemutatja a művész 830 oldalas szekuritátés nyomozati anyagát is. Baász Imre egy feljelentés alapján 1967-ben került a Szekuritáté megfigyelése alá, a nyomozati anyagot 1984-ben zárták le. A kötetbe beválogattak besúgói jelentéseket, a megfigyelő tisztek zárójelentéseit, illetve Baász Imrének egy

negyven oldalas, magyar nyelven írott nyilatkozatát, amelyben a képzőművészeti programját ismerteti, és felsorolja, hol, mikor és mit állított ki. Kopacz Attila szerint ez a dokumentum a művészről is hiteles képet nyújt, de megajzolja a kor döbbenetes képét is. Az emlékezést nyáron folytatják, amikor egy Baász Imre

dokumentációs kiállítást mutatnak be, majd az év végén egyhetes rézkarc műhelyt szerveznek Árkoson. Az ünnepségsorozat szervezői azt is elárulták: legnagyobb álmuk, hogy a sepsiszentgyörgyi cigarettagyár patinás, száz éves épületében egy Baász Imre művelődési központot hozzanak létre. ◀

Séta után festmények

Sike Lajos

▶ Ma nyitják meg Szatmárnémetiben Moldován Krisztina festőművész kiállítását a város új galériájában, a Kossuth-kertben lévő Zöld Ház Galériában. A természet- és környezetvédelmet szolgáló oktatási központot – egy sikeres uniós pályázat révén – a város egykori gőzfürdőjének neoklasszicista épületében alakították ki. Bejáratánál tavaly ősszel avatták fel Szatmárnémeti egykori polgármesterének, a park létrehozójának Kiss Gedeon honvédezzredes szobrát. „Ha már ilyen jól sikerült felújítani és új funkciót találni ennek a szép épületnek, úgy

gondoltuk, hogy használjuk ki minél jobban. Az előcsarnokát a képzőművészek rendelkezésére bocsátjuk” – mondta el lapunknak Békéssy Erzsébet a Szatmár Megyei Környezetvédelmi Felügyelőség igazgatója. Az új kiállítóhely a Zöld Ház Galéria nevet kapta, ami már önmagában is jelzi, hogy itt olyan alkotásokat fognak kiállítani, amelyek akár témájukkal, akár más módon a természetszeretethez és -védelemhez köthetők. Moldován Krisztina képei is alkotójuk természetszeretetről árulkoznak, a Kossuth-kert és a város természeti környezet részleteit, szépségeit fedezhetjük fel. ◀

HIRDETÉS

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIO

TUDJA MEG TÖLÜNK, KI LESZ AZ RMDSZ ÚJ ELNÖKE!

Az Erdélyi Magyar Televízió élőben közvetíti az RMDSZ 10. Kongresszusának legfontosabb eseményeit 2011. február 26-27.

élő közvetítés

A Rádió GaGa bemutatja:

Gruppen-Hecc Kabaré
Seară de cabaret

2010
-25%
+TVA
=.....

De rongyos élet!

Írta: Nagy István és Molnár Tibor
Fellépnek: Nagy István, Szélyes Ferenc, Kárp György, Henn János, Biluska Annamária, Somody Hajnal, Fodor Piroska, Ördög Miklós Levente m.v.

Zenél: az Autostop MS zenekar
Hang- és fénytechnika, vizuális effektek: Göllner Károly
Producer: Hompot Szilárd

Újra Szászrégenben a közönség kérésére,
Eugen Nicoara Műv. Ház

Helyszín: Március 1. este 7 óra

Időpont: Március 1. este 7 óra

www.gaga.ro

Február 25., péntek

Az év 8. hete és 56. napja, hátravan 309 nap

Ma Géza, Cézár és Vanda napja van.

A Géza régi magyar név, valószínűleg török méltóságnévből keletkezett, a jelentése hercegecske.

A Cézár a latin Caesar családnévből származik, az eredete és jelentése vitás. Latin szavakból való megfejtések szerint a jelentése lehet hosszú, dús hajú vagy metszett, vágott. Más magyarázat szerint a név etruszk eredetű. Női párja: Cezarin.

A Vanda lengyel eredetű női név, egy mondabeli királylány neve. Jelentése: vad nő.

Holnap az **Edina, Viktor, Győző** nevek ünnepelnek.

Vasárnap **Ákos, Bátor** és **Gábor** napja van.

Évforduló

25-én:

• 1552 – A gyulafehérvári székesegyházban eltemetik Martinuzzi Fráter György bitorost, akit 1551. november 17-én gyilkoltak meg I. Ferdinánd király utasítására.

26-án:

• 1952 – Elkészül Nagy-Britannia első atombombája.
• 1993 – Terrorista bombamerénylet a New York-i Világkereskedelmi Központban (WTC): ezer sebe-

sült és öt halálos áldozat.

27-én:

• 1673 – I. Lipót német-római császár, magyar és cseh király Ampringen János Gáspárt, a német lovagrend nagymesterét Magyarország teljhatalmú katonai kormányzójává nevezi ki.
• 1849 – Bem csapatai, Medgyesről kiindulva az Urban ezredes által vezetett császári erők ellen vonulnak, és kiszorítják őket Erdélyből, Bukovina felé.

• 1849 – Bem csapatai, Medgyesről kiindulva az Urban ezredes által vezetett császári erők ellen vonulnak, és kiszorítják őket Erdélyből, Bukovina felé.

Vicc

A beteg mondja az orvosának:

– Doktor úr, a gyógyszernek, amit felírt, van valami rossz mellékhatása?

– Van, ismét munkaképes lesz.

Recept

Zöldséges rétes

Hozzávalók: 10 dkg sárgarépa, 10 dkg zeller, 10 dkg kelkáposzta, 10 dkg kelbimbó, 10 dkg vaj, só, bors, 20 dkg reszelt sajt, 3 ek apróra vágott petrezselyemzöld.

Elkészítése: egy lábosban felhevítünk 5 deka vajat, és beletesszük a gyufaszálra vágott zöldségeket. Sózzuk, borsozzuk és 10 percig pároljuk. A réteslapokat ezzel a keverékkel töltjük meg, feltekerjük és a szokásos módon megsütjük.

A hatos lottó nyerőszámai:

8, 19, 46, 31, 15, 11.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A Holddal együtt most Ön is fogyhat, ha úgy érzi, hogy szükséges. Szinte szárnyakat kapott, teljesen felszabadult, tele van lelkesedéssel. Kitéljeseedik a szeretet.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Dolgai kedvezően alakulnak. Legyen megfontolt és határozott, de ma pénzügyi akciókba ne keveredjen. Egy fontos találkozásra számíthat.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Minél korábban fogjon feladatai elvégzéséhez, mert sok munka várja. Délutánra halaszthatatlan programot tervezett, azt semmiképpen ne mondja le.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Szinte minden a munkája körül fogorog. Sok problémát kell megoldania, de végül sikerül mindennel megbirkóznia. Gyermekeit ne macerálja az életvitele miatt.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Jól nézze meg, kihez fordul problémáival. Olyan sarklatán kezébe kerülhet, ahol nemcsak jól „megkopasztják”, hanem utána még egyéb gondjai is adódhatnak.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Lelki békéjét még egy kis perpatvar sem zavarja meg. Gyermekeinek önálló akarata van, amit ha bölcsen figyelembe vesz, akkor nyugalma tartós lesz.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Boldoggá teszi egy hír, amely az egészségével kapcsolatos. Bizonyosodik, hogy nincs oka aggodalomra. Valamivel több pihenés nem ártana, mert fölöttébb kimerült.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Pénzügyek miatt bajba kerülhet. Ha gondolja adódnak egy kölcsön visszafizetésével, érdemes pluszmunka után nézni. Próbálja meg feldolgozni az anyagiak miatti feszültségeket.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Sok munka és ügyes-bajos elintézés várak Önre. Erőmes csak annyit vállalnia, amennyit el is tud végezni.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

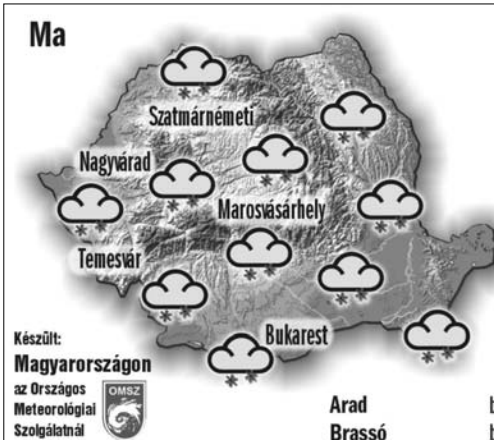
Az utolsó negyedben járó Hold fogyatkozik, és Önt is aktivitásra, energiafelhasználásra serkenti. Vigyázzon pénzüre, csak arra költson, ami nélkülözhetetlen.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A fogyó Hold hatására szinte elfecsérelt energiáit. Legalábbis úgy gondolja, hogy egy feladatra sok időt szán. Pedig Ön soha nem húzza az idő, legyen hatékonyabb!

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A fogyó Hold szinte kiltúgozza, kiszorítja, amnyi erejét felhasználja munkavégzés során. Egészsége megőrzése érdekében lazítson, legyen mosolygós, jó kedvű.

A következő napok időjárása

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál	Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Erősen felhős lesz az ég, de este északon már felszakadozhat a felhőzet. Sokfelé valószínű havazás, néhol havas eső, eső is előfordulhat. Többfelé páras lesz a levegő. Mérsékelt lesz a légmozgás.	Arad	-1°C	-8°C
	Brassó	-1°C	-6°C
	Bukarest	0°C	-5°C
	Csiksztereda	-1°C	-6°C
	Kolozsvár	-1°C	-7°C
	Marosvásárhely	0°C	-6°C
	Nagyvárád	-1°C	-7°C
	Szatmárnémeti	0°C	-9°C
	Temesvár	-1°C	-6°C

Az úriember az úriember

Horváth István

***	HANGOS SÍRÁS	MÁR FIALT	FEMININ	DÉS SZÉLEII	ADENIN (RÓV.)	HIÁBALVALÓSÁG (RÉG.)	CSUKLÓ VAN RAJTA	CSÚNYA	HARCI VÍZ JÁRMŰ
BÜNÖZŐK CSATÁJA									
EGO-CENTRIKUS					ILONA BECÉZVE				
LOBIZTATÓ SZÓ				SAKÁCS INASA	HALLHATÓ AN KIEJT				
ERA ELEJE ÉS VÉGEI		MONA ... GIOCONDA						AZ IDŐ JELE	
MAGYAR KÖLTŐNŐ		KÖLTŐZŐ MADAR						FOSZTÓ-KÉPZŐ	
***	LENG A ZASZLÓ						AMPERÓRA (RÓV.)		
	IMRE BECÉZVE						SZERB FERFINÉV		
KÖNNYEN PÁROLOG						SCHÜTZ ... SZINÉSZNŐ			
						TRÉFA RÉSZE!			
WINNETOU ÍRÓJA				NAGYON VIDÁM					
				RÓMAI 50					
SZOMJ-OLTÓ					RÉGI TEXTIL-MŰHELY				

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:

013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Ágoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Háttér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csiksztereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értéstületeket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Sláger Rádió
fm 105.9

F95 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 fm PROFÍ RÁDIO
A ZENE ÁRAD BELŐLE

KOLOZSVÁRI RÁDIO
FM 95.6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Szombat

2011. február 26.

DUNA TV	m1	m2	RTL KLUB	TV2	TV 2	HÍR TV	TVR 1
8.20 Arcélek 8.35 Hókusz-Pókusz Cirkusz 8.40 Mikor érünk már oda? 8.50 Cimbora 9.20 Nyelvőrző (ism.) 9.45 Ördögi szerencse (mesef., 1. rész) 11.45 Univerzum 12.45 Híradó 13.05 Isten kezében 13.30 EtnoKlub 14.45 Dakari (am. sor.) 15.40 Tér-Hatás 16.10 Szerelmes földrajz 16.45 Balatoni utazás 17.20 Talpalatnyi zöld 17.50 Pannonia 3 keréken 18.30 Kirakat 19.00 Híradó 19.35 Mese 20.00 Dunagála 21.00 80 nap alatt a Föld körül (am.-német-ír kalandf., 2004) 22.55 Dunasport 23.15 Lélek Boulevard 23.40 Nőies játékok (angol-am.-német filmdráma, 2004)	6.50 Ma Reggel 10.00 Delta 10.30 A kis királylány 10.50 A bűvös körhinta 11.15 Marci 11.35 Amika (belga sor.) 12.00 Sandokan (rajzf. sor.) 12.30 Most a Buday! 13.01 Hírek 13.05 Sztársáv 13.45 AutoVízio 14.30 Egészség ABC 14.55 Gyerekjáték a számítógép 15.05 Kincskereső 15.30 Magyarország 16.05 Szellem a palackból... 16.35 Aranymetszés 17.30 Magyarország története 18.00 Hogy volt? 19.20 Drágakövek (am. f.) 20.30 Híradó 21.05 SzerencseSzombat 22.00 Az igazi tündérmese (angol-am. f.) 23.40 Hírek 23.45 Sport hírek 23.55 Az ismeretlen (ol.-fr. f. dráma)	6.50 Ma Reggel 10.00 Hogy volt? 11.35 Körzeti magazin 12.25 Jelképtár 12.30 Natúra 13.01 Pecatúra 13.25 Retrock: Beatrice 1992 13.45 Orbán Balázs nyomában 16.15 Beszélgetés a belső szabadságról 15.25 Pann-unikum 15.50 10. Győri Útós Fesztivál 16.15 Alakok tájban 16.50 Caterina és a lányok (sor.) 18.25 Parasztok (sor.) 19.15 Sláger-tévé 20.10 Esti mese 20.30 Liszt Ferenc (sor.) 21.00 Híradó este 21.25 Sport hírek 21.30 Maupassant történeteiből (fr. sor.) 22.00 Brokeback Mountain - Túl a barátságon (am.-kan. filmdráma, 2005) 0.10 Szkfander és pillangó (fr.-am. életr. dráma)	8.00 Kölyökklub Lisa, Björn macsó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Kisvakond, Helló, Kitty! 11.00 A fantasztikus négyes 11.30 Asztro Show 12.25 Házon kívül 13.00 RTL Klub Híradó 13.10 Autómánia 13.50 FTC-Alcoa női kézilabda-mérkőzés (élő) 15.30 Édes, drága titkaink (am. sor.) 16.20 Őslények kalandorai (angol sor.) 17.25 Medicine Man (am. kalandf., 1992) 19.30 RTL Klub Híradó 20.00 Fókusz Plusz 20.30 ValóVilág - Párbaj (élő) Utána: RTL-hírek 23.10 Az idegen (amerikai akcióf., 2003) Közben: RTL-hírek 1.10 Mindennem a tánc (am. rom. film, 1998) 3.30 Fókusz Plusz (ism.)	7.00 Az idő örvényében 7.25 Tv2 matiné 11.25 Afrikai kaland (am. sor.) 12.00 Bajnokok Ligája magazin 12.40 Két Testőr 13.10 Babavilág 14.40 Sliders (am. sor.) 15.40 Az Űgynökség (kan.-am. sor.) 16.35 Álomgyári feleség (am.-auszt. vígj. sor.) 17.30 Duval és Moretti (krimisor.) 18.35 Luxusdoki (am. vígj. sor.) 19.30 Tények 20.05 Magellán 20.35 A csajom apja ideges (am. rom. vígj., 2005) Közben: Kenósorsolás 22.45 Anakonda 2.: A véres orchidea (am. horror, 2004) 0.35 Vérszomj (am.-dél-af. horror) 2.15 EZO.TV 3.15 Kalandjártat (ism.) 3.40 Teleshop 4.10 Animációs filmek	8.00 Híradó 8.30 Soroló 9.05 Széles út 9.30 BBC Reporters 10.05 Felfedező 10.30 Arcok a liftben 11.05 Különkiadás 13.00 Déli híradó 13.30 Hungarorama 14.05 BBC Click 14.30 Negyedik 15.05 Garázs 15.30 BBC Hard Talk (ism.) 16.05 Ősök tere (ism.) 16.30 Ingtatlanpiac (ism.) 17.05 Értékmentés másként (ism.) 17.30 Európai híradó (ism.) 18.00 Híradó 18.30 Célpont (ism.) Oknyomozó riportműsor 19.05 Szilvett 20.00 Híradó 20.30 Riasztás (ism.) 21.05 Civil kaszinó (ism.) 22.00 Híradó 21 22.30 Hírvilág extra (ism.) 23.05 Arcok a liftben (ism.) 23.30 BBC Híradó 0.05 Vetítő (ism.)	8.30 Noé bárkája 9.00 Babamágia 9.30 Hannah Montana (am. sor.) 10.00 Disney klub 10.55 Történelmi emlékek 11.00 UEFA Champions League 11.25 Úticél: Románia 12.00 Vízor monden (ism.) 12.30 Pro Patria 13.00 Határok nélkül 14.00 Hírek 14.20 Találkozunk a TVR-ben (ism.) 15.30 Cirkusz 15.50 Szeretettel Dragobete alkalmából (ism.) 18.40 TeleEnciclopedia 19.40 Sport 20.00 Hírek 20.40 A nap témája 21.10 Lucky Luke és a Daltonok (fr.-ném.-sp. vígj.) 22.35 Ovidiu Rom kampány 22.45 Profeszionisták 23.45 Marilyn, a titkos felvételek 1.25 Seychelles, az Indiai-Óceán gyöngye (ism.)	

Vasárnap

2011. február 27.

DUNA TV	m1	m2	RTL KLUB	TV2	TV 2	HÍR TV	TVR 1
8.35 Mesék 9.20 Rembrandt - Apák és fiúk (kan.-cseh f.) 10.15 Ördögi szerencse (cseh mesef.) 12.15 Hatodik sebesség 12.45 Híradó 13.05 Élő egyház 13.30 Élő népzene 14.00 Csellengők 14.30 A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar f.) 15.50 Dunáról fúj a szél 16.00 A világörökség kincsei 16.20 Velence, a sülyedő város 17.10 Vannak vidékek 18.10 Mese 18.40 Arcélek 19.00 Híradó 19.25 Heti Hírmondó 20.15 Egy kis művészet 20.20 Kikötő 21.05 Halhatatlan kedves (am.-angol rom. dráma) 23.05 Dunasport 23.15 Divathét 23.45 Az utolsó forradalom (olasz f. dráma) 1.2 5 Hontalanok (dok. f.)	6.50 Ma Reggel 10.00 Engedjétek hozzám 10.15 Katolikus krónika 10.45 A sokszínű vallás 11.00 Örömhír 11.25 Evangélikus ifjúsági műsor 11.30 Böszörményi Gergegy portré 12.00 Római katolikus szentmise 13.01 Hírek 13.05 Telesport 14.00 Fogadóóra 14.30 Kul-túra 15.00 Victor Máté portré 15.30 A Himalája ösvényei 16.35 Az én lányom nem olyan (magyar rom. vígj., 1937) 18.00 Hogy volt? 19.20 Drágakövek (amerikai tévéf., 2. rész, 1992) 20.30 Híradó este 20.55 Sport hírek 21.05 Szempont 22.00 24 (am. sor.) 22.45 Panoráma 23.15 Aranymetszés (ism.) 0.10 Hírek 0.25 "Életbeszélés"	6.50 Ma Reggel 10.00 Mesék 11.16 Balett ABC Henriettel 11.25 Az aranyrózsa barlangja (olasz kalandf., 1. rész, 1991) 13.05 "Így szól az Úr!" 13.15 Katolikus krónika 13.40 Örömhír 14.20 Evangélikus ifjúsági műsor 14.25 Böszörményi Gergegy portré 14.50 Katolikus mise 15.56 Kultúrkontroll 16.20 Elit gimi (ol. sor.) 17.15 Vivát Benyovszky! (sor.) 19.10 Pillér 20.05 Esti mese 20.30 Telesport 21.00 Híradó este 21.30 Sláger-tévé 22.25 Az én lányom nem olyan (magyar rom. vígj.) 23.45 Sport7 (ism.) 0.35 Hajónapló (sor.) 1.25 Vivát Benyovszky! (sor.) 3.25 Orbán Balázs nyomában	8.00 Kölyökklub Benne: Lisa, Björn macsó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó 11.00 Trendmánia 11.35 Asztro Show 12.35 meneTrend 13.00 RTL Klub Híradó 13.10 Havazin HAVAZós magaZIN 13.30 Warm Springs (am. életr. drám., 2005) 15.45 Doktor Addison (am. sor.) 16.40 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.) Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás 17.40 Apa-csata (am. vígj., 2005) 19.30 RTL Klub Híradó 20.00 ValóVilág - Összefoglaló (élő) 21.00 Tolvajtempó (am. akcióf., 2000) 23.25 Heti hetes Utána: RTL-hírek 0.45 Portré 1.15 Kemény zsaruk (am. sor.) 2.20 Pasifaló (am. vígj.)	6.45 Reggeli gondolatok 7.15 Az idő örvényében 7.25 Tv2 matiné 11.25 Született képek (rajzf. sor.) 11.50 Stahl konyhája 12.20 Kalandjártat 12.50 Talpig nő (magazinnéző) 13.50 Sliders (am. sor.) 14.45 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.) 15.40 Tequila és Bonetti legjobb kalandjai (olasz akció sor.) 16.45 Sheena, a dzsungel királynője (am. sor.) 17.40 Kazaam, a szellem (am. vígj., 1996) 19.30 Tények 20.00 Napló 21.05 Kapj el, ha tudsz! (am. krimi, 2002) 23.55 Frizbi Hajdú Péterrel (talk show) 0.55 Bionic Woman (am. akciófilm-sor.) Közben: Kenósorsolás	8.00 Híradó 8.30 Soroló 9.05 Ingtatlanpiac 9.30 Felfedező (ism.) 10.05 Péntek 8 (ism.) Mondatvadászat 11.05 Célpont (ism.) 11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló 12.05 Civil kaszinó (ism.) 13.00 Déli híradó 13.30 Közvetlen ajánlat 14.05 Különkiadás (ism.) 16.05 Arcok a liftben (ism.) 16.30 Széles út (ism.) 17.05 Garázs (ism.) Ahonnan az autózás indul! 17.30 GyógyHír Egészségügyi magazin 18.00 Híradó 18.30 Hírvilág 19.05 Keresztmetszet 20.00 Híradó 20.30 Napról napra (ism.) 21.05 Kontraszt 22.00 Híradó 21 22.30 Értékmentés másként (ism.) 23.05 Vetítő 0.05 Kontraszt (ism.)	7.10 A hit világa 9.00 Ahogy elő van írva 10.00 Disney Klub 11.30 A falu élete 13.00 Utolsó kiadás 14.00 Hírek, időjárás 14.20 A család sztárja 15.20 Népi hagyományok 16.00 Dánut S.R.L. (live) - 1-2. Rész 18.00 50 perc Pleşuval és Liiceanuval 19.00 Jóker, Lottó 5 / 40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás 19.40 Sport 20.00 Hírek, időjárás-jelentés 20.40 A nap témája 21.10 A vásárlarcos (angol-amerikai kalandf., 1998) 23.25 100%-ban garantált 0.25 Minden hétre egy könyv 0.30 Dánut S.R.L. (ism.) 2.25 Népi hagyományok (ism.) 3.05 Történelmi emlékek (ism.)	

Hétfő

2011. február 28.

DUNA TV	m1	m2	RTL KLUB	TV2	TV 2	HÍR TV	TVR 1
6.35 Gazdakör 7.00 Hattól Nyolcig 9.00 A fekete város (sor.) 10.00 Dakari (sor.) 11.00 Család-barát 11.55 Ízörzök 12.30 Kívánságkosár 15.00 Híradó 15.15 Kikötő - Friss 15.30 India és Nepál 16.20 Halld Izrael! 16.50 Afrika színei 17.40 Heuréka! Megtaláltam! 18.15 Térkép 19.00 Híradó 19.35 Mese 19.55 Derrick (krimisor.) 21.00 Híradó - Nemzeti Krónika 21.15 Közbeszéd 21.40 Déva titka (dokumentumf.) 22.55 Sportaréna 23.40 Isten gyermekei (dokumentumf.) 1.10 Múlt idő '90 1.40 Beavatás (ism.) 1.50 Kikötő - Friss (ism.) 2.10 Híradó (ism.) 2.40 Isten kezében (ism.) 3.10 Sportaréna (ism.)	6.20 Hajnali gondolatok 6.23 Kárpát Expressz 6.50 Ma Reggel 10.00 Szempont (ism.) 10.55 Nappali 11.55 Parlamenti Napló 13.01 Híradó délben 13.30 Kárpát Expressz 14.00 Átjáró 14.30 Roma Magazin 15.00 Domovina 15.30 Szülőföldjeim 16.30 Emberek a természetben 16.55 Szomszédok (sor.) 17.30 Híradó 17.41 Körzeti híradó 17.55 Teadélután 18.30 India - Álmodj utján (sor.) 19.20 A királyi ház titkai (sor.) 20.30 Híradó este 20.55 Sport hírek 21.05 Kékfény 22.05 Az Este 22.40 A rivális (kan. filmdráma) 0.10 Tizenkét kőmíves 0.35 Hírek 0.45 Sport hírek 0.50 Prizma	6.50 Ma Reggel 10.00 Rondó 10.50 Körzeti magazin 12.20 Magyarországi néptáncok 12.30 Élni tudni kell! 13.01 Híróra 13.02 Híradó 13.30 Kárpát Expressz 13.55 Napló 14.00 Közvetítés a parlament üléséről 17.30 Van öt perce? 17.35 Bűvölet (sor.) 18.00 Magyar rock 18.55 Átjáró 19.20 Esti mese 19.45 Mindig zöldebb (sor.) 20.30 Barangolások öt kontinensen 21.00 Híradó este 21.30 Színészpálánták (sor.) 22.25 Elisa lánya - Visszatérés Rivombrosába (sor.) 23.20 Záróra 0.10 India - Álmodj utján (sor.) 1.00 A királyi ház titkai (sor.)	7.00 Fókusz Plusz (ism.) 7.25 Fókusz (ism.) 7.55 Reggeli 10.05 Te vagy az életem (arg. sor.) 11.05 Top Shop 13.00 RTL Klub Híradó 13.20 Asztro Show 14.30 Fél kettő 15.20 Kilenc tús (am. sor.) 16.10 A szerelem rabjai (arg. sor.) 17.15 Mindörökké szerelem (mex. sor.) 18.15 NokedValó (2010) Talk-show 19.30 RTL Klub Híradó 20.05 ValóVilág - Összefoglaló 21.10 Fókusz 21.45 Barátok közt (sor.) Közben: RTL-hírek 22.25 Dr. Csont (am. krimisor.) 23.20 CSI: Miami helyszínelők (am. krimisor.) Utána: RTL-hírek 0.25 Poker After Dark 2009 1.25 Gyilkos elmék (krimisor.)	7.00 Magellán (ism.) 7.25 Tények Reggel 8.00 Mokka 10.00 Mokka habbal 10.30 Stahl konyhája 10.45 Teleshop 12.50 Árva angyal (ism.) 13.40 Karácsonyi kavardás (francia vígj.) 15.35 EZO.TV 16.40 Rex felügyelő (krimisor.) 17.35 Marina (mex.-am. sor.) 18.30 Árva angyal (mex. sor.) 19.30 Tények Hírműsor 20.05 A 40 milliós játszma 21.10 Aktív 21.45 Jóban Rosszban (sor.) 22.20 NCIS (am. krimisor.) 23.25 Gyilkos számok (amerikai krimisor.) Közben: Kenósorsolás 0.25 Elit egység (kan. sor.) 1.25 Tények Este 1.55 EZO.TV	7.00 Széles út (ism.) 7.30 Soroló (ism.) 8.00 Híradó 9.05 Kontraszt (ism.) 10.05 Különkiadás (ism.) A kultúra külön kiadásban 12.05 Ingtatlanpiac (ism.) 12.30 Hírvilág (ism.) 13.00 Déli híradó 13.30 Hungarorama 14.05 Soroló (ism.) 14.30 Garázs (ism.) 15.05 Európai híradó (ism.) 15.30 Napról napra (ism.) 16.05 Péntek 8 (ism.) Mondatvadászat 17.05 Célpont (ism.) 17.30 Paletta 18.00 Híradó 18.30 Panaszkönyv 19.05 Vonalban 20.00 Híradó Friss napi információk 21.05 Rájátszás 22.00 Híradó 22.35 Lapzárta Vitaműsor újságírókkal 23.05 Ősök tere 23.30 Pálya 0.05 BBC Híradó	7.00 Reggeli híradó 9.00 Szerelmi bizonyíték (ism.) 10.00 Danutz SRL (ism.) 12.15 Közlebb hozzád 12.30 Teleshopping 12.50 A palota legendái: Jumong herceg (sor.) 14.00 Hírek, időjárás-jelentés 14.45 Zsebtörténetek 14.50 Történelmi emlékek 15.00 Teleshopping 15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor 17.00 Mond mi fáj 17.30 A hölgy papucsja 18.00 Hírek 18.30 A palota legendái: Jumong herceg (sor.) 19.40 Sport 20.00 Hírek, időjárás-jelentés 20.40 A nap témája 21.00 Prim Plán 22.00 Grey anatómiája (am. sor.) 22.55 Eurovision 2011 23.10 Visszajátszás 0.40 Éjszakai beszélgetések (ism.)	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	VIASAT	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 Ma a holnapról 11.00 Közelről a világ 11.30 Eg és föld között 12.00 A románok kincsei 12.35 Biznisz óra (ism.) 13.35 Figyelem, énekelünk! 15.10 Copperfield Dávid (olasz filmdráma, 2009) 17.00 Hírek 17.30 Légy formában! 18.00 Kaland és természet 18.30 A térképen túl 19.00 Cirque du Soleil: Dralion 19.50 Győztesek 20.10 Linley felügyelő nyomoz: Limbo (angol krimisorozat) 21.45 Lehet, hogy nem tudtad 22.00 Hírek 23.00 Gitárok ideje 0.00 Wonderful You (angol minisor.) 1.00 Ma a holnapról (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 Mi történik doktor úr? (ism.) 10.30 A Niebelungok kincse (ism.) 12.30 Pro Motor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport 13.05 Így akarom én! – szórakoztató műsor 14.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sor.) 15.00 A 3 nindzsa nem hátrál (amerikai kalandfilm, 1998) 17.15 Román tehetségek – verseny műsor (ism.) 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Alien vs. Predator - A Halál a Ragadozó ellen (amerikai-kanadai-német-cseh-angol akciófilm, 2004) 22.45 Hé haver, hol a kocsim? (amerikai vígjáték, 2000) 0.45 Az igazi kísértés (amerikai thriller, 2000) (ism.)	7.00 Híradó 9.00 Bilko főtörzs (amerikai vígjáték, 1996) 11.00 Cat Ballou legendája (amerikai western-vígjáték, 1965) 13.00 Híradó 13.15 Bionic Woman (am. akció sor.) 14.00 Az elveszett anthrax (amerikai akciófilm, 2000) 16.00 Híradó, Sport 16.45 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat) 17.00 Extralarge: Gyémántok (olasz-amerikai vígjáték, 1993) 19.00 Híradó, Sport 20.20 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995) 22.30 James Bond: Aranyszem (amerikai kalandf., 1995) 1.15 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995) (ism.) 3.00 Bilko főtörzs (amerikai vígjáték, 1996) (ism.)	7.00 Kandikamera 7.30 Teleshopping 8.00 Szakácpárba (francia vígjáték, 1998) (ism.) 10.00 Teleshopping 10.30 Autóforum 11.00 Ingatlan Blitz 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Kacsamesék (rajzf. sor.) 13.00 Marco Polo híhetetlen kalandjai (amerikai-ukrán kalandfilm, 1998) 15.00 Gyilkos számok (ism.) 16.00 Ketten a bajban 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.15 Kacsamesék (rajzf. sor.) 19.30 A cseresznye a tortán – reality show 20.30 Egy bogár élete (amerikai animációs film, 1998) 22.30 Kisiklottak (amerikai thriller, 2005) 0.30 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)	8.00 Nagy durranások 9.00 A túlélés törvényei - A Yukon-folyó 10.00 Állítólag... - Üvegcsata 11.00 Piszkos munkák - A 200 legpiszkosabb munka 12.00 Halálos fogás - Phil Harris története 14.00 Tönkre vágva - Helikopteres favágás 15.00 Hogyan készült - Airstream lakókocsik 16.00 Állítólag... 17.00 A túlélés törvényei 18.00 Motorkerékpár-építő VB 20.00 Katona dolog - Ejtőernyősök 21.00 Mike Brewer: Célkeresztben 22.00 Ross Kemp 23.00 Sorozatgyilkosok - A bytowi vámpír 0.00 Valódi helyszínelők 1.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok 2.00 Vissza a repülőt	9.20 Őslények szigete 10.15 A híhetetlen Hulk 11.05 Oprah ajándéka 12.00 Divatdiktátorok modelljei 12.30 Vészhelyzet (sor.) 13.25 Columbo: Türelmetlen hölgy (am. krimi) 15.00 Star Trek 2. - Khan haragja (am. sci-fi) 17.10 Kézilabda Bajnokok Ligája (élő) Kolding IF (DEN) - MKB Veszprém 20.45 Az év embere (am. dráma) 23.00 Esküdt ellenségek (sor.)	8.15 Esmeralda (sor.) 9.45 Elátkozott paradicsom (sor.) 12.30 Tengernyi szenvedély (sor.) 13.30 Lázadó szerelem (sor.) 15.30 Clase 406 (mexikói sor.) 16.30 Esmeralda (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Bella Calamidades (sor.) 19.30 Teresa (sor.) 20.30 Édes kis semmisség (amerikai romantikus vígjáték) 22.30 Ördögi kör (sor.) 0.30 Clase 406 (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó 15.10 Hétvégi magazin Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonszolgálat, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térérő 14.00 Híradás, Aranyszalag, Alternatívzene 16.00 Híradó Aranyműsor, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvlyán nem tartunk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.15 Térérő 9.15 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Érintő 17.00 Láthatár 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.
7.00 Gitárok ideje (ism.) 8.00 A térképen túl (ism.) 8.30 Kaland és természet 9.00 Kicsik órája - gyermekműsor 10.00 Farm 11.00 Csavargó halász 11.30 Alpesis Világkupa 12.00 Motomagia 12.30 Autómánia 13.30 Top-cut 13.30 IT Zon@ 14.00 Jamie Amerikában 14.30 Atlasz 15.10 Copperfield Dávid (olasz filmdráma, 2009), 2. rész 17.00 Hírek 17.30 UEFA Champions League Magazin 18.00 Balkáni szokások 19.00 Videóterápia 20.10 Linley felügyelő nyomoz (angol krimisor.) 21.45 Lehet, hogy nem tudtad 22.00 Hírek, időjárásjelentés 23.00 Tzig'n jazz 0.00 Románia-Csehország futsal mérkőzés	6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.) 7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 A 3 nindzsa nem hátrál (amerikai kalandfilm, 1998) (ism.) 12.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.05 Apropos TV 14.00 Nagy durranás 2. - A második pukk (amerikai vígjáték, 1993) 16.00 Denisz a komisz - Az iskola ördöge (am. családi vígj., 1993) 18.00 Románia szeretlek! 19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés 20.45 Land of Jokes 21.45 Román komédia társaság 22.45 A Téglá (amerikai f. dráma, 2006) 2.00 Apropos TV (ism.)	5.30 A simlis és a szende (am. sor.) 7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Sárga rózsá (román akciófilm) 11.00 Az elveszett anthrax (amerikai akciófilm, 2000) (ism.) 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 13.15 Bionic Woman (am. akció sor.) 14.00 Ikrék (am. vígj., 1988) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 16.40 Sztárom a párom (angol-amerikai romantikus vígjáték, 1999) 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 20.20 A megmentő (amerikai akcióf., 2004) 22.20 SuperBingo Metropolis - versenyshow 1.30 Eufória Midnight Sun Tour 2.00 A megmentő (am. akcióf., 2004) (ism.)	8.00 Hegylakó 3. - A mágus (kanadai-francia-angol kalandfilm, 1994) 9.30 A mi házuk 10.30 Fejében a nagyvilág - szórakoztató műsor 11.00 Levintza bemutatja 11.30 Tanulj, álmodj, szeress! (life style magazin) 12.30 Kacsamesék (am. anim. sor.) 13.30 Testvérek (amerikai sor.) 14.30 Egy kapcsolat szabályai (am. vígj. sor.) 15.00 Gyilkos számok (amerikai krimisor.) 16.00 Miss vidéki lány 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Anyacsere 22.00 Titkos szerelmek (telenovella) 0.00 Szép még lehetsz (amerikai vígjáték, 2005) 2.30 Gyilkos számok (krimisor.)	6.10 Állítólag... 7.00 Hogyan csinálják? 8.00 Tornádók nyomában 9.00 A túlélés törvényei 10.00 Amcsi motorok 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Motorváros - Étolajjal működő terepjáró 13.00 Autókereskedők 14.00 Motorkerékpár-építő VB 16.00 Állítólag... - A rajongóké a sző 17.00 A túlélés törvényei 18.00 Katona dolog - Ejtőernyősök 19.00 A sörfőzés mesterei 20.00 Mike Brewer: Célkeresztben 21.00 Halálos fogás - Vihar False Pass-nél 22.00 Katona dolog 23.00 Dühöngő világ - ühögő időjárás 2 0.00 Rács mögött külföldön - Pokol a Paradicsomban 1.00 Féltónás tini 2.00 Verminators	10.30 Meztelenül is szép vagyok! 11.30 Őslények szigete (sor.) 12.30 A híhetetlen Hulk 13.20 Gigamad 13.50 Amerika csillagai 13.54 Nagy Ő 16.35 Columbo: Rövid szívár (am. krimi) 18.10 Anna - Az új kezdet (sor.) 19.05 Cserebere szerelem (angol vígj., 2004) 21.00 Négy esküvő 22.00 Odaát (sor.) 22.55 Ace Ventura 2. - Hív a természet (am. vígjáték)	8.15 Esmeralda (sor.) 9.45 Elátkozott paradicsom (sor.) 12.30 Cristina Show 13.30 Lázadó szerelem (sor.) 15.30 Clase 406 (sor.) 16.30 Esmeralda (sor.) 17.30 Mesés hölgyek 18.30 Bella Calamidades (sor.) 19.30 Teresa (sor.) 20.30 Baby a fedélzeten (amerikai vígjáték, 2009) 22.30 Meséljünk! 23.30 Ördögi kör (amerikai sor.) 0.30 Clase 406 (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid 11.00 Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Újévi ügihirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta 14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor: Disznajó - Maros megye 15.00 Zeneszövegek 16.00 Híradás 16.10 Zeneszövegek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 14.00 Műsorismertetés 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Térérő 17.25 Egyházi műsor, evangélikus 17.55 Műsorismertetés
7.00 Fraiser és a farkasok (sor.) 7.55 Állati ösztön 8.10 DP 2 tonomat 10.10 Figyelem, énekelünk! (ism.) 11.30 Atlasz 12.00 Hírek 12.30 Farm (ism.) 13.25 Teleshopping 14.30 Együtt Európába 15.30 A románok kincsei 16.00 Fraiser és a farkasok (sor.) 17.00 Hírek, időjárásjelentés 17.30 Vallomások 18.30 A törvény ereje - talk show 19.00 Biznisz óra 20.00 Az oroszánok a rénája 21.00 Elfelejtett diéták 22.00 Hírek, sport 23.00 Tomboló öklök (am. kaland sor.) 23.55 Győztesek 0.00 Autó mánia (ism.) 0.30 Közelről a világ (ism.) 1.00 Vallomások (ism.) 2.00 Biznisz óra (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató 10.00 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor (ism.) 12.00 Fiala és nyugtalan (am. sor.) (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport 14.00 Románia szeretlek! (ism.) 15.00 Román Komédia Társaság 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Sose hátrálj meg (amerikai akciófilm, 2008) 22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat) 23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 0.00 Elit egység (kanadai sor.) 1.00 Sose hátrálj meg (amerikai akcióf.) (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Szindbád kalandjai (ism.) 12.00 Xena (amerikai kaland sorozat) 13.00 Híradó, Sport 14.00 Kritikus tömeg (amerikai akciófilm, 2000) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona George műsora 19.00 Híradó, Sport 20.20 Mutassalak be a szüleimnek! 22.00 Vad nárcisz (román telenovella) 23.00 Híradó, Sport 23.45 Bűnös show - Dan capatos szórakoztató műsora 1.00 Különleges ügyosztály (Esküdt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)	7.00 Kandikamera 7.30 Szívek találkozása (indiai sor.) 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.) 10.00 Teleshopping 10.30 A Jade skorpió átká (am.-német vígj.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kacsamesék 13.30 Teleshopping 14.00 Szívek találkozása (ind. sor.) 15.00 Gyilkos számok 16.00 A cseresznye a tortán 17.30 Világiak 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.15 Kacsamesék 19.30 Titkos szerelmek (telenovella) 20.30 Miss Vidéki lány 22.15 Lököttek (román sor.) 23.00 Mondenii 23.30 A médium (am. krimisor.) 0.30 Veszélyes játszmák (amerikai filmdráma, 2007)	7.00 Ötödik sebesség 8.00 Autókereskedők 9.00 Halálos fogás - Verseny az idővel 10.00 Piszkos munkák 11.00 Végzetes másodpercek 12.00 Bear Grylls: Ha minden köté szakad - Katasztrófa helyzet 13.00 A túlélés törvényei 14.00 Állítólag... 15.00 Piszkos munkák 16.00 Hogyan készült? 17.00 Halálos fogás 18.00 A túlélés törvényei 20.00 Állítólag... - Alaszkai mítoszok 21.00 Hogyan készült? 22.30 Féltónás tini 23.30 Megúsztam élve! - A quecreeki bányakatasztrófa 0.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok 1.30 Ross Kemp Afganisztánban 2.30 Ausztrália határain	10.10 Gyilkos sorok 11.10 Egy kórház magánélete (sor.) 12.05 Greek, a szövetség (sor.) 13.00 Cserebere szerelem (angol vígj.) 14.45 Nyomtalanul (sor.) 16.35 CSI (ism.) 17.30 Gyilkos számok (sor.) 18.20 Gordon Ramsay 19.15 A dadus (sor.) 19.50 Jóbarátok (ism.) 20.20 Két pasi... (ism.) 21.15 Gyilkos számok (krimisor.) 22.15 Játsz/ma (am. thriller)	8.30 Esmeralda (sorozat) 10.00 Elátkozott paradicsom (sorozat) 12.45 Tengernyi szenvedély (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 16.30 Esmeralda (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Szerelmek és tisztesség (sorozat) 21.30 Eliza nyomában (sor.) 22.30 Éjszakai történetek 23.30 Ördögi kör (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zeneszövegek 14.00 Délutáni váltás Zenedoboz, Kalendárium 16.00 Híradás, Rádióújság 17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapi igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zene, zene, zenelánc 17.55 Hírek, műsorism.

Tavaszi rajt a Liga-1-ben

Három vidéki csapattal a képzeletbeli dobogón indul útnak a fociélvonal

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Három vidéki csapattal a képzeletbeli dobogón, a galaci élvonal szembeli tetemes hátránya ellenére reménykedő fővárosi trióval és a pillanatnyi helyzetébe bele nem nyugvó kolozsvári címvédővel indul ma útra a labdarúgó-Liga-1 tavaszi idénye.

Pandurii Tg. Jiu-Oțelul Galac. Az idei első mérkőzésre nem kerül sor, mert a gorjiak nem törlesztették 600 ezer eurós adósságukat, így a LPF versenybizottsága nem tűzte műsorra meccsüket. A „pandúrok” téli szünetben tíz játékost vesztek, és aligha kerülhetik el a kiesést, míg az élvonal galaciak két-két szerb, illetve hazai játékosal erősítettek, és bíznak töretlen csapatszellemben.

Rapid–Unirea Urziceni (összel: 0-0), péntek, 20.30 óra, *Antena 1.* Ugyanazzal a szolid, összeszokott gárdával és egy jó edzővel, Marius Sumudicăval, a giulestiek méltán reménykedhetnek a bajnoki cím megszerzésében, de Európa-kupa-szerpelest jelentő helyzetben mindenképpen. Ezzel szemben a felozslástól kölcsönbe kapott játékosokkal megmenekült báraganiak legfeljebb abban reménykedhetnek, hogy elkerülik a kiesést.

Sportul Studențesc–Dinamo (3-5), szombat, 14.30 óra, *DigiSport.* Ha a házigazdák sorsa úgy tűnik, már

A Craiovai Universitatea–Bukaresti Steaua mérkőzés számít az első forduló rangadójának

megpecsételődött, a piros-fehérek nem mondtak le bajnoki álmaikról, még akkor sem, ha csapatnyi tapasztalt játékos vesztek, és nem feltétlenül minőségien pótolta.

Temesvári FC–Medgyesi Gaz Metan (2-2). Szombat, 19 óra, *DigiSport.* A Sorin Ghionea mellett hét új játékosal erősített Bega menti gárdát szinte mindenki képesnek tartja a bajnoki cím megszerzésére, még akkor is, ha Cosmin Contra játékos-edző már nem tagja a keretnek. Remek őszi idény után Cristian Pustai „gázosai” Florin Bratuval a csatársorban folytatnák a soro-

zatot, és meggyőződésünk, hogy még sok idényes csapatnak törnek majd borsot az orra alá.

Kolozsvári U–Brassói FC (1-3), vasárnap, 14 óra, *DigiSport.* Minőségi újdonságokkal a keretben, a kolozsváriak többre lehetnek képesek ezen a tavaszon. Hogy mennyire többre, arra már most választ kaphatnak, hiszen Conceicao portugál edző is erősített, Chiléből és hazájából.

Victoria Brănești–Koloșvári CFR (0-2), vasárnap, 16 óra, *GSP Tv.* Szinte változatlan kerettel, az újonc is a veszélyeztetett csapatok között maradt. A

Buzăuban vendégeskedő bajnoki címvédő tán a legminőségibb leigazolásokkal büszkélkedhet és nagyon erős gárda maradt, annak ellenére, hogy csapatnyi külfölditől vált meg és a fiatalításra szavazott.

Universitatea Craiova–Steaua (1-2), vasárnap, 20:30 óra, *DigiSport.* Túl a hónapok óta dúló nyilatkozatháborún, az oltyánok menekülnének a táblázat veszélyes zónájából, de Marius Lăcătuș csapata is a három pontot célozza, hiszen Becali csapattalajdnos csak a BL-szerpelest jelentő első vagy második helyben tud gondolkodni.

Marosvásárhelyi FCM–FC Vaslui (1-1), hétfő, 14:30, *GSP Tv.* Az újonc 11 játékost veszett, viszont tapasztaltakkal erősített, míg a moldvaiak inkább gyengültek. Éppen ezért Viorel Hizónak nem lesz könnyű dobogón tartania tanítványait, akik azonban továbbra is képesek lesznek meglepetésekre.

Astra Ploiești–Besztercei Gloria (1-1), hétfő, 18 óra, *GSP Tv.* Megnyugtató anyagi háttérrel, a prahovaiaknak nem kell félniük, s immár Ousmane N'Doye is tolja szekerüket. A beszterceiek elvesztették gólszákjukat, de ennek ellenére nem oldották meg anyagi gondjaikat.

Innen folytatják:			
1. Oțelul	18	123	3 23-14 39
2. Temesvár	18	8	10 0 30-21 34
3. Vaslui	18	9	5 4 25-18 32
4. Rapid	18	8	6 4 28-12 30
5. Gaz Metan	18	8	6 4 23-16 30
6. Dinamo	18	8	5 5 40-31 29
7. Steaua	18	8	5 5 25-16 29
8. CFR 1907	18	7	6 5 30-24 27
9. Astra	18	4	9 5 19-20 21
10. Craiova	18	5	5 8 23-21 20
11. Gloria	18	5	5 8 21-26 20
12. Brassó	18	4	8 6 16-22 20
13. Vásárhely	18	5	5 8 19-28 20
14. Kv. U	18	5	5 8 21-33 20
15. Brănești	18	4	6 8 24-32 18
16. Pandurii	18	4	6 8 17-25 18
17. Urziceni	18	4	6 8 12-22 18
18. Sportul	18	3	1 1419-34 10

A Steaua gólerős csatárokat veszett, viszont nyerni fog a játékszervezés terén. Vajon elég lesz ez célja eléréséhez?

Marosvásárhelyi FCM–FC Vaslui (1-1), hétfő, 14:30, *GSP Tv.* Az újonc 11 játékost veszett, viszont tapasztaltakkal erősített, míg a moldvaiak inkább gyengültek. Éppen ezért Viorel Hizónak nem lesz könnyű dobogón tartania tanítványait, akik azonban továbbra is képesek lesznek meglepetésekre.

Astra Ploiești–Besztercei Gloria (1-1), hétfő, 18 óra, *GSP Tv.* Megnyugtató anyagi háttérrel, a prahovaiaknak nem kell félniük, s immár Ousmane N'Doye is tolja szekerüket. A beszterceiek elvesztették gólszákjukat, de ennek ellenére nem oldották meg anyagi gondjaikat.

Megmenekült a rescabányai kézis csapat

Kézilabda

ÚMSZ

UCM HC Caras-Severin a neve annak az alakulatnak, amelybe átmentették a megszűnéssel fenyegetett férfi kézilabda bajnoki ezüstérmes Rescabányai UCM-t. Sorin Frunzaverde Krassó-Szőrény megyei tanácselnök mentőötle bevált, s nem marad más hátra, mint újra tárgyalni az ott maradt játékosok új szerződéseinek feltételeit. Az új alakulat edzője Czári Gergely marad. Eszerint a szombaton, 20 órára tervezett rangadóra sor kerülhet, a szintén a bajnoki címért hajtó Székelyudvarhelyi KC lesz a régi-új csapat ellenfele. A férfi Nemzeti Liga hét végi 14. fordulójában a fővárosi CS Municipal fogadja a Kolozsvári U-Transilvaniát, illetve Bucovina Suceava–Nagyvárad CSM és Steaua–Pandurii Tg. Jiu találkozót rendeznek.

Szentgyörgyi győzelem

Kosárlabda

Hírösszefoglaló

Kolozsvári siker született tegnap a női kosárlabda-bajnokság második értéksorozatjában (A2): az ötödik fordulóba számító mérkőzésen az U 69-57-re verte a Sportul Studențescet.

Szombaton ismét pályára lépnek a csapatok az alábbi menetrend szerint: Nagyvárad–Sportul, Brassó–Gyulafehérvár, Iași–Kolozsvár. Ezeket megelőzően a sorrend: 1. Gyulafehérvár 8 pont / 4 mérkőzés, 2. Kolozsvár 8 / 4, 3. Brassó 8 / 5, 4. Nagyvárad 7 / 5, 5. Iași 6 / 5, 6. Sportul 5 / 5.

Az élcsoporthoz (A1), szerdán este: CST Alexandria–Szatmárnémeti CSM 54-62, Seps BC–SCM CSS Craiova 78-39, Aradi ICIM–Temesvári Bega Danzio 87-52, Buk. Olimpia–Buk. Rapid 87-82. A hét végén Rapid–Arad (az első mérkőzésen: 54-89), Temesvár–Craiova (58-74) és Alexandria–Seps BC (61-69) mérkőzéseket ren-

A Seps BC legyőzte a Craiovát

deznek a 9. forduló keretében, a Szatmárnémeti CSM–Buk. Olimpia- (76-60) mérkőzést már korábban lejátszották. A sorrend: 1. Szatmárnémeti 18 pont, 2. Arad 15, 3. Seps BC 12, 4. Craiova 12, 5. Temesvár 12, 6. Alexandria 11, 7. Olimpia 10, 8. Rapid 9. A férfibajnokság hétvégi 23.

fordulójának műsorából a TVR 3 a CS Municipal Bukarest–CSU Aseoft Ploiești- (szombaton, 18.30 óra) és Energia Rovinari Csíkszeredai Hargita Gyöngye BC- (vasárnap, 17 óra) mérkőzéseket választotta ki. A fővárosi csapat új edzővel folytatja, miután a szerb Predrag Vaszics helyettesítette a menesztett Mladen Osztójicsot.

Az igazgatótanácsi döntés nyomán kizárt Nicholas Covington nélkül, a BC Mureș az U-Mobitelco BT-t fogadja szombaton, 18 órától, a marosvásárhelyi sportcsarnokban. Déri Csaba tanítványai visszavágnának a kolozsváriaknak a szépségdíjas őszi mérkőzésen elszünetelt 87-85-s vereséget. Érdekesnek ígérkezik a megyesi Gaz Metan–CSU Atlasi (összel: 80-93), továbbá a temesvári BC–Steaua Turabo- (69-87) összecsapás is. A további műsor: Nagyvárad CSM–SCM U Craiova (összel: 86-71), Brassói CSU Cuadrilpol-BCM Argeș Pitești (70-92), CS Otopeni–Politehnica Iași (80-74).

Pragmatikus bajorok

Labdarúgás

T. J. L.

Nagyot meccseltek egymással szerdán este a labdarúgó-Bajnokok Ligája legutóbbi döntősei, a 2010-ben tarolt Internazionale Milánó és a Bayern München. Ha a vendégek odahaza nyertek meg mindent, amit csak lehetett, az olasz gárda viszont a scudetto és a kupa mellé a BL-t is megnyerte, majd később a klubvívét. Ezúttal az egyetlen csatárral, Samuel Eto'oval kiálló csapatok nem bírtak a kiállóan védő Thomas Krafttal, míg a pragmatikusan játszó müncheniek kétszer is a kapufát találták el. Végül mégis a németek örülhettek, mert Mario Gomez a 90. percben kihasználta Júlio César hibáját: a brazil hálóőr csak kiütni tudta Robben lövését, Super Mario résen volt, és pár méterről könnyedén pöckölt a kapuba, 0-1. Kassai Viktor magyar sármester ugyan elkövetett pár hibát a milánói meccsen, de összességében egyik csapatnak sem lehet rá panasza. Marseille-ben mintha senki

Montella bemutatkozása

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

Vincenzo Montella győzelemmel debütált az AS Róma kispadján, miután a hétfőn kinevezett tréner csapata 1-0-ra nyert Bolognában az olasz labdarúgó-Serie A 22. fordulójából elhalasztott, és szerdán bepótolt mérkőzésén. A gólt De Rossi szerezte a 45. percben. Győzelmükkel a 42 pontos fővárosiak feljuttek a táblázat hatodik helyére, az AC Milan (55), az SSC Napoli (52), az Internazionale (50), a Lazio (48) és az Udinese (44) mögé. Az Arsenal hazai pályán 1-0-ra győzte le a Stoke City együttesét az angol Premier League 18. fordulójából elhalasztott és szerdán bepótolt mérkőzésén. Squillaci (8. perc) találataának köszönhetően az Ágyusok egyetlen pontra közelítették meg az élvonal Manchester Unitedet (57), nyomukban halad a Manchester City (49), a Tottenham Hotspur (47) és a Chelsea (45). A Paks hazai környezetben gól nélküli döntetlent játszott a bajnokságban listavezető Videotonnal a magyar Ligakupa negyedöntőjének szerdai visszavágóján, így Kis Károly együttese az idegenben elért 1-1-nek köszönhetően bejutott a legjobb négy közé. Korábban a Szombathelyi Haladás, a Debreceni VSC és a Zalaegerszegi TE biztosította helyét a legjobb négy között. Az elődöntő programja: március 26., szombat: ZTE FC–Paksi FC és Szombathelyi Haladás–Debreceni VSC. A visszavágókat március 30-án rendezik.

Bánk bánra várva

Beszélgetés Gavriil Pinte bukaresti rendezővel színházról, rádióról, szövegről, valóságról

Rádiószínházi és színházi rendezőként, egyetemi oktatóként egyaránt ismert beszélgetőtársunk országszerte jelen van előadásaisal. Magyar társulatnál előbb Szatmárnémetiben rendezett, utóbb pedig Csíkszeredában, ahol már az ötödik rendezésénél tart. Talán a leghíresebb bukaresti produkciója az Un tramvai numit Popescu (A Popescu nevű villamos), amely valóban a régi bukaresti körjárat egyik szerelvényén játszódik le, utazás közben. Munkáiról, tapasztalatairól, azok magyar vonatkozásairól kérdezzük.

Zsehránszky István

► Legutóbbi csíkszeredai rendezése a Macbeth. Egy szempontból nagyon hasonlít a negyedikhez, a Hamlethez: ugyanaz a rendező rendezte, aki totális színházat csinál, valóságos, eredeti rendszert hoz létre, világot, amelyben a színész, a replika, a helyzet csak egy-egy elem. Miközben a replika elhangzik, legyen akár a legegyszerűbb, mozgásban van egy egész világ, nyüzsgő, lüktető, mindenki tesz valamit, nemcsak egy színész szónokol. Ezért tűnik létező, sajátos világnak.

– En nagyon is hiszek abban, amit Antonin Artaud mondott, hogy a színház akkor kezdődik, amikor az, amit kifejez, több mint beszélt vagy írott nyelv. Ha csupán a szöveget szajkózzuk, akkor, úgy hiszem, valójában a színház árulójává válunk. Nem kell a szöveg ellen dolgozni, de a színház több annál, mint valamely szöveg illusztrálása.

► Valóban. A szöveget már megalkotta valaki, a legjobb esetben Shakespeare... Most már önnek, a színre vivőnek kell alkotnia valamit.

– Azt, amit a szöveg hoz létre bennem, azt a világot kell megteremtennem a színen. És örvendek annak, amit mondott, hogy egy valóságos rendszer, egy élő rendszer látható az előadásomon.

► Egy rendkívül összetett, bonyolult rendszer. Nem egy replikát szolgál vagy egy helyzetet, hanem él. A Macbeth szövege felmondva négy-öt órát vesz igénybe. Az ön által rendezett Macbeth-előadás mintegy másfél órát tart, mégis benne van minden, amit az a négy és fél órára való szöveg tartalmaz. Valóságos

csoda! Hogyan lehetséges ez?

– Azt hiszem, ha az előadás minden pillanatában történik valami, a beszéd cselekvés, a fizikai jelenlét cselekvés, a fények játéka cselekvés stb., ha az előadás rendkívül sűrített, akkor nagy hiba azt másfél óránál, egy óra negyven percnél hosszabbra nyújtani. Én úgy építem fel az előadást, hogy nincsenek benne szünetek, a néző nem kapcsolódhat ki. Egész idő alatt leköti az, amiben részt vesz. És számomra a néző egy szeretett vendég, akit vártam, s akivel együtt vagyok végig. Nem hagyom magára – de nem is farszatom fölőleszen. Márpedig egy sűrű, tömény előadás másfél óra után kezd fárasztóvá válni. Egyszer a jegyszédő megkérdezte tőlem: Gavriil úr, miért csinálnak olyan hosszú előadásokat? Nekem könnyű, tépem a jegyeket, aztán hazamegyek. Nem számít, hogy hány órát ül a néző. De kérdem öntől, amit a közönség nem értett meg egy óra alatt, négy óra alatt megérti?

► Ez is egy szempont. De mondok egy ellenpéldát: Tocilescu Hamletje a Bulandra Színházban öt órát tartott. Egyetlen szünet volt, miután eltelt három óra. Mégsem mocorgott senki. Mert, miként ön mondta, egész idő alatt a nézőt lekötötte az, amiben részt vett. Itt van a kutya elásva...

– Kétségtelen. Mert ha csak az órát nézzük, lehetnek rövid előadások, amelyek mégis unalmasak.

► Borzalmasan unalmasak... Azt kérdezném, örömet jelent-e önnek a Macbeth rendezése, vagy pedig csak borzalmasan nehéz munkát?

– Nehéz munka volt, és ugyanakkor öröm. Azért ne-

héz munka, mert én nagyon is személyes színházat akarok csinálni, ha úgy tetszik: önletrajzit. Miért is vittem színre a Macbethet? Ott végtelen sok gyilkosságról van szó. Én pedig, higgye el, nem vagyok gyilkos. De Shakespeare idejében sem szólt ez a szöveg csupán gyilkosságról. A Macbeth fő problémája a bűntudat. És én bizony gyakran érzek bűntudatot. Különböző okokból.

► Akkor is, ha nem vétett?

– Akkor is, ha nem, akkor is, ha igen. Ennek az átvitele roppant személyes, ezért remélem, hogy őszinte színházat csinálók. És meglehetősen komplikált munka átvinni mindazt, amit a szöveggel érintkezésbe kerülve érzek, színházi megoldásokat találni rá, mert az átvitelben mások is részt vesznek, például a színészek, akiknek megvannak a maguk személyes problémái, amit nem szabad lebecsülni. De megvolt az öröm is, amikor nehéz helyzeteket oldunk meg, a magunk módján. Elég sok éve már, hogy a csíki színházzal dolgozom. A Csíkszeredában rendezett előadásaimon minden alkalommal a társulat úgyszólván minden tagja játszott, kivéve azokat a színésznőket, akik éppen áldott állapotban vagy kismamák voltak; tehát nagyon jól ismerjük egymást, és gyakran gondolkodom azon, hogy ki milyen szerepet játszhat a jövőben az én előadásaimban. Mint ahogy az Lőrincz Ernő esetében is történt. Ő játszta Macbethet. Azért osztottam rá, mert a Hamletben ő alakította Claudiust, és meggyőződtem róla, hogy elbírná, megérdemelné, Macbethet is. És ezért is öröm volt, mert bejött a számítás...

► És a nehéz helyzetek, amelyeket meg kellett oldani...?

A szerző felvétele

– A bűntudat különböző változatainak átvitele színházi megoldásokba, például annak a pillanatnak a megkomponálása, amikor a boszorkányok megjósolják Macbeth jövődéli felemelkedését. Egy rakás széket használtunk, és a színésznőkkel, akik a boszorkányokat játszószék, addig improvizáltunk, amíg kijött a legjobb megoldás. Tudom, hogy sokba került ez, sok próbát áldoztunk erre az egyetlen momentumra, de nem szeretek otthonról hozott, előregyártott megoldásokkal operálni. A problémákat hozom otthonról, a megoldásnak pedig a próbákon kell megszületnie, az improvizációs gyakorlatok során. És az, amit az előadás láthatunk, nem született meg könnyen. Elégedetlenek voltunk. Úgy tűnt, nem valami kifejező az, amit csinálunk. Erőtlén. Aztán egy szombat délután, sohasem felejttem el, eljött a pillanat, amikor kirajzolódott az, ami az előadásom látható. Sőt, a jelenet a székekkel, leitmotívumként, többször is megismétlődik.

► Számomra reveláció volt, ahogy ön, a friss szem, a mi rögzöttségeinktől meg nem fertőzött tekintet, Az ember tragédiáját látta, és ahogy megszólaltatta azt Csíkszeredában. A Bánk bán is nagyon rászorul már egy magyar fixációktól mentes, új előadásra. Mert már ez a mű meg sem jelenik még a magyar színpadon sem, nem is beszélve a románról. Maia Morgenstern is magyarul játszta Gertrudis szerepét, vállalva az óriási erőfeszítést, hogy ő, aki egy szót nem tudott magyarul, Magyarországon néző elé álljon ebben a szerepben. Kérdésünkre, hogy elképzelhető-e a Bánk bán román színpadon is, azt mondta: „Hogyan. Olyan, mint egy shakespeare-i mű!” Ön hogyan látja?

– Ha a színrevitel nehézségét tekintem, hasonlít *Az ember tragédiájához*, de csak ebben a tekintetben. Egyébként teljesen más mű, nem lehet egy napon emlegetni őket. Hogy a *Bánk bán* 1953-ban megjelent románul,

Adrian Maniu fordításában, és mindmáig nem lett belőle előadás román színpadon, annak több oka lehet. Nem ismerem mindegyiket, nem vagyok színházigazgató, menedzser. Ha magyarázatot keresünk rá, eszembe jut, hogy valahányszor magyar színészek társaságában szóba került a Bánk bán, meredeken elutasították. És ez a reakció érthető, ha arra gondolunk, hogy a Bánk bán is, akárcsak Az ember tragédiáját, játszották, ha kellett, ha nem, ha volt rá eredeti elképzelés, ha nem, ha volt rá igazi szereposztás, ha nem. És így kialakultak a klisék és a komplexusok, aztán hagyományá váltak. A színházi világ, valljuk be, eléggé kicsi, hamar elterjed benne minden. És a román színháziak feltehetőleg azt gondolták, ha a magyaroknak sem kell, minek gyűjtsék meg a bajukat vele. Talán ez lehet az oka, többek között. Mert az előítéleteken kívül más valós ok, úgy hiszem, nem létezik.

Folytatása a 14. oldalon

Gavriil Pinte (1961, Negreia, Máramaros m.)

Rendező. 1980-ban érettségizik Nagybanynán, 1985-ben színészdipломát szerez a Marosvásárhelyi Színművészeti Főiskolán. 1985–1988 között színész a Szatmárnémeti Északi Színház román tagozatán. 1988–1991 között tanársegéd a Marosvásárhelyi Színművészeti Főiskolán, majd 1991–1998 között a Bukaresti Színház- és Filmművészeti Egyetemen. 1996-tól a Bukaresti Rádiószínház rendezője. 1996-ban végzi el a Bukaresti Színház- és Film-

művészeti Egyetem rendező szakát. 1999-től a Román Rádiótársaság Színházi Szerkesztőségének rendezője. 2003-ban és 2004-ben rádiószínházi rendezéséért a Romániai Országos Színházi Egyesület UNITER-díjban részesítette. Színházi előadásokat Bukarestben és más városokban is rendez, többek között Csíkszeredában, Konstancán, Nagybanynán, Ploiești-en, Szatmárnémetiben, Szebenben, Tulceaán.

Mozivászon – Oscar 2011

Fél szemmel Vadnyugat

Farkas István

A *Fargo* (1996) és a *Nem vénnek való vidék* (2007) után, csöppet sem meglepően, újabb vadnyugati, vérfürdős bosszútörténetet tálnak nekünk Ethan és Joel Coen, ám most valamennyivel közönségbarátabb csomagolásban. A *félszemű* Charles Portis 1968-as, azonos című regényének adaptációja, természetesen egyedi Coen-recept szerint fűszerezve – bár korántsem olyan erőteljesen, mint a 2007-es alkotásuk. Létezik egy 1969-ből származó filmes előzmény is, amelyért John Wayne Oscart kapott, ám ettől a rendezőpáros élesen elhatárolódik, állítólag meg sem nézték azt. A film a 14 éves Mattie „kalandjairól” szól, aki az édesapját hidegvérrel megölő Tom Chaney nyomába indul. Az igazságszolgáltatásra a félszemű Cogburn rendőrbíró

bérel fel, akinek társaságában megismerheti a szó szoros értelmében vett Vadnyugatot. A bolyongások során, amellet, hogy tanúja vagy részese lesz számtalan élet megváltozásának, lezárulásának, tulajdonképpen saját lelkében is hosszú utazást tesz. A Hailee Steinfeld által alakított Mattie szerencsére nem egysíkú jellem, annak ellenére, hogy egyértelműen a bosszúvágy uralja cselekedeteit. Persze, az embervadászat nem olyan, mint a mosómedve-vadászat, amilyennek ő gondolta, ugyanis az ellenséges indiánok földjén kell a bűnös nyomai után szaglászniuk – utóbbi bőrre egyébként egy LeBocuf nevű texasi ranger is pályázik. A bosszútörténet végül sematikusan, tipikusan hollywoodi forgatókönyv szerint végződik. Ahogy azt elvártuk: lezajlik a főbűnös megbüntetése, miközben a cselekmény

Fotó: outnowch

Hiányosságai ellenére is hiánypótló filmet hoztak vászonra a Coen-testvérek A félszemű révén

mellékvonalainak a kibontakozása során jó sok gyilkos és tolvaj hurcolkodik át, bűneivel együtt, az örök vadászműzökre. A film felfogható az *Alice Csodaországban*

című film/ könyv különleges újraértelmezéseként is, hiszen a 14 éves főhős, azáltal, hogy a szülői háztól édesapja gyilkosának nyomába ered, átlép egy új vi-

lágba, ahol teljességgel más játékszabályok uralkodnak, mint saját, biztonságos és kiszámítható világában – szembeülnie kell az erőszakkal, a halállal, az „Öld meg és uralkodj!” elvével. A csodák itt szintén groteszkek, viszont itt nem egy Vörös Királynő a főgonosz, hanem minden egyes gonosztevőnek külön világa van, behatárolt területtel, ahol az ő „játékszabályai” érvényesek. És bizony, egy-egy ilyen területen csak úgy lehet átgázolni, ha a „gazdát” néhány jól irányzott revolverlövessel távozásra serkentik. Szerencsénkre a lőfegyver-romantika kitűnő jeleneteivel találkozhatunk, amelyek esztétikai szinten valamelyest kárpótolnak a forgatókönyv hiányosságaiért. A színészgárda – hogy csak a legismertebbeket említsük belőle: Jeff Bridges és Matt Damon – megválasztása, mondhatni,

tökéletesre sikeredett, mind-egyikük remekül formálja meg a rá szabott karaktert. Jelenlétükkel még erősebbé válik a film westernjellege, amelybe zseniálisan illeszkedik a narrációs technika, illetve annak zenei aláfestése. A félszeműt érdemes tehát nem csupán fél szemmel nézni, hiszen olyan alkotásról van szó, amely hiányosságai ellenére is hiánypótló darab. Coenék egy letűnőbbben lévő (az egyik legnehezebb filmes) műfaj újabb remekét rendezték meg, amelynek karabélypropogása üde színfolt a gépfegyverek, atombombák és rakéták dominálta akcióvilágban. Vélhetően nem sikerül a leg-rangosabb Oscar-kategóriákban győzedelmeskedniük vele, ennek ellenére minden bizonnyal 2010 egyik legemlékezetesebb alkotásaként vonul be a filmtörténelembe.

Krebsz János

A Tarr Béla-ügy

Tarr Béla magyar filmrendező Berlinben, életműve megkoronázásaképpen elnyerte az Ezüst Medve nagydíjat. Ebből az alkalomból interjút adott a *Der Tagesspiegel* című német napilapnak. Hangzatos a megjelent cikk címe: *A kormányznak kell mennie! Nem nekem.*

Ütős a cím, kemény az állítások zöme, amelyeket a cikkben leírnak. De ezt egyelőre mellékesnek tekintjük, mert maga Tarr Béla is elhatárolódott a cikktől, és kéretlen magyarázók értelmezik, súlypontozzák, helyezik más kampányok sorozatába elemként ezt az ominózus újságszöveget. Az igazságot sosem fogjuk megtudni, mert ha előkerülne a hangfelvétel, akkor értelmezhető a hangsúlyok, meg olyan kezdetű mondatokat lehet írni, hogy bár szó szerint ezt mondta, de ez azt jelenti... Meg biztosra vehető, hogy az újságíró nem szó szerint írta le a mondottakat, s ebben az esetben is tág lehetősége nyílik az értelmezési szabadságnak.

A komédia ismerős. Bocssássa meg nekem az olvasó, de még az internet előtti korszakból származik az eset, ami ennek kapcsán eszembe jutott, s a pontos paraméterekhez órákat kéne a könyvtárban kutakodni, amitől nem lenne igazabb, csak igazolhatóbb az emlék. Valamikor a szocializmus virágkorában Juhász Ferenc, a rendszer első számú költője nagyinterjút adott, ha jól emlékszem, a katolikus folyóiratnak, a *Vigiliának*. A vallásos él-

mény fontosságáról beszélt, meg a Biblia rá gyakorolt inspiratív hatásáról. Hetvenes évek vége, nyolcvanasok eleje? A legvidámabb barakkban már kiadták akkoriiban Teilhard de Chardint, az egzisztencialistákat, Pilinszky a legnépszerűbb költő, egyszóval véget ért az ideológiai bezárkózás, lehet tabukat döntögetni (egy-két kivétellel). A Juhász-interjút követő hivatalos és félhivatalos elítélő nyilatkozatok voltak az érdekesebbek: hogy a rendszer által háromszorosan Kossuth-díjjal jutalmazott költő így hálálja meg a sok jót, amit ettől a párttól kapott! A hivatalos szemforgatók főlháborodása maradt emlékezetes, mert csak elolvastatta azokkal is az interjút, akik amúgy a kezükbe sem vették volna a *Vigiliát*.

A déjá vu, avagy a paramnézia kiváló esete. Ezt én már egyszer átéltem, hasonló lelki fölündulásokkal. Hát milyen szemforgató, képmutató országban élünk?! Kérem szépen! A háromszoros Kossuth-díj kötelezi az alkotót az azonosulásra a hivatalos világnézettel? Avagy a hazai filmipar állami támogatásért cserébe elvárható, hogy az alkotók fogják be a szájukat? Ne legyen a művészeknek (gondolkodónak, filozófusnak) véleménye? Ne legyen, mert az iparág többi képviselője fogja megszenvedni az ő hamariségét? Az állam – nyilván – azoknak nyújt támogatást, akik jól nyilatkoznak, tudják, merre hány méter.

Némely hazai és külföldi

vélemények szerint diktátúra épül Magyarországon, s az erről folyó diskurzusban a Tarr-nyilatkozat szem a láncban. Nem elég, hogy felheccelt külföldi újságírók mocskolják az országot, hanem a rangos filmfesztiválon megszólaló filmrendező is beáll a csahosok közé. Olyannyira veszélyes lett a helyzet, hogy maga a kulturális államtitkár avatkozik bele az ügymenetbe, és saját tájékoztatóján közli, hogy a jeles filmrendezővel személyesen beszélt telefonon, aki kijelentette: ilyesmit nem mondott, ha pedig igen, akkor nem úgy gondolta. Tarr Béla elhatárolódott saját magától Szócs Géza tevékeny közreműködésével.

Innen kezdve nincs jelentősége a tényeknek. Szabályszerűen mindegy, mondott-e valamit összehasonlításban a vécepapír és a kormányigéretnek párhuzamos univerzumáról. Mellékes, szét fogják beszélni, megfojtják ráragadó értelmezésekkel. (Hogy majd kap egy hollywoodi felkérést jutalmul, meg a filozófusperhez hasonló meghurcoltatás vár a filmesekre – idézzük a legszélő véleményeket.)

Sokkal érdekesebb az a néhány kérdés, ami nyitva marad a gondolkodó ember fejében. Mert, ha egy művészember azt mondja nyilvánosan, hogy szerinte van Isten, akkor rongálja azt az ideológiát, amely három Kossuth-díjat, jó megéltést adott neki, tehát érdemtelenné vált a korábbi támogatásra. Ha egy filmrendező – burkoltan ugyan, de – azt mondja, hogy Magyarországon diktatúra épül, s

nyugodtan hátradőlhetünk, a valóság cáfolja a butaságokat.

Személyes véleményem szerint a Fidesz nem épít diktatúrát, törvényszerűen él azzal a kétharmaddal, amivel mi, választópolgárok fölruháztuk. A stílussal meg a nagy arcokkal nem tudunk időnként kiegyezni, de ezt szóval is tesszük, a kommunikációjuktól kitűntést kapunk, a hatalomra került politikai garnitúra lecsereleli a fontos vagy fontosnak ítélt posztokon a vezetőket, a korábbiak is ezt tették, gazdaságpolitikájával nem értünk egyet, de ők vannak döntési helyzetben, és így tovább. Mindezt előre kell bocsátanom a tézis felállításához. Mi csináljuk ezt a közhangulatot. Államtitkártól újságíróig az összes értelmiségi. A filmrendező mond valamit (okosságot, butaságot, egyre megy), s teljes apparátusok mozdulnak meg, hogy belemagyarázzák a rendszerkritikát, illetve, hogy megmentsék a szegény szerencsétlent, aki nekiment rövidlátó módon a hatalomnak.

Mindenki szem a láncban – írta Illyés a diktatúráról. Nem mi teremtjük a hisztériát ezekkel a reagálásokkal?

Bánk bánra várva

Folytatás a 13. oldalról

► **Feltehetőleg vannak a Bánk bánnal szemben politikai előítéletek is.**

– Lehetnek, feltételezhetően. Bár ha magára a szövegre koncentrálnak és a színházra, ami ebben a szövegben van, akkor a politikai problémák máris lényegtelennek válnak. A darab megáll a lábán akkor is, ha olyanok veszik kézbe, akik mákszemnyit sem tudnak a magyar történelemről. A darab bármikor bemutatható, akár Japánban is.

► **Sikerrel játszották már Vietnámban...**

– Lehet, hogy magyarul nehezebb eljátszani. Magyar színész barátaim ugyanis tudtomra adták, hogy a darab előadását megnehezíti a benne található sok régi szó, kifejezés, utalás. Én mégis megkísérelném a darab színrevitelét magyar nyelven. Előbb, ha sikerül, román rádiószínházi előadást rendeznék a Bánk bánból az idén, a Bukaresti Rádió számára.

► **Adja Isten, hogy sikerüljön!**

– De színpadon előbb magyarul szeretném megrendezni. A nehézségek leküzdésére a következőt találtam ki: indulásból elvetek mindenféle fellengzős színpadi megoldást. Ahogy *Az ember tragédiájánál* is többnyire minimalista megoldásokhoz folyamodom, kevés szóval, apró tényekkel nagy problémákat mondtunk ki, és sokszor igen erőteljes hatást értünk el így. Tehát a *Bánk bán* előadását egy próbával kezdeném, díszlet nélkül, semleges, civil kosztümökkel. Ahogy elhangzana egy ritka régi szó, kifejezés, ami már hiányzik a mai köznyelvből, azonnal

megbeszélünk. S ahogy haladnánk előre a történettel, lassan megjelenne a díszlet, a kosztüm, a maszok, működni kezdenének a fényeffektusok, hogy az utolsó képernyő már történelmi miliőben legyen minden, mintha éppen kezdődne az előadás. Persze, mondhatná, ezt meg lehet csinálni más darabban is. De én azt hiszem, hogy ez a megoldás talál a szöveghez...

► **Nyitott helyzetet teremt.**

– Eltávolít egy csomó akadályt, előítéletet, ami óhatatlanul megjelenik ilyenkor.

► **És ha már túl vagyunk ezeken az akadályokon, mihez kezdünk? Mi az, ami megmozgatta önt, amivel a Bánk bán rezonanciát keltett önben?**

– Bánk helyzete az, ami rezonanciát keltett bennem, és feltételezem, hogy nemcsak bennem. Az a helyzet, amibe ez az ember kerül. A Bánk bán helyzetét előidéző tényezők mintha csak a mából vetültek volna vissza, ma is megvannak, hiánytalanul, mindig és mindenütt. Ezt kell tetten érniük.

► **Vagyis örök emberi dráma. Nem is kell aktualizálni.**

– Nyilván. Ahhoz, hogy a színészek játéka hiteles legyen, a jövődöbéli előadásoknak ezt kell érzékeltetnie. S hogy ezt megtehesse, hogy valódi, tényleges emberi problémák kerüljenek színre, ismétlem: el kell vetnem minden külsőséges gesztust, grandiózus megoldást. Ehhez a stúdió-előadás a legalcalmasabb, ahol a közönség testközben van, s a színész kénytelen ezt figyelembe venni, más nyelven kell beszélnie, másképp jelenik meg, mint a nagyszínpadon...

A Markó-doktrína aktualitása

Széki Ferenc

Nem szeretnék leltárt készíteni, akinek kedve van, felüti az internetet, és rájön arra, hogy a Google-ben Markó Bélának a neve különböző nyelveken több mint száztiz-ezerszer jelenik meg, és közben találkozik valamennyi könyvének a címével is. Verseskötetekkel ugyanúgy, mint irodalmi vonatkozású esszékkel vagy politikai publicisztikával, készítettek vele interjúkat, és megjelent a még mindig kevésbé ismert közös szerző, a Szekuritáté által készített lehallgatási dossziéja is. A címszavak java részében vagy úgy szerepel Markó Béla, mint költő, író, szerkesztő, vagy úgy, mint politikus.

Az első három megnevezés voltaképpen alkotói munkát és értelmiségi létet takar, az utóbbi pedig – hadd nevezzük így – közéleti tevékenységet. A kettő között igen lényeges különbség van. Az alkotó ember egy sorompót felemelő társadalomban voltaképpen szabad, úgy gondolkodik és azt teszi, amit akar. Hogyha mondjuk ír vagy beszél, akkor olyan szavakat és kifejezéseket, olyan mondatszerkezetet használ és olyan gondolatvittel építkezik, amivel a kedve tartja. A közéleti személyiségnek is nevezett politikus ugyanezt nem teheti meg. Ő ugyanis az intézményi és jogi korlátokon túl sem feledheti, hogy rendszerint nem azonos jellemzője, hanem különbözőképpen rétegződött, kisebb-nagyobb közösségekhez szól, és mindannyiuk számára meg kell találnia az őket összefűző szálakat. Ezért a politikusok, még ha szeretnék, sem tudnák elkerülni a közhelyeket, a költők számára viszont belső parancs az eredetiség, a gondolati tömörség, a választékos nyelv.

És a dolgok természeténél fogva létezik még egy igen nagy különbség: miközben a költő rendszerint az egyénnel, az emberrel, annak belső világával foglalkozik, addig a politikus, minél gyakrabban emlegeti az embereket, óha-

tanul annál arctalanabbá válik számára az a tömeg, amelyhez intézi szavait.

Nem látszólagos, nem felszínes, hanem nagyon is valós ellentmondások ezek, és nekem, akár lírai, akár prózai, akár publicisztikai, akár nemzeti-nemzetiségi vagy történelmi vonatkozású szövegeit olvasom Markó Bélának, netán a politikai beszédek tőprengenek el, mindig eszembe jut ez a kettősség. Alighanem az ember egyazon időben nem lehet költő és politikus is, köve hiszem, hogy Markó Béla a Szövetségi Képviselők Tanácsa vagy a román kormány ülései alatt, amikor nem éppen ő beszél, verseket vagy irodalmi esszéket írta, mint ahogyan az sem valószínű, hogy egy szonett két sora között következő beszédének az indításán gondolkodna. Ezért az egyesek számára oly egyszerűnek tűnő, több százszor leírt, költő-politikus, vagy politikus-költő fogalma számomra sem egybeírva, sem kötőjellel nem értelmezhető összevontan, hanem csupán így: Markó Béla életének adott óráiban, napjaiban költő és esszéíró, más órákban és más napokon pedig politikus. Nem a költő politikizál és nem a politikus ír verset, hanem ugyanaz a gondolkodó személyiség, ugyanaz az erdélyi magyar értelmiségi áll mindkét önálló cselekvés hátterében.

Megértve ezt a különbséget, egy újra kiadott és egy új Markó-kötetről szeretnék beszélni. Az *Erdélyi macska* című könyv Szép-literatúrai utazások alcímmel zömében a klasszikus, valamint a jelenkori magyar irodalom több alkotójával, alkotásával kapcsolatos esszéket tartalmaz. Meggyőződésem, hogy nem csupán a magyartanárok, hanem általában az értelmiségiek számára hasznos lehet a Markó Béla tolla irányította újrafelfedezés, amely olykor csupán egy-egy idézetet használ ürügyként ahhoz, hogy – amint azt az 1990 előtti írásokban megszoktuk – a sorok között közösségi üzenetet is hordozzon. A kötet utolsó fejezete

pedig már önálló, különálló egység, itt főként a Markó Bélával készített interjúk már ahhoz a politikushoz vezetnek el, aki a *Kié itt a tér* című összeállítás cikkeit, beszédeit, tanulmányait írta.

Bevallom, én ezt az utóbbi kötetet kimondottan azzal a céllal olvastam el, hogy találjam meg a Markó-doktrínát. Ugyanis miután Markó Béla bejelentette, hogy tizennyolc esztendő után nem óhajt indulni az RMDSZ elnöki tisztségéért, politikai ellenfelei közül nagyon sokan kezd-

és mindig úgy kell táncolnia, hogyan az RMDSZ vezetősége fűtül. Minden más, többpárti kísérlet csökkenti a romániai magyarság politikai és más érdekérvényesítési esélyeit.

Megint mások szerint a Markó-doktrína valamiféle költőhatalom közelében, és arra szolgál, mindegy, hogy kivel, de az RMDSZ mindig ott legyen a romániai hatalomban.

Azután léteznek olyan politikai-ideológiai ellenfelek,

Foto: archív

ték emlegetni ezt a fogalmat. Míserint, ha Markó majd nem is vezet, de a Markó-doktrína tovább fog élni, az RMDSZ-ben nem lesz szemléletváltás, mert a Markó-doktrína mélyen meggyökerezett a szervezetben, évek kellenek, amíg a Markó-doktrína szellemét lehántják a megcsontosodott, a doktrínába betokosodott RMDSZ-ről és így tovább.

De voltaképpen mi is ez a Markó-doktrína?

Néhányan azzal vádolják a szövetségi elnököt, hogy megszilárdította a központi vezetést, a döntéseket egy szűk kör kezébe helyezte – és ez a Markó-doktrína.

Mások szerint a Markó-doktrína azt jelenti: Erdélyben nem lehet élet az RMDSZ-en kívül, azaz a romániai magyarságnak politikai egységben kell maradnia

vagy a holdudvaraikban éldegélők, akik darabokból próbálják összeállítani a Markó-doktrínát. Például: nincs szükség területi autonómiára, jó helyette a regionalizmus. Vagy: nem önröndelkezési, hanem kisebbségi törvényre van szükség.

Léteznek más megközelítések is. Például: a Markó-doktrína elveti a gyökeres megoldásokat, és a kis lépések híve. Vagy: a Markó-doktrína nem eléggé népi és nem eléggé nemzeti, Magyarországon csak a szocialisták és a liberálisok támogatását élvezti.

Tehát mi is a Markó-doktrína?

Nos, én ebből a könyvből, az utóbbi két évtizedben megírt tanulmányok, előadások, hazai és magyarországi lapokban megjelent közéleti írások gyűjteményé-

ből a következő támpontokat derítettem ki, amelyeket – saját értelmezésemben – akár Markó-axiómáknak, azaz Markó Béla politikai sarkigazságainak is nevezhetünk.

Az első: a romániai németektől és zsidóktól eltérően a romániai magyarok történelmi távlatokban is meg akarunk maradni szülőföldjükön. Nagyobb tömegben sem Magyarországra, sem távolabbra nem óhajtanak kitelepedni, ezért itt kell megtalálniuk a saját egyéni és közösségi létük jobbításához nélkülözhetetlen társadalmi-gazdasági-jogi kereket.

A második: bár nem is egyszer átemelték feje fölött a határokat, a romániai magyarság nem a jelenlegi Magyarország Erdélybe kivándorolt magyar kisebbsége, hanem egyenrangú összetevője a magyar nemzetnek. Következésképpen kettőjük között bármilyen viszonyrendszer nem alárendelt, hanem csak mellérendelt lehet.

A harmadik: akár tetszik ez nekünk, akár nem, a romániai magyarság jelene és jövője szorosan összefügg Románia jelenével és jövőjével, hiszen a romániai magyarok ennek az országnak a valóságában élnek minden napjaikat.

A negyedik: a romániai magyarság jelenére és jövőjére vonatkozó elképzeléseket nem a harsogó kinyilatkoztatások szintjén, hanem helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten végzett következetes munkával lehet véghezvinni.

Az ötödik: a valóban működő és működtethető közösségi autonómiát ezekkel az eszközökkel, a nyitott társadalom biztosította céltudatos és alulról történő intézményépítéssel lehet elérni.

Úgy gondolom, a Markó-doktrína nem más, mint a fenti megfontolásokhoz csatlakoztatott politikai eszközöknek a mindenkor hatékonyság függvényében rugalmasan bővíthető vagy szűkíthető tárháza. A kulcszó az előző mondatban pedig a hatékonyság. Markó

következetes kiállása a romániai magyarság politikai képviselőjének és érdekvédelmének egysége mellett voltaképpen nem más, mint folyamatos küzdelem a hatékonyság és eredményesség megőrzéséért.

A politikus Markó a váradi kongresszuson nagy vonalakban a következőképpen vehetné számba a tizennyolc év eredményességét: szabad anyanyelvhasználat a közigazgatásban és a bíróságokon, kétnyelvű törvényes feliratozás, anyanyelvű oktatás óvodától az egyetem utáni képzésig, önálló és egyre inkább általunk irányított iskolai hálózat, a romániai magyarságra szabott és kiemelt költségvetési támogatásokkal egybekötött tanterv. Kiterjedt föld-, erdő- és ingatlanvagyonok visszaszolgáltatása, erdélyi magyar közösségek intézményépítése, iskolák, templomok, közösségi házak, emlékművek ezreinek felújítása és meglendülő infrastruktúra-fejlesztés az egyre önállóbb döntési jogkörökhez jutó helyhatóságok irányítása alatt. Olyan magyar művelődési élet, amelyet csak az ötletelenség, a kezdeményezőkétség és az anyagiak hiánya korlátozhat. Összeségében pedig a romániai magyarság olyan politikai-társadalmi tényezővé való válása, amelyre mindeddig, Románia történelmében még soha nem volt példa.

Persze, tisztában vagyok azzal is, hogy van az éremnek az ország általános helyzetéhez és még el nem ért vágyainkhoz kapcsolódó másik oldala is. Nem feledhetjük ugyanis, hogy még a lehető legszűkebb erdélyi macska is csak addig marad ugyanannál a háznál, amíg megélhetése van, máskülönben önálló és gazdától független. Ezért úgy gondolom, az első könyvcím markói metaforája nem véletlen. A házimacska nem annyira látványos, mint a mifelénk csupán állatkerti ketrecekben vagy cirkuszi porondokon felbődülő más macskafélék, de szabad, szívós, kitaró – túlélő. És ez nem a *Macskák* című zenés játék. Ez a valóság.

Domokos Géza (Brassó, 1928. május 18. - Marosvásárhely, 2007. június 27.)

Az elemi iskolát Zágomban, a középiskolát Sepsiszentgyörgyön végezte. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen kezdte a bölcsészeti tanulmányait, majd egy év után Moszkvában a Makszim Gorkij Irodalmi Intézetben Pausztovszkij tanítványa lett. Visszatérve Romániába, az *Előre*, a *Pionír* és az *Ifjúmunkás* szerkesztőségében dolgozott.

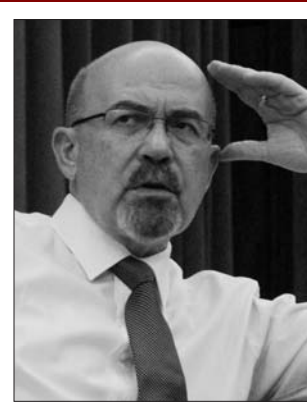
1961-től a bukaresti Irodalmi Könyvkiadó nemzetiségi részlegének főszerkesztője, 1970-től a Kriterion Könyvkiadó igazgatója lett. Az Irodalmi Könyvkiadónál töltött évek alatt indultak el a *Romániai Magyar Írók*, a *Horizont*, és a *Forrás* könyvsorozatok. A diktatúra bukása után a születő Romániai

tisztán, érthetően. (...) Míg mások szép színes metaforái rövid idő alatt romlandónak bizonyultak, az ő munkáinak súlya mintha növekedne, mintha érvényesebb lenne az is, amit a napi politika dilemmáiról papírra vetett. Ellenfeleit bírálja, de nem mocskolja, ellenségeit próbálja megérteni."

Magyar Demokrata Szövetség alapítója és első elnöke lett. Meghatározó szerepet játszott a szervezet országos intézményeinek felépítésében, a román politikai pártokkal folytatott párbeszéd elindításában, az RMDSZ külföldi megismertetésében, a romániai magyar közösség parlamenti politikájának kialakításában. 1993-tól kezdve visszavonultan élt. Markó Béla Domokos Gézáról: „Írni is úgy írt, ahogy a régi erdélyiek: dísztelenül, szikáran, pontosan,

Markó Béla (Kézdivásárhely, 1951. szeptember 8.)

1958–1970 között a kézdí-vásárhelyi líceum diákja, itt érettségizett, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem bölcsészkarán magyar-francia szakon tanult. 1974-ben szerezte meg tanári diplomáját. 1974–1976 között Marosszentannán általános iskolában francia nyelvet tanított. 1976–1989 között Marosvásárhelyen az *Igaz Szó* irodalmi folyóirat szerkesztője volt. 1989-től

főszerkesztője a Marosvásárhelyen kiadott *Látó* című irodalmi folyóiratnak. Az 1989-es változások után kezdett el politikával aktívan foglalkozni. A Maros Megyei Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) alapító tagja és alelnöke. 1990-ben Maros megyei szenátor, 1990-1991-

ben az RMDSZ Országos Elnökségének tagja volt. 1990–1992 között a Szenátus Művelődési Bizottságának és Oktatási Bizottságának tagja, a Román Parlament IPU-küldöttségének tagja. 1991–1992-ben az RMDSZ szenátusi frakciójának elnöke, majd 1996-ig a Szenátus Külügyi Bizottságának és Oktatási Bizottságának tagja volt. 1993 óta a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnö-

ke és 1996 óta a Szenátus Külügyi Bizottságának tagja. 2004-2007 között a román kormány művelődési, oktatási és az európai integrációs tevékenységeket felügyelő miniszterelnök-helyettese. 2009 decemberétől ismét a román kormány miniszterelnök-helyettese.

A bátorság szűk határai

Mondial,
a Basescu família
és főemberek
pénzelése

Eugen Chelemen
adevărul

Bercea Mondial letartóztatását, akinek purdóit fontos politikusok és bírák keresztteltek, az ügyet vizsgáló ügyész meglepő kijelentése követte, amely észrevétlen maradt a cigányasszonyok éktelen viselkedése és kigyót megszégyenítő vonaglása miatt. A kétes alvilági alak elfogásával „sok magas rangú személy szubvencióit elvágtuk”, nyilatkozta Eugen Iacobescu, az Olt megyei törvényszék ügyésze. Az ügyészek általában egy szót sem ejtenek az általuk nyomozott ügyekről. Ez az ügyész örült bátorságról tesz tanúbizonyságot, ha lezserül beszél a „Berceapolipról”, és megpróbálja bezonyítani, hogy miként építette fel Mondial a maga pénzügyi birodalmát, és vált Olt megye leggazdagabb emberévé némely bukaresti főemberek segítségével. Bercea Mondial nem akármilyen figurája az alvilágnak. Fiait – Judecătort, Televizort és Prințșort –, valamint „szépséges unokáját”, Rebecát, befolyásos bírák és politikusok keresztteltek. Theodor Stolojan, Maria Huza (amikor a Bukaresti Törvényszék elnöke volt), Gheorghe Brenciu (amikor az Olt Megyei Törvényszék főügyésze volt), Mircea Basescu, Románia elnökének testvére – íme, néhányan az illusztris személyek közül, akik a kereszttelmedencék körül sűrűgölődtek, egy asztalnál ültek és együtt mulattak Bercea Mondiallal. Maga Traian Basescu elnök is element az alvilági alak által Costești-en szervezett mezei mulatságra, kézen fogta Berceát, és megengedte, hogy Maria Basescu aszszony nyakába akasszanak egy arany medalliont. Ily módon a román állam fontos emberei érdekből beálltak vagy felelőtlenségéből besodródtak a Bercea-klán polipkarjai közé. Másfelől a bíró is esztelenül bátor volt, hiszen Bercea Mondial letartóztatását egy közönséges bicskázásért rendelte el. Mindezt akkor, amikor Bercea és családtagjai ellen 119 bűnügyben folyt vizsgálat az utóbbi öt évben, és egyikben sem ítélték el egyiküket sem! És jól figyeljünk, nem tyúklopásért, hanem igen súlyos bűncselekmények miatt folytattak vizsgálatot ellene: adócsalás, megvesztegetés, pénzmosás, csalás, törvénytelen áfa-viszafizetések, okirathamisítás, lopás, garázdaság, rablás, emberölési kísérlet és

nemi erőszak! Maga Mondial is elképedt a letartóztatás indokán: „Nem tartóztatott le az egész ország, és anyám meg a testvéreim tartóztatottak le!” Szóval az ország kiváló vizsgálóbírái nem tudták lecsukni, ami viszont sikerült „holmi prosztóknak”, ahogy maga Bercea mondta. Az elkövetkező napokban meglátjuk, melyek a bátorság határai. Vagy megtudjuk, hogy kik azok a szicíliai maffia módjára pénzelt fontos emberek, vagy eltussolják a 120. „mondial”- dossziét is. (Fordította: K. B. A.)

Látványosan
esik az MTV
nézettsége

Index

hvg.hu

November óta látványosan csökken a köztvé fél nyolcas Híradójának nézettsége, de a többi közéleti-politikai műsor is sokat veszített a népszerűségéből. Az Index szerint erről a műsorok elfoglaltsága tehet elsősorban.

A fél nyolcas Híradó nézettsége november óta zuhan – írja a lap. Míg 2010. 5. hetében a Híradó nézettsége átlag 8,1 százalékos nézettséget hozott a 18-49-es korosztályban, addig egy évvel később már csak átlagosan 4,9 százalékot ért el. A teljes lakosságot tekintve is jelentősen csökkent a fél nyolcas Híradó iránti érdeklődés, a tavaly február eleji átlag 14,9 százalékhoz képest idén a tévé előtt ülők 11,5 százaléka választotta az MTV hírműsorát. A mélypont januárban következett be, amikor a fiatalok körében 5 százalék alá esett a nézettség, a teljes lakosság körében pedig 11,6 százalékra. A Való Világ hatására sem lehet fogni a csökkenést, mivel az RTL Klub műsorának indulása előtt két héttel már jól kimutatható volt. Az Index szerint valószínűbb, hogy a közszolgálati hírműsorokban és általában a politikában családok máshol követik a híreket. A TV2 Tények nézettsége például szeptember óta folyamatosan növekszik. A Tényeket januárban a teljes népesség 35,4 százaléka nézte, és így közel hat százalékkal verte meg a Való Világ előtti műsorsávbán futó RTL Klub Híradóját. Bár Élő Gábor hírigazgató többször nyilatkozta, hogy az irányítása alá tartozó hírműsorok megfelelnek a kiegyensúlyozottság és a pártatlanság elvének, az Index novemberi vizsgálatából az derült ki, hogy a Híradó, Az Este és a Ma Reggel sem egyes műsoraiban, sem pedig egy 24 órás műsorfolymon belül nem ad egyenlően szót a kormánypártoknak és az ellenzéknek. Januárban a

Republicon Intézet is hasonló eredményre jutott: vizsgálatuk szerint: a Híradó 83 százalékát a Fidesz és a KDNP uralja. Az MTV közéleti-politikai műsorai iránt az érdeklődés általánosan csökken. Az Este adásait például 2010. 5. hetében a teljes lakosság átlagosan 8,2 százaléka követte, míg idén már csak 5,3 százalékra csökkent a köztvére este kilenckor. A KDNP szövegének a műsora, a Jelfogó is rosszul teljesít a sávjában korábban futó Kassához képest, de a szólás szabadsága helyére berakott, Gulyás István volt Echo TV-s által újraélesztett Szempont sem aratott sikert a nézők körében. Vasárnap este egy éve még a teljes lakosság 11,3 százaléka ült az ml előtt, most viszont ez az szám már csak 9,1.

Himnusz
minden időben

Megyesi Gusztáv
NÉPSZABADSÁG

Ha minden igaz, és a T. Ház elfogadja Kovács Péter kormánypárti képviselő és sashalmi polgármester javaslatát, akkor hamarosan minden egyes parlamenti ülés a Himnusz eléneklésével kezdődik majd. A képviselőnek szent meggyőződése, hogy a

Bercea Mondial – Judecătort, Televizort és Prințșort apukája

Himnusz közös előadása erőt és alázat ad a munkához, közösségformáló ereje van, és segít felszámolni az ország megosztottságát, Sas-halmom legalábbis ez történt.

A képviselők példásan bejárnak az önkormányzati ülésekre, kivéve Büki képviselőt, aki független, és direkt kéri, mert nem akarja elénekelni a Himnuszot, ugyanis fahangja van, és emiatt éneklés közben szégyelli magát, ám ő kivétel, mert a többiek rendszeresen dolgoznak. Mi ehhez nem nagyon tudunk hozzájárulni, igaz, nem is nagyon akarunk, mert félünk a Himnusztól, mint a tűztől, már a felemlegetése is testi épséget és becsületet érintő következményekkel járhat, könnyen hazaáruló lehet az ember. Egy ízben már szóvá tettük, például, hogy nem feltétlenül szerencsés hazai klubmérkőzés-

ken elénekelni kezdés előtt a Himnuszot, mert a szurkolók képtelenek a megfelelő tempóban együtt énekelni, a legutóbbi Újpest–Fradin például a zene még a balsornál tartott, amikor a hazai ultrák már a „fradista cigányok, b...-tok az anyátok” rigmust kántálták, persze a Himnuszhoz illő áhitattal, a megosztottság megszüntetésének jegyében. Mondhatnók úgy is, hogy a Himnuszot csak a megfelelő időben, a megfelelő környezetben énekeljük. Kérdés, hogy a mi parlamentünk megfelelő környezet-e. Ha azt veszem, például, hogy csak az elmúlt héten a parlamenti ülés-teremben a köztársaságra felcsüdtött képviselők legalább három rendbeli törvénytörtést követtek el a házelnök szíves asszisztálása mellett, úgy mint: holokauszttagadás, cigányozás, illetve betiltott egyenruha viselése, akkor csak remélni lehet a jövőre nézve, hogy a Himnusz erőt és áhitatot ad majd a házelnöknek arra is, hogy a törvényt alázattal be is tartassa. Félre ne értsük: ebben az egészben legkevésbé a törvénytörések tartalma az érdekes, felőlem a Jobbik képviselői mindjárt árpádsávosra is festhetnék a kicsodájukat és Kövér doktor felé mutogathatnák, ám a törvényhozás házában mégiscsak

Kövér László doktor – dalolni ünnepélyesen...

törvénytörtés történt; ezzel az erővel csempész cigarettát is lehetne árulni a parlament ülés-teremben vagy nőt futtatni, hiszen azt is tiltja a törvény.

Himnuszot ilyen helyen nem éneklünk. Kérdés továbbá, hogy a közös éneklés valóban segíti-e az alkotó munkát, ad-e szellemi muníciót a képviselői teendőkhöz, mert úgy fest, hogy az áhitat önmagában kevés. A héten például közleményt bocsátott ki a kereszténydemokrata párt máron a megújult MTI szíves közreműködésével, és ebben újjólag követelik Alföldi Róbert kirúgását a Nemzeti Színház éléről, nevezett személyt ugyanis „csorbította az intézmény hírnevét és ártott a rezüméjének is”. Szó szerint: Alföldi a rezümének ártott. A megújult MTI, sőt a még megújultabb állami té-

véhiradó segédelmével ez jött ki a Semjén meg a volt tévébmondó, Pálffy fémjelzte kereszténydemokrata garnitúrától; nyilván nem kondoleáltak egymással a kommuna kiadása előtt, vagy egyenesen Schmitt Pál rezonált nekik. Mekkora áhitat szükséges ahhoz, hogy a Himnusz feledtesse ezeket a mindennapi rezüméket?

Valamikor a Himnusz az esti műsorzárásokon és a válogatott sporteseményeken kívül csakis ünnepélyes alkalmakkor játszották, mégpedig megfelelően feldíszített és kitakarított helyiségben, és valamennyi résztvevő komoly erőfeszítést tett abból a célból, hogy kultúremlék bevonását keltse. Ezt azért mondom, mert hetek óta kering egy képes beszámoló az interneten, a parlamenti ülés-teremről készült, közvetlenül ülés után. Kellőképpen bevilágítva azt látjuk, hogy ülés végén mintegy húszszákmnyi „üres zacskó, palack, szotyolahéj, használt rágógumi, műanyag pohár, narancshéj, papírszemét, almacsutka, csokipapír, banánhéj, valamint gumióvszer” marad a képviselők után a földre szórva.

Ákár rá is kezdhethetnek a Szózatra.

Szociális
iszlamofóbia

Joel Kotkin,
New Geography

Nyugaton tíz éve még általánosan elfogadott volt a multikulturalizmus. Mára jóformán szitokszóvá vált. Az iszlámmal szembeni előítéletek már nemcsak jobboldali körökben terjednek. De miért pont Európában hódít az iszlamofóbia?

„Nem meglepő, hogy a terrorfenyegetések miatt az egész nyugati világban erősödik az iszlamofóbia. Európában azonban sokkal gyorsabban terjed a rasszizmus, mint Amerikában” – olvassuk Joel Kotkin írását a New Geography blogportálon.

A nyolcvanas és a kilencvenes években a multikulturalizmus bírálata szinte kizárólag a jobboldalról érkezett – a keresztény értékeket féltő konzervatívoktól és a bevándorlásellenes szélsőjobbtól. A szeptember 11-i terrortámadások óta azonban megváltozott a helyzet: az európai liberális és baloldali pártok is egyre kritikusabbak a multikulturális normákkal és intézményekkel szemben. A liberálisok a kulturális különbségek iránti túlzott toleranciát hibáztatják az erőszakos vallási fundamentalista nézetek megerősödéséért. A baloldalon sokan arra hívják fel a figyelmet, hogy a multikulturalizmus hozzájárult a bevándorlók elszigeteléséhez. Európa számos országa határozott lépéseket tett az iszlám elszigetelése

érdekében. Franciaországban betiltották az arcot eltakaró vallási kendők köztéri viselését, Svájcban népszavazás döntött a minaretek betiltásáról, Angela Merkel a multikulturalizmus haláláról beszélt, és Európa keresztény gyökereinek fontosságát hangsúlyozta. A lépések hátterében a közvélemény változása áll – írja Kotkin. Felmérések szerint Európában nő az idegenellenesség és az iszlámmal szembeni előítéletesség. A Pew felmérései szerint a németek és a spanyolok fele, a franciák negyven százaléka negatív véleménnyel van a muszlimokról. A franciák nyolcvan, a németek hetven százaléka támogatja a burka betiltását (a spanyolok és a britek többsége is szívesen látna hasonló törvényt). Az európai pártok ezt igyekeznek meglovagolni, rosszabb esetben felkoraácsolni. Ez magyarázza Geert Wilders, a Svájci Néppárt és az olasz Északi Liga népszerűségének növekedését. Az iszlám terrorizmus elleni globális háborút indító Egyesült Államokban sokkal kevesebben vannak az iszlámról negatív véleményt alkotók és kisebb a bevándorlásellenes politika támogatottsága is. Az amerikaiak kétharmada elutasítja a burka betiltását. Az európai muszlimok többsége a saját bőrén érezte a hátrányos megkülönböztetést, míg Amerikában háromnegyedük sosem tapasztalt diszkriminációt. Mi magyarázza a különbséget? – teszi fel a kérdést Kotkin. Utal rá, hogy az egyik ok demográfiai: az Egyesült Államokban jóval kevesebb muszlim bevándorló él, mint Nyugat-Európában. Fontos különbség az is, hogy Amerika kezdetől fogva vallási, etnikai és kulturális értelemben egyaránt sokszínű. Ráadásul az amerikai muszlimok többsége elsősorban amerikaiak tekinti magát, míg Európában a többség inkább vallási identitását sorolja előre. A legfontosabb tényező azonban szociális. Az amerikai muszlimok többsége középosztálybeli, míg Európában inkább szegénységben élnek, és kirívóan magas a munkanélküliek száma. Ebben pedig szerepe van a túlzottan bőkezű jóléti államnak is – állítja Kotkin. Az amerikai jólét nagyvonalúbb munkanélküli-segély nem ösztönöz munkavállalásra. Amerikában az alacsony végzettségű bevándorlók körében magasabb a foglalkoztatottság, mint a hasonló képzettségű helyben születettek között. Európában viszont a segélyezés állandó függést alakít ki, és konserválja az eleve hátrányos helyzetű bevándorlók elszigetelődését. És persze az előítéleteket is: a segélyezett bevándorlókat az egyre öregedő többségi társadalom koloncnak érzi. (metazin.hu)

Oktatási törvény – gyakorlatban

Czédly József

Ismeretes, az új oktatási törvény (Legea educației naționale nr.1/2011) elfogadásakor a jogszabály elkészítői bejelentették, gyakorlatba ültetése érdekében a szakminisztérium számos utasítást/útmutatást fog közzé tenni. Ezek megjelenését megkezdődött a *Hivatalos Közlöny* február 9-i 104., február 17-i 123. és február 18-i 126. számaiban, az alábbiakban ismertetjük a fontosabb információkat.

I.
Az iktatásügyi miniszter január 26. 2011/1384 sz. rendelete fogadja el a 2011 évi közoktatás oktatási személyzetének besorolására szolgáló Összpontosított táblázatot, mely tartalmazza az erre vonatkozó tantárgyakat, alkalmazási és szakmai területeket, valamint a versenyvizsga tárgyait. A táblázatot sajnós a *Hivatalos Közlöny* 104. bis számában tették közzé, az érdekelték a lap Centrul pentru relații cu publicul nevű irodájától szerezhetik be (București, șos. Pandurii nr. 1, bloc 33, sector 5 tel. 021 401.00.70, fax: 021 401.00.71-72).

II.
Ugyancsak oktatásügyi miniszteri rendelet (3.753/09.02.2011) fogadja el az országos tanügyi rendszerre vonatkozó átmeneti intézkedéseket. Ezek közül a fontosabbak:

1. Amíg nem teszik közzé az új oktatási törvény közoktatásról szóló előírásainak módszertani szabályait, addig hatályban maradnak a 2010–2011 tanügyi év megkezdésekor és ennek folyamán érvényes utasítások, amelyek a tanügyi rendszer szervezésére, működésére és lefolytatására vonatkoznak.

2. Ugyancsak a módszer-

tani szabályozások elkészültéig az országosan megszervezendő vizsgák, a IX. osztályba való felvételi vizsgák és a szakmai felkészültséget igazoló okmányok kibocsátásának naptári rendjét miniszteri rendelet fogja előírni.

3. Főiskolai és egyetemi oktatásra vonatkozó módszertani szabályozások elfogadásáig hatályban maradnak a 2010–2011 egyetemi év kezdetén és idejében érvényben levő utasítások, melyek az oktatási rendszer szervezését, lefolytatását és működését szabályozzák.

4. Az oktatásügyi minisztérium biztosítja, az egész gimnáziumi ciklusra, a szükséges pénzügyi forrásokat azoknak a diákoknak a számára, akiknek új oktatási törvény hatályba lépésekor kormányostöndíja volt.

5. Az egyetem előtti oktatás tanügyi kerettervei és iskolai programjai, melyek hatályban voltak/vannak a 2010–2011 tanév kezdetén és idejében érvényben maradnak egészen az új országos curriculum megváltoztatásáig. Az új országos curriculum hatályba lépésének naptári rendjét az oktatásügyi miniszter rendelete fogja meghatározni.

6. A 2011–2012 tanévtől kezdve az állami tanintézetek jogi személyiséget nyernek az oktatási törvény 19. és 45. cikkelyeiben foglalt rendelkezések szerint. Ezek a következők:

Jogi személyiséget nyernek azok az oktatási egységek, melyekben tanul:

- legkevesebb 300 diák;
- legkevesebb 300 diák, óvodás és kisóvodás (preșcolar și antepreșcolar);
- legkevesebb 150 óvodás és kisóvodás;
- a különleges tanintézetek esetében legkevesebb 100

diák és/vagy óvodás.

A fenti előírásoktól eltérően, kivételesen, azokban a közigazgatási helységekből, ahol a diákok, óvodások és kisóvodások száma kisebb, mint a felsorolt keretszámok, egyetlen jogi személyiséggel rendelkező oktatási intézményt hoznak létre.

Ugyancsak a keretszámok figyelmen kívül hagyásával, a szülők kérésére és a törvény előírásait betartva, létre lehet hozni jogi személyiséggel rendelkező román nyelvű csoportokat, osztályokat vagy tanintézeteket.

A helyi közigazgatási hatóságok, a tanfelügyelőségek bejegyzésével, az oktatásra és szakmai képzésre való egyenlő esély jogának alapján, döntenek a jogi személyiség nélküli tanügyi egységek létrehozásáról, illetve megszüntetéséről, mint részei egy jogi személyiséggel rendelkező tanintézetnek.

Az oktatási törvény életbelépésekor létező egyetem előtti felekezeti oktatási intézmények számára az ér-

dekelte egyházak és az oktatásügyi minisztérium 6 hónap alatt ki kell dolgozzák és a kormány elé terjesztik elfogadás végett, ezek működési szabályozását, mely meghatározza jogi, vagyoni, pénzügyi és adminisztratív státusukat.

Egy közigazgatási egység keretében, ahol több, a nemzeti kisebbség nyelvén tanító oktatási egység működik, mindegyik anyanyelv számára különálló, legalább egy jogi személyiséggel rendelkező tanintézetet kell létrehozni, függetlenül a tanulók számától. Nemzeti kisebbségek nyelvén, gimnáziumi vagy liceumi szinten működő tanintézetek, amennyiben egyedüliek egy municípiumban, városban vagy községben, jogi személyiséget kapnak, függetlenül a diákok számától. A nemzeti kisebbségek nyelvén tanító iskolák, tagozatok (secții) keretén belül, melyek egyedüliek egy helységben, létre lehet hozni különböző jellegű (profilú)

liceumi és szakmai végzettséget adó osztályokat.

(Az oktatási törvény fenti-ekben ismertett rendelkezéseit leírva, nem lehet eléggé kihangsúlyozni, mit jelent valójában az a tény, hogy az RMDSZ képviselői közvetlenül részt vesznek a törvényhozásban, és a kormányzásban és tegyük hozzá azt is érthetően, hogy mégis vannak olyanok, akik ezt megkérdőjelezzik).

7. Addig, amíg hatályba nem lépnek a törvénynek az iskolai ciklusok időtartamára vonatkozó utasításai, a liceumok tanulmányi ideje 4, illetve 5 év, amit az oktatási miniszter rendelet útján fog meghatározni.

8. Ismeretes a törvény szerint a tanulmányi eredményeket „minősítés (evaluare)” alapján fogják megállapítani. Ezt a módszert a 2011–2012-es tanévtől kezdve fogják bevezetni. A IX. osztályt elvégzők számára előírt, országos rendszerű minősítést azoknak fogják alkalmazni akik a 2011–2012-es tanévben kez-

dik meg az V. osztályt.

9. Ameddig a felsőoktatási mesterszintű képzés első végzőseinek gyakoronoki ideje (stagiu practic) be nem fejeződik, az oktatási állásokat a 2010–2011-es tanév kezdetén érvényben levő rendelkezések alapján lehet majd elfoglalni.

10. Ugyancsak amíg a felsőoktatási mesterszintű képzés első végzőseinek gyakoronoki ideje be nem fejeződik, az egyetem előtti oktatás véglegesítő vizsgái a 2010–2011-es tanév kezdetén érvényben levő szabályozások szerint történik.

11. Az országos szakértői testület (corpul național de experți) kialakításáig a vezető, irányító és ellenőri állások betöltése a tanügyi érdekekben történő áthelyezés (detășare) formájában történik, a 2010–2011-es tanév kezdetén és idejében érvényben levő rendelkezések szerint.

12. Az egyetem előtti tanügyi rendszer oktatói, vezetői, irányítói és ellenőrei, akik a 2010–2011-es tanév során érik el nyugdíjba menetelük korát, az iskolai év végén fognak nyugdíjba menni. Erre sor kerülhet a tanév folyamán is a tanintézet ügyvezető tanácsának, illetve a tanfelügyelőség engedélyével.

13. A közoktatás tanintézeteinek igazgatói és aligazgatói, akik ugyanakkor, az oktatási törvény hatályba lépésekor (2011 február 10), egy politikai párt helyi szervezetének elnökei vagy alelnökei, február 25-ig el kell hogy oldótsék, a tanügyi keretében vállalnak-e továbbra is vezetői, irányítói, ellenőri beosztást, vagy politikai pályán kívánják folytatni tevékenységüket.

(Folytatjuk)

Egy elutasított alkotmányellenességi kifogás

Deák Levente

Az örököségi minőség bizonyításáról című törvényismertetőnkben már volt szó arról, hogy a közjegyző kiállította örököségi bizonyítvány (certificatul de moștenitor) – ennek jogerős és visszavonhatatlan bírósági határozattal történő érvénytelenítéséig vagy semmissé nyilvánításáig –, az ebben megjelenített örökösök esetén minőségét és örökhagyóát bizonyítja, vagyis az örökhagyó hagyatéka őket illeti meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy például a hagyatéki eljárásból valamiért kimaradt, kihagyott örökös, vagy az, akinek örökrészt tévesen határozták meg, bíróság nem támadhatja meg a hibás, mi több, törvénytörő örököségi bizonyítványt záros elévülési határidőn belül (érvénytelenítés esete) vagy bármikor,

semmisségre való hivatkozással, mely esetben a kereset elévülhetetlen.

Az Alkotmánybíróság 2010. november 4-én hozott 1446. számú döntésében (a 2011. január 21-i 55. *Hivatalos Közlöny*ben jelentették meg), egy alkotmányellenességi kifogást elutasítva, a fent vázolt kérdésben foglalt így állást. A következőkben megkíséreltem összefoglalni a kifogást megfogalmazó peres fél érveit, valamint az Alkotmánybíróság ellenérveit.

A vita annak kapcsán „robbant ki”, hogy egy konkrét örökösödési perben az érdekelt fél alkotmányértőnek találta az 1995. évi 36. közjegyzői törvénynek 88. és 100(1). szakaszát, közelebbről azt, hogy az örököségi bizonyítvány ellen benyújtható jogorvoslatra a törvényhozó nem írt elő elévülési (záros)

határidőt. Ez pedig azt eredményezi – állította az érdekelt –, hogy sérült az alkotmány 46. cikkében olvasható, az örökség védelmét szolgáló alkotmányos jog, valamint az erre alapozott jogbiztonság, mert a kereset elévülhetlensége esetén bárki, aki örököségi minőséget kíván elismertetni magának, pernyerés esetén bármikor megváltoztathatja az évekkel azelőtt kiállított örököségi bizonyítványt.

De még mielőtt az Alkotmánybíróság ellenérveit összefoglalnám, saját gyors fordításomban ide másolom a 36. közjegyzői törvény 88. és 100(1). szakaszát. A 88. szakaszban ez áll: „Mindazok, akik az örököségi bizonyítvány kiállítása nyomán jogsérelmet érzékelnek, bírósági úton kérhetik ennek érvénytelenítését és a törvény szerinti jogosultságuk

megállapítását. Mindaddig, amíg az érvénytelenítést a bíróság ki nem mondja, az örököségi bizonyítvány teljes bizonyító erővel rendelkezik az örököségi minőség és valamennyi örökösöt megillető hányadok és javak tekintetében. Az örököségi bizonyítvány érvénytelenítése esetén, a jogerős és visszavonhatatlan bírósági határozat alapján a közjegyző egy új örököségi bizonyítványt fog kiállítani. Ennek érdekében a bíróságra hárul az a kötelesség, hogy az ügy megoldására illetékes közjegyzői irodának megküldje a jogerős és visszavonhatatlan határozat másolatát, a közjegyzői dossziéval együtt, amennyiben ezt a tárgyalásra bekerítették.”

A közjegyzői törvény 100. szakaszának első bekezdése így fogalmaz: „A közjegyzői iratok ellen a felek és bárki

más érdekelt személy érvénytelenítési keresettel fordulhat a bírósághoz a polgári perrendtartási törvénykönyv előírásai szerint.”

Az idézett törvénytárszakaszok a közjegyzői aktusok, ezek között a közjegyzők kiállította örököségi bizonyítványok bírósági úton történő támadhatóságát, ellenőrzését, megváltoztathatóságát, esetenként helyben hagyását garantálják, semmisség fennforgása esetén bármikor, például akkor, amikor az eljárásból valamiért kihagyott örökös minőségét el akarja ismertetni, azaz hozzá szeretne jutni jogos örökségéhez. A hazai jog a semmisségre alapozott keresetet amúgy elévülhetetlennek ismeri el, tehát ha ezt elévüléshez kötnék, ebben az esetben sérülne igazán az alkotmányos örökléshez való jog – áll, egyebek mellett,

a 2010. évi 1446. számú alkotmánybírósági döntésben.

Nem zárhatom ezt az ismertetést egy figyelmeztetés megfogalmazása nélkül. Azoknak szól, akik hagyatéki eljárás beindítása előtt állnak, és az egyes számú melléklettel (anexa 1), amit az anyakönyvi hivataltól szereznek be vagy pedig kérelmükkel közjegyzőhöz fordulnak: minden örökösöt írjanak be kérelmükbe, megkeresésükbe, mert a közjegyzőknek nincs igazán eszközük arra, hogy például a külföldön lakó/élő örököstársakat felkutassák, beidézék, ha a hagyatéki eljárást beindító örökös ebben nem segíti őket. A kihagyott örökös pedig – mint láttuk –, bármikor pert indíthat, és a téves, hiányos örököségi bizonyítvány megváltoztatását akár évek múlva is elérheti!

Tavaszi sminktrend

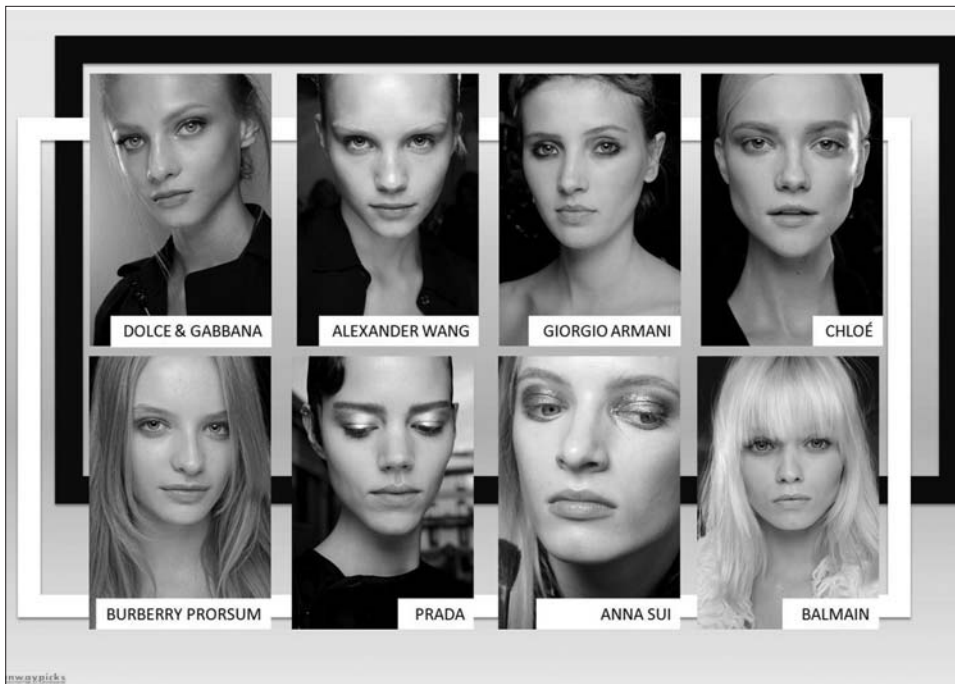
A sminktrend 2011 tavaszán rendkívül változatosan alakul. A natúr sminkektől az örök kedvenc füstös szemeken keresztül szinte minden megengedett. A szezon újdonsága az egyszínű, árnyékolás- és satírozásmentes szemhéj, többnyire matt vagy enyhe szaténfényű festékből, melynek dominanciáját a natúr száj ellensúlyozza.

Ismét előkerül a sminkellékek közül a szemhéjtus. A vékonyan húzott finom kontúr jó alapozást jelent a hangsúlyos szempilláknak. Az erős színű matt vagy szaténfényű rúzs használatát enyhe, földszínekből állított semleges szemhéjjal hagyják érvényesülni. A sminkötletek terén új belépő a narancsvörös szín, mind rúzs, mind

szemhéjfesték formájában. Továbbra sem szorítja ki azonban az eddig is nagy sikerű pink, meggy- és testszínű irányzatokat.

Hódítanak a vibráló korallárnyalatú körömlakkok, vagy a visszafogott külsőhöz a természetes árnyalatok.

2011 tavaszán visszatérnek a bájos virágszínek is a sminktrendekbe. A szezon főszereplői a pink és a lila

üde árnyalatai, amelyeket nem csak az ajkakon és a szemhéjon, de a körömökön is bátran viselhetünk.

Lássuk, néhány neves divatház milyen kollekcióval, színvilággal állt elő ezen a téren. A Lancome első kör-

nyezetbarát kollekciója a 70-es évek merész világát idézi fel. A discoórület tündöklő színei és a hippy-kor-

szak virágos árnyalatai kimerednek ebben az új, izgalmas kollekcióban. Fialatos csillogás és intenzív színek jellemzik a Guerlain új kollekcióját. Idén a korallszín és a pink árnyalatai mellett a bézs és a lila is hódítanak. A Chanel divatház egy stílusos, újszerű kollekciót állított meg az idei szezonra. A nőies, elegáns színek mellett feltűnnek a fiatalos, lüktető árnyalatok is, amelyek igazi tavaszi hangulatot adnak a sminknek. A Mac kollekciójában összacsapnak az ellentétek. A merész, vibráló színektől a természetes, minimalista sminkig minden megtalálható a tavaszi trendben. A lényeg a nőieség és a bátor kísérletegetés. A Chloé-nál a minimalista smink hódít, amelyhez elég egy kis pirosítót és egy réteg szempillaspirált felvinni, fő a természetes hatás.

Mit árulnak el a szeplők?

Apró vagy nagybacska barnás foltok a bőrön, néha az arcon, máskor a vállakon, sőt, akár a háton is megjelenhet. Egyes korokban a hófehér makulátlan bőr volt a divat, ma azonban már nem sorolhatjuk a szépséghibák közé a szeplőket.

A világos bőrű emberek körében gyakrabban alakul ki a szeplő. Színe, sőt, mérete és megjelenési területe is változó lehet. Az egészen apró, gombostűfejnyi méretű pöttyöktől kezdve egészen a nagyobb, akár egycentis foltokig terjedhet mérete. Elsősorban az arcon, azon belül is az orron jelentkezik, sok esetben a karon, a hát területén is előfordulhat. A bőrben felhalmozódott pigmentekből kialakuló szeplőkre a napfény is hatással van. Télen elhalványulnak, a

tavaszi és nyári napsütés hatására azonban élénkebb színűvé válnak. Ez könnyen kivédhető, ha a szeplős ember csak kevés időt tölt a napon, és megfelelő fényvédő krémet használ.

Szépséghiba vagy szepepil? Egyértelműen nem kategorizálhatjuk a szeplőt. Minden egyes folt más és más, ráadásul színe, formája, nagysága, sőt még megjelenési területe is egyénenként változó. Egy fehér bőrű nő, orrán néhány szeplővel különleges, érdekes szépségnek tűnhet, ugyanakkor a hatalmas, a test minden területén megjelenő sötétebb foltok már zavaróak lehetnek.

A bőr védelmére számtalan természetes alapanyagú készítmény is alkalmas. Sok esetben a mindennapi életben is szívesen fogyasztott

béta karotin tartalmú ételek (pl. répa) is segítenek. A nagyon halvány szeplőket pedig egy kevés alapozóval is el lehet tüntetni. Amennyiben ez sem lenne elegendő, ma

már számtalan módszer létezik apró foltjaink teljes és végleges eltávolítására. A bőrbre adott injekciótól a lézerezés kezelésig több módszer is rendelkezésre áll.

Az első szeplőnek hitt barna folt, nem felétlenül természetes jelenség. A dohányzás, a környezeti ártalmak, de akár a túlzásba vitt napozás során is keletkezhetnek pigmentfoltok. A görög mitológia legendás jósa Melampusz, a szeplőkről a következő megfigyeléseket tette: szeplő az ember homlokán vagyon és boldogságot; a szemöldök körül boldog házasságot; az orrnyergen bujaságot és szertelenséget, az orrcimpán állandó utazást szimbolizál. A férfiak és nők ajakszeplői falánkságról árulkodnak, az állon található szeplők azt jelzik, hogy az illető aranyra vagy ezüstre tesz szert. A fül és a nyak szeplői szerencsés előjeltek; vagyon és hírnevet jósolnak; a tarkón megjelenő viszont lenyakazásról

informálnak. A vállon megjelenő szeplők rabságot és boldogtalanságot; a mellen szegénységet jelölnek; a kézen sok gyereket; a hónaljban pedig gazdag és jóképű férjet vagy feleséget ígérnek. A keblen és a hason lévő szeplők telhetetlenségről; a lábszáron láthatók gazdagságról beszélnek; a gyomor alsó részén található szeplők, férfiak esetében mértéktelenségről, a nőknél pedig az ellenkezőjéről tudósítanak.

Hogy ebből mennyi igaz, azt persze nem tudhatjuk, ami biztos, manapság már nem harcolunk a szeplők ellen, sőt, divatba is jöttek talán az elmúlt évek során. Azt viszont soha nem szabad elfelejtetnünk, hogy legyen bőrünk bármely típusú, a megfelelő védelemről mindig gondoskodnunk kell.

Programajánló

Hahota-kabaré Gyergyóremetén

A marosvásárhelyi Hahota Színtársulat február 27-én, vasárnap este 19 órától Gyergyóremetén a Művelődési Házban viszi színre a *Fergeteges tévedések* című zenés szilveszteri kabaréműsorát.

Farsangi felvonulás Bölönben

A farsangi felvonulás február 26-án szombaton 9 órakor a község központjából indul, és 16 órára ugyanoda ér vissza a bábuegészítésre. A farsangi mulatság 19 órakor kezdődik. Szervező: a bölöni ifjúság és a Bölöni Sportegyesület.

Kiállítás Árkoson

Az Művelődési Központ Istálló galériájában február 26-án szombaton 17 órakor emlékkiállítás nyílik Baász Imre képzőművész születésének 70. évfordulója tiszteletére. Sepsiszentgyörgyről 16.30-kor autóbussz indul a színház felől.

Népdalvetélkedő Szentgyházán

A Gábor Áron Művelődési Házban február 26-án szombaton tartják a XIII. Homoródmonti Népdalvetélkedőt. A résztvevők bejelentkezése 9 órától lesz, majd 10–14 óra között lépnek színpadra az énekesek. 14 órától közös ebéd lesz, majd az előző vetélkedők

anyagából diavetítést láthatnak az érdeklődők. 16 órától zajlik az eredményhirdetés és kiértékelés, majd közös éneklés és beszélgetés zárja a programot.

Tánc Kézdivásárhelyen

A Háromszék Táncegyüttes *Carne Vale, Konc Király* című, a farsangfarki székely guzsalyast felelevenítő előadása ma, február 25-én 19 órától a Vigadó nagytermében látható. Jegyek elővételben a helyszínen.

Színház és zene Sepsiszentgyörgyön

Az M Stúdió Mozgásház ma, február 25-én 19 órától a kultúrpalota Lajtha László Stúdiótermében bemutatót tart *A Behajtó* című előadásával.

A Brassói Filharmónia

koncertévadjának következő előadását ma, február 25-én 19 órától a színház nagytermében. A kamarakoncerten fellép a filharmónia kamarazenekara.

Könyvbemutató Kézdivásárhelyen

A Vigadó kistermében ma, február 25-én 18 órától bemutatják Kádár Gyula *A Székelyföld határán* című könyvét.

Előadások Csíkszeredában

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület csíkszéki szakosztálya és a Sapientia – EMTE Műszaki és Társadalomtudományi Kara szervezésében ma, február 25-én 18 órától az egyetem 12-es termében Demeter László természetvédelmi biológus „Mit tegyen a természetjáró,

akinek Csík a világ közepe?” címmel tart előadást.

A marosvásárhelyi Hahota Színtársulat *Fergeteges tévedések* című zenés kabaréelőadását játssza Hargita megye több településén: Február 25-én, péntek este 19 órától a közönség kérésére Csíkszeredában, a Szakszervezetek Művelődési Házában, míg február 26-án, szombaton este 19 órától Nagyalambfalván, a helyi művelődési házban szerepelnek.

Kiállítás Marosvásárhelyen

A Népi Egyetem volt és jelenlegi hallgatóinak alkotásaiból nyílik kézműveskiállítás a Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi Mihály-kiállítótermében. A kiállítást, amelyen nemez-munkák, gyöngymunkák, mézeskalács bábok és fara-

gott ütőformák, fonalttechnikával készült alkotások láthatók, február 27-én vasárnap délután 12.30-kor nyitják meg.

Dancs Annamari-koncert

Ma, február 25-én délután 18 órai kezdettel a marosvásárhelyi Mureș Mall bevásárlóközpontban koncertezik Dancs Annamari.

Farsangi gitárest Kovásznán

A művelődési ház nagytermében február 26-án szombaton 20 órától farsangi gitárestre várják az érdeklődőket, az előadás után farsangi bál lesz, zenél a Cinorino & Co. A beugró 5 lej, ezért egy sorsjegyet is kapnak. Az első harminc személy arcát ingyen kifestik.

Tartsunk macskát!

Ha végiggondoljuk azokat a dolgokat, amik kedvező hatással vannak egészségünkre, ritkán vesszük számba a háziállatokat, a macskákat pedig végképp nem gondolunk. Pedig a szakemberek szerint számos egészségügyi előnye származhat annak, aki macskát tart otthon. A Minnesota Egyetemen elvégzett vizsgálatok szerint, kisebb eséllyel fordulnak elő a szív- és érrendszeri megbetegedések azoknál, akik macskát tartanak. Az immunrendszerre is kedvező hatással van, ha valaki kötődik egy háziállathoz, sőt csökken az esélye annak, hogy valamilyen allergia alakul ki az emberben, így újszülöttek érkezésekor kifejezetten ajánlott beszerezni egy kis kedvencet. Ezzel együtt az asztma kialakulását is megelőzhetjük így gyermekünkkel. A vizsgálatok szerint a macska a vérnyomásunkat is képes csökkenteni, mivel dédelgetése, simogatása ránk is nyugtató hatással van. A triglicerid-szintünk csökkentésében sem csupán az játszhat szerepet, ha kevesebb szénhidrátot fogyasztunk, és többet mozgunk, hanem az is, ha beszélünk egy doromboló barátot, emellett a Minnesota Egyetem tudósai szerint a stroke esélye is kisebb lesz. A macskatartás nagyban csökkenti életünkben a stresszt és az állandó aggodalmaskodást is azáltal, hogy felelősek vagyunk valakiért, aki cserébe feltétel nélkül szeret minket. Jelentős kedélyjavító hatása is van ennek a kedves háziállatnak, és depresszió esetén is igen jól jöhet, hiszen eltérli figyelmünket a gondokról. Az autisták számára is nagyserű társaság lehet egy kiscica, terápiák során is előfordul, hogy igénybe veszik segítségüket. Végezetül meg kell említeni, hogy a macskák csökkentik magányérzetünket, segítségükkel ritkábban kell orvoshoz mennünk és így akár hosszabb életre is számíthatunk.

Kisgyerek és dongaláb

Kisgyerekeknél az egyik leggyakoribb fejlődési rendellenesség a dongaláb. A születés után rögtön észrevehető dongaláb két fontos esetét különböztetjük meg. Egyik a méhen belüli elhelyezkedési szabálytalanság miatt kialakuló változat, a másik a fejlődő végtagrészt kialakulásának idejétől jelentkező ún. „csírákárosodás” után jön létre.

Látványos a két probléma azonos képet mutat. A tartási rendellenesség következtében végzett torna és gipszkezeléssel maradéktalanul gyógyítható. A születéskor nem lehet eldönteni a várható prognózist, ez a kezelés során, annak sikeréből következtethető. A valódi dongalábnak csak egy részét lehet konzervatív eszközökkel teljesen meggyógyítani, sokszor csak műtéttel lehet korrigálni.

A dongaláb a lábszár izomzatának fejletlenségéből, az izomegyensúly megbomlásából eredően az izmok betegsége is. Ezek erejének és működésének kiegyensúlyozása nélkül nincs sikeres kezelés. A csontos és szalagos rendellenességek a felső és alsó ugróizületet befelé fordítják. A sarokhoz viszonyítva a lábtő és a lábközepcsontok további igen súlyos elcsavarodása és befelé fordulása, a talp felfelé néző helyzete súlyosbítja mindezt.

A siker kulcsa az igen korai kezelés, melyet meg kell kezdeni a születés után, már a szülészeti osztályon is. Ekkor az újszülöttet naponta többször is tornáztatni kell. A lehető legkorábbi időben, már a szülés után néhány nappal megkezdhető a kis láb gipszkezelése. Az újszülött szervezetében még magas szinten megtalálható anyai lazító hormonok igen korán jelentős korrekciót

tesznek lehetővé, de ez két három hetes korban már lecsökken. A gipszkezeléseket az ortopéd szakorvos végzi kellő gondossággal, mert a bőr még sérülékeny. A gondos alápárnázás ad helyet a gyors súlynövekedésnek és a korrekció következtében fellépő feszülésnek. Ha keringési zavar gyanúját észleli a szülő, vagy az orvos a gipsz eltávolítása alaposan indo-

A „befelé hajló láb” tornával, korrekciós sínrel vagy speciális cipővel kezelve tökéletesen gyógyul. Általában nem tulajdonítanak ennek a láb deformitásnak kellő jelentőséget. Sokszor még a szakorvosok is legyintenek. Elhanyagolt esetben az ízületek és csontok is deformáltak maradhatnak és ekkor csak a kétéves kor körül végzett műtét lehet megol-

kolt akár otthon is. A folyamatos gipszelést időnként bőrápolás, torna, izomingerlés céljából a gipsz hátsó részének ún. sínnek meghagyásával kombinálhatjuk. A folyamatos kezelést az 5. élethónapig következetesen folytatjuk, amikor dönteni kell arról, szükséges-e műtét?

A magyarázat az erősebb izmok működési túlsúlyában rejlik. A járáskor alkalmazott egyenesített talptengellyel készített ortopéd cipők, valamint ezek befelé döntéssel készült változatai finoman kormányozzák a lábat jó irányba.

A „felcsapott láb” elsősor-

ban tartási probléma, sokszor magától is rendeződik, a dongalábhelyzetet utánzó gipsz vagy műanyag sín jó eredménnyel alkalmazható. Súlyos esetekben diagnosztikai szempontból felmerül petyhüdt idegrendszeri sérülés. Makacs fennállása esetén korán kialakulhat a lúdtalp.

A hason fekvő lábtartás gyakran észlelhető eltérés koraszülött, tartósan inkubátorban tartott, rendszeresen hason alvó csecsemőkön. Mindkét láb a lábszárhoz képest maximálisan kifelé fordított helyzetben van. A létrejöttét a láb állandó passzív kifordulása hozza létre. Ha a végtag teljes súlyának egy részét kö-

Az orvos válaszol

60 éves férfi vagyok és mostanában jelentkeztek bizonyos vizeleti tüneteim: nehezebben indul meg a vizeletem, és éjszaka gyakrabban kell kimennem vizelni, pedig már nagyon lecsökkentettem a késő délutáni és esti folyadékfogyasztásomat. Prostataproblémák fenyegetnek?

A prosztata egy mirigyes szerv, a húgycső egy része áthalad rajta. A betegség kialakulásakor megnagyobbodik a mirigy, és elkezd nyomni a benne keresztülvezető húgycsövet, ami vizeletürítési nehézségeket eredményez. Veszélye abban is rejlik, hogy a tünetek jelentkezése és a prosztata megnagyobbodása nem mindig áll összhangban a betegség súlyosságával, vagyis előfordulhat, hogy pl. a rákos betegség már csak akkor jelez, amikor már nem lehet gyógyítani. Ezért is lényeges, hogy minden 50 év feletti férfi felkeressen egy urológust, akkor is, ha semmi problémája, tünete nincs. Azok az urak pedig, akiknek felmerő között volt már prosztatatarakos beteg, 35-40 éves korukban menjenek orvoshoz, akkor is, ha egyáltalán nincsenek tüneteik. A prosztatának három gyakori megbetegedése van: jóindulatú prosztata megnagyobbodás az életkor növekedésével alakul ki, a sejtek fokozott növekedése miatt a mirigy mérete is nő. Ez a betegség, sok 50 év feletti férfit érint, a probléma jól kezelhető. Előrehaladott, elhanyagolt esetekben a húgyhólyag fala megvastagodhat, és a vesét is károsíthatja. Alhasi problémák, gáttáji és deréktáji fájdalom, ill. vizeleti problémák jelzik a betegséget. Tüneti kezelés mellett antibiotikumokkal és gyulladásgátlókkal kezelhető. A prosztatara k a férfi daganatos halálozási okai közül a harmadik helyet foglalja el. Alattomos betegség, mert korai, gyógyítható stádiumban meg nem produkál tüneteket.

Dr. Győri György

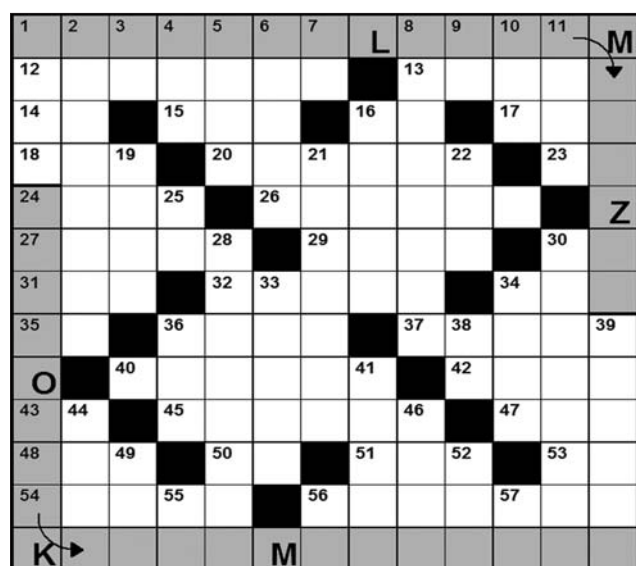
Vérbeli könyvelő

A főkönyvelő kétségbeesett arccal állít be a főnökéhez:

– Főnök úr, nem tudok a lánya nélkül élni!

– Csak semmi túlzás! – szól a főnök.

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Júliusra jellemző. 13. Lámpát kapcsol. 14. Non Alcoholic (röv.). 15. Kufstein folyója. 16. Bent kiló! 17. Görög betű. 18. Francia sziget. 20. Színtelen, szagtalan, olajszerűen sűrű maró anyag. 23. Data List (röv.). 24. Nagymacska. 26. Hosszú ideig. 27. Kis Olivér. 29. ... Jones; amerikai színész (Catherine). 30. Szakadt kabát! 31. A -nél párja. 32. Assisi Szent ..., a klarissza rend megalapítója. 34. ... poetica; költői hitvallás. 35. Régi betűnk. 36. Rátábláz. 37. Nekünk, nektek, 40. Projektál. 42. Kővér (tréf.). 43. Sárkány feje! 45. Kívánás, sóvárgás. 47. ... Tin Tin; kutyaszár. 48. Kerék része. 50. Olympic Airways (röv.). 51. ... de la Plata; nagy tölsértorkolat Dél-Amerikában. 53. Motyóban van! 54. A száj része. 56. Sötét színűvé tevő.

Függőleges:

1. ...való; étel. 2. Deszka magmunkálása. 3. A gyár közepe! 4. Áron becézve. 5. Szélhámos ember. 6. Iskolai időszak. 7. Római aprópénz volt. 8. Zoológia. 9. Népegészségügy (röv.). 10. To be or ... to be; lenni vagy nem lenni. 11. Áru-ba bocsát. 16. Cukrászsütemény. 19. Ábrányi ...; költő. 21. Jézus családjának lakóhelye. 22. Út (lat.). 24. A poén második része. 25. Alföldi Kéktúra (röv.). 28. Bármely helyre. 30. Svéd védőszent. 33. Latin eredetű női név; jelentése: ólom-színű. 34. Makacs ember igéje. 36. Föléje. 38. Elektrodinamika (röv.). 39. A partra taszít. 41. Csukat. 44. Poloskaféle. 46. Zokogó. 49. Angol együttes. 52. Zúdit. 55. Balzsam-cseppek! 56. Banca d'Italia (röv.). 57. Ifjúsági Tagozat (röv.).

	7	9								
9	6		2							8
		2	3							5
		1								2
		3	8				6			1
4								8		
	2		6							
			5	4						
				3			1	2	6	

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

7	1	5	4	2	9	3	6	8
2	3	8	6	1	7	9	5	4
6	9	4	3	5	8	7	2	1
5	8	3	7	4	2	1	9	6
4	7	9	5	6	1	2	8	3
1	2	6	9	8	3	4	7	5
9	5	7	1	3	6	8	4	2
3	4	2	8	7	5	6	1	9
8	6	1	2	9	4	5	3	7

Zöld Péter

Volt egyszer hetedhét országon is túl, még azon is túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egy nagy tanya. Abban a tanyában éldegélt egy család, a szülők meg a két gyerek, egy kisfiú és egy kislány. Ezért amikor az asszony meghalt, az ember megnősült újból, hogy legyen, aki a gyerekeket nevelje. De az új asszony nem állhatta a két gyereket, s mérget tett az ételükbe. Amikor a gyerekek odaültek ebédelni, egy fehér galamb leszállt az ablakra, és azt mondta:

– Gyerekek, ne egyetek ebből a levesből, mert mérge van benne, hanem menjetek, amerre láttok a szemetekkel.

Akkor a gyerekek sírni kezdtek, és éhen elindultak. Ment Zöld Péter meg a húga, mendegéltek, egyszer csak hallják, hogy valaki kiabál:

– Zöld Péter, Zöld Péter, gyere ide!

Hát egy halacska kinn maradt a tengerből a szárazon, és már egészen elveszett.

– Végy fel, Zöld Péter, vesél a tengerbe, s jótettedért jót várj.

A legényke nagyon szívesen megtette. Ment, mendegélt. Hát egyszer megint hallja, hogy valaki kiabál:

– Zöld Péter, Zöld Péter, gyere ide!

Egy kis madár hívta Zöld Pétert. Elszakadt a többi madártól, könyörgött neki:

– Zöld Péter, tégy fel az ágra, hogy reppenjek tovább a többi madárral!

Zöld Péter feltette az ágra, s azt mondta neki a kis madár:

– Köszönöm, jótettedért jót várj.

Akkor megint ment tovább. Ment, mendegélt, s megint csak hall valami kiabálást:

– Zöld Péter, Zöld Péter,

róban, a tied lesz a századik!

Megijedt Zöld Péter, de úgy is bement. Megtudta, hogy a királyleány akart volna férjhez menni, de olyan fiúhoz, aki úgy elbújik előle, hogy ő meg nem látja soha.

gyere ide!

Akkor egy rózsabokor hívta. Már egészen kiszáradt. Megkérte szépen, hogy locsolja meg, meg is locsolta.

– Na, Zöld Péter, jótettedért jót várj.

Hát akkor Zöld Péter elindult, ment megint, betért egy városba. Mikor odaért a királyi kapu elébe, akkor már mondták neki:

– Gyere, Zöld Péter, gyere, mert kilencvenkilenc fej a ka-

bement Zöld Péter, megvacsorázott, és megparancsolták neki, hogy három reggel bújjon el úgy, hogy a királyleány meg ne lássa, mert ha nem, fejt veszik. De ha nem látja meg, akkor az övé a királyleány és a fele királyság.

Hát az első reggelt megérte Zöld Péter, elindult. Sírt, sírdogált és gondolta, hogy istenem, éppen csak hogy elszökött a mostohájától, és most mégis mire akadt! Hova búj-

jon ő el?

Hát elébe jött a hal.
– Miért sírsz, te Zöld Péter?

– Azért sírok – mondja –, mert a király azt mondta, hogy ha három reggel el nem bújok úgy, hogy az ő lánya ne lásson meg, akkor fejemet veszi.

Kitátotta a száját a hal, és azt mondta Zöld Péternek:
– Búj be ide, Zöld Péter.

nak a hasából nagy búsan, és elment a királyi palotába.

Másnap reggel megint csak elindult nagy bánatosan, s azt mondja:

– Hova bújjak én, hova bújjak én?

Elébe állott a kis madár.

– Miért sírsz, Zöld Péter?

– Hogyne sírnék, ha még holnap reggel is el nem bújok, hogy meg ne lásson a király leánya, akkor fejemet ve-

Pétert. Hazament Zöld Péter megint bánatosan, s másnap reggel megint elindult. De már akkor nagyon sírt:

– Hát elbújtam én ezen a két reggel valahogy, de most már nem bírok elbújni. Jaj, jaj, jaj, mi lesz velem?!

Elébe jött a rózsabokor.

– Miért sírsz, Zöld Péter? Ne búsulj egyet se, majd én jól el duglak.

Elmentek a királyi palota elé, éppen a folyosó elé, ahol jön ki a királyleány, oda letelepedett a rózsabokor, s azt mondta Zöld Péternek:

– Búj a közepembe – és úgy kinyílt, hogy fényesebb volt a napnál.

Kijön a királyleány reggel, töröli a szemét, és vigyázkodik tengereken, országokon, egekben, sehol sem látja Zöld Pétert.

– Hát, édesapám, úgy elbújt Zöld Péter, hogy sehol sem látom.

– Töröld meg a szemedet, te leány – azt mondja a király –, szeretnél, ugye, férjhez menni?

Megint csak néz a királyleány, töröli a szemét, vigyázkodik, de hiába. Egyszer csak megunta nézni, nem látta sehol, kezdte kiabálni:

– Gyere elő, Zöld Péter, gyere elő, akárhol vagy, nem látlak sehol.

S akkor végre kijött a rózsabokorból Zöld Péter, és mindjárt megtartották a lakodalmat. A fele királyságot is megkapta, és három napig tartott a lakodalom. Én is ott voltam, jót mulattam, egy nagy csontot kaptam, a laskalé majdnem elütött.

*Icinke-Picinke:
Népmesék óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)*

Tizenkét hónap a természetben

Nemrég volt Zsuzsanna napja. Nálunk a családban nincs Zsuzsanna nevezetű hölgy, de mégis nagyon várom a napot, ugyanis a népi hiedelmek szerint ekkor szólalnak meg a pacsirták. Néhány évtizede február 19-e táján kísértálok a várost körülvevő mezőikre és az fogalmazódott meg bennem, hogy ezt a

néphagyományt át kellene írni, pontosabban el kellene tolni egy pár nappal a mezei pacsirták érkezésének napját, mert eddig még nem hallottam Zsuzsanna napján pacsirtaszót, legalábbis, mezei pacsirtáét nem. Annál inkább a búbos pacsirta halkcsivitelését, de ez messze lemarad a mezei vagy erdei

pacsirta trillájától.

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy van, ahol úgy írják le, hogy „Zsuzsanna napján ha megszólal a pacsirta, akkor jó időre számíthatunk, érkezik a tavasz”. Máshol pedig tényeként közlik a február tizenkilencedikei pacsirtaszót, de hogy milyen pacsirta, az se-

hol sem tűnik ki egyértelműen.

Kedves gyerekek, mindenképp érdemes kisétálotok erdőre, mezőre vagy városszélre, hogy lássátok a pacsirták érkezését. Akik figyelmesen kísérik a rovatot, azok tudják, hogy a búbos pacsirták télire itthon maradnak, a mezei és erdei pacsirták érkezését kell várni. A mezei pacsirták érkezését könnyű észrevenni, mivel nem kell ágak, bokrok között kutatni utánunk elég egy mezei földúton megállnotok és addig hallgatóznok, míg a magasban valahol felcsendül a pacsirtadal.

A mezei pacsirta verébnél nagyobb barnás kinézetű madár. Fejtetője és egész felső oldala barna, széles hosszanti szárfoltokkal. A külső farktollai fehérek. Torka, hasoldala fehéres, begye piszkosfehér alapon fekete csíkos. A párok hasonló színűek. A hím madár rezegő szárnyakkal emelkedik a magasba, miközben énekel és... de legjobb, ha ti figyeltek meg.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Kitűző nemezsből

Készíts magadnak kitűzőt otthon színes nemezsből. Ha nem tudod beszerezni a nemez, vastag posztó is megfelel.

Szükséges eszközök: legalább háromszínű nemez, karton, olló, ragasztó, biztosító tű, gomb.

Elkészítés: A kartonból vágd ki a sablonokat, a szirmoknak, majd ez alapján, láss neki a szirmok gyártásának. Három réteg szirmot

készíts elő, három különböző méretben. Így a legelső réteg a legnagyobb, a középső kicsivel kisebb, a legfelső pedig a legkisebb legyen. Ha kész vannak a szirmaid rakd őket körbe, a legnagyobbakkal kezdve virág formájában, majd a végüknél ragaszd össze. Erre jön hasonló módon a középső réteg, végül pedig a legfelső réteg. Ha kész vagy a rétegekkel, ragassz a virág közepére egy gombot, az aljára pedig a biztosítótűt.

Mezei pacsirta

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette